

ZÁMEK FRYŠTÁT

Alexandra Rebrová

Alexandra Rebrová

ZÁMEK FRYŠTÁT

Fotografie Edmund Kijonka

KARVINÁ
1998

Δ Zámek Fryštát, letecký pohled
Schloß Fryštát, Flugaufnahme
Fryštát Castle, aerial view

Na přední straně obálky:
Zámek Fryštát, jižní průčelí, gobelín Renesanční krajina s plameňáky, torzo Venuše
An der Vorderseite:
Schloß Fryštát, Südfassade, Gobelin „Das Renaissance-Landschaft mit Flamingos“, Venus Torso
On the front page of the cover:
Fryštát Castle, southern facade, Tapestry Renaissance Landscape with Flamingos, Torso of Venus

Na zadní straně obálky: Zámek Fryštát, severní průčelí
An der Rückseite: Schloß Fryštát, Nordfassade
On the back page of the cover: Fryštát Castle, northern facade

© Alexandra Rebrová, 1998
Photos © Edmund Kijonka, 1998
Translation © Tamara Franková, Diana Svobodová, 1998
Graphic art © Štěpánka Bělovská, 1998

ISBN 80-86101-09-6

Předmluva Vorwort Preface

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou publikace, která je prvním uceleným souborem výsledků archivního bádání, terénního výzkumu i dosavadních poznatků o dějinách a stavebně historickém vývoji zámku.

Zatímco ještě v nedávné minulosti existovaly na území dnešního města zámky Fryštát, Ráj a Solca, do dnešních dnů se dochoval ze stávajících památkových objektů tohoto typu pouze jediný, zámek Fryštát. V průběhu padesátých let totiž zanikl následkem poddolování novorenesanční zámek Solca nacházející se v oblasti nejvíce dotčené intenzivní důlní těžbou, městské části Karviná-Dolech. Nebyl to však jen uhelný revír, který zničil jednu z významných kulturních památek na zdejšího území, ale též nový vlastník konfiskovaného barokního zámku Ráj i jeho četní uživatelé. Stupňující se lhostejnost i neúcta ke kulturním hodnotám minulosti přivedla tak úplnou devastaci této významné zámecké architektury. Počátkem osmdesátých let se barokní zámek Ráj ocitl v sutinách a zbytky stavby byly pak postupně rozebrány.

Rozsáhlou obnovu prodělal v polovině devadesátých let pouze dochovaný zámek Fryštát, který zpřístupněním původních zámeckých interiérů a umělecko-historických sbírek vstoupil do nových podmínek svého dějinného vývoje. Stal se tak jednou z nejvýznamnějších stavebních památek nejen ve zdejší regionu, ale i nad jeho rámeček.

Publikace se pokouší seznámit čtenáře nejen s historickým vývojem a změnami majetkové držby zámku od počátků jeho existence do současnosti, ale podrobně též zkoumá architektonický vývoj zámku v proměnách nastupujících uměleckých slohů, dobového stylu i způsobu života aristokratické společnosti. Různorodost umělecko-historických sbírek umožňuje lépe pochopit cítění, vkus i sociální zvyklosti dané společností jako tvůrce kulturních hodnot v nejrůz-

Geehrte Leser,

Sie bekommen eine Publikation in die Hände, die den ersten vollständigen Komplex der Ergebnisse der Archivuntersuchungen, Terrainforschungen und bisherigen Erkenntnisse über die Geschichte und bauhistorische Entwicklung des Schlosses darstellt.

Während noch in der jüngsten Vergangenheit auf dem Gebiet der heutigen Stadt die Schlösser Fryštát, Ráj und Solca existierten, blieb von den bestehenden Denkmalobjekten diesen Typs bis unsere Tage nur ein einziges, das Schloß Fryštát, erhalten. Im Verlauf der 50-er Jahre hörte nämlich infolge des Unterbaus des Neurenaissance-Schloß Solca, das sich in dem durch intensive Kohlenförderung getroffenen Gebiet Karviná-Doly befand, auf zu existieren. Es war jedoch nicht nur das Kohlenrevier, das eines der bedeutendsten Kulturdenkmäler auf dem hiesigen Gebiet vernichtet hat, sondern auch der neue Besitzer des konfiszierten Barockschloßes Ráj wie auch seine zahlreichen Nutznießer. Die steigende Gleichgültigkeit sowie die Mißachtung der Kulturwerte der Vergangenheit führten so eine volle Devastation dieser bedeutsamen Schloßarchitektur herbei. Anfang der 80-er Jahre wurde das Barockschloß Ráj zu einem Trümmerhaufen, und die Reste des Gebäudes wurden dann allmählich auseinandergenommen.

Eine umfangreiche Erneuerung machte in der zweiten Hälfte der 90-er Jahre nur das erhaltene Schloß Fryštát durch, dessen ursprüngliche Schloßinterieure und kunsthistorische Sammlungen zugänglich gemacht wurden, wodurch es in neue Bedingungen seiner historischen Entwicklung einging. So wurde es zu einem der bedeutendsten historischen Baudenkmäler nicht nur in der hiesigen Region, sondern auch weit über ihren Rahmen hinaus.

Die Publikation bemüht sich, den Leser nicht nur mit der historischen Entwicklung sowie den Änderungen des Vermögensbesitzes des Schlosses vom Anfang seiner Existenz an bis in die Gegenwart bekannt zu machen, sie untersucht auch gründlich die architektonische Entwicklung des Schlosses im Wandel der neu in Erscheinung tretenden Kunststile, des zeitgenössischen Stils

Dear readers,

A publication that represents the first complete collection of the results of archival research, field study and up-to-date knowledge about the history and the historical and constructional development of the castle comes into your hands.

While even in the recent history there existed the Fryštát Castle, and Ráj and Solca manor houses on the territory of today's town, up to the present only one of them, the Fryštát Castle remained preserved from the above mentioned historical buildings. The Neo-Renaissance manor house Solca situated on the territory struck most by intensive mining, the town quarter Karviná-Doly, was destroyed during the 1950's due to the undermining. However, it was not only the coalfield that caused the destruction of one of the most important cultural monuments on this territory but also the new owner of the confiscated Baroque manor house Ráj, and also its numerous users. Increasing indolence and disrespect to the cultural values brought about complete devastation of this significant manorial architecture. At the beginning of the 1980's the Baroque manor house Ráj fell into disrepair, and the remains of the building were taken away one by one then.

Only the preserved Fryštát Castle underwent an extensive reconstruction. By opening of the original castle interiors and art-historical collections the castle entered a new stage of its historical development under new conditions. It became one of the most significant architectural monuments not only in this region but also on a larger territory.

The publication tries to inform readers not only about the historical development and changes of the owners of the castle from the beginning of its existence up to the present but similarly it also investigates the architectonic development of the castle in the course of changes of various art styles, period styles and ways of life of the aristocratic

Δ Zámek Fryštát, jižní průčelí
Schloß Fryštát, Südfassade
Fryštát Castle, southern facade

nějších etapách společenského vývoje. Publikace svým textovým rozsahem i množstvím dosud nezveřejněného a méně známého obrazového materiálu je určena nejen odborné, ale i ostatní čtenářské obci.

Děkujeme tímto majitelům i dosavadním správcům zapůjčeného mobiliáře a umělecko-historických sbírek karvinských zámků za jejich příkladnou péči o svěžené kulturní bohatství i jejich ochotnou pomoc v našem úsilí oživit zámek Fryštát v jeho původní kráse. Zvláštní poděkování patří PhDr. Romanu Nogolovi, jenž přispěl svým výjimečným přístupem k realizaci tohoto kulturního počínu, který jistě ocení nejen současníci, ale také budoucí generace.

Publikace je zároveň pozváním k návštěvě empírového zámku s nádherným a rozlehlým areálem přírodně krajinářského parku nacházejícím se v samém srdci historického jádra Karviné, na níž Vám přejeme mnoho krásných zážitků.

Alexandra Rebrová

und der Lebensweise der aristokratischen Gesellschaft. Die Verschiedenheit der kunsthistorischen Sammlungen ermöglicht es, die künstlerische Empfindung, den Geschmack sowie soziale Gewohnheiten der entsprechenden Gesellschaft als den Schöpfer der Kulturwerte in den verschiedensten Etappen der gesellschaftlichen Entwicklung besser zu verstehen. Die Publikation ist mit ihrem Textumfang sowie mit der Menge ihres bisher nicht veröffentlichten und weniger bekannten Bildmaterials nicht nur für einen Fachkreis, sondern für einen viel weiteren Leserkreis bestimmt.

Wir danken hiermit den Besitzern und bisherigen Verwaltern des geliehenen Mobiliars und der kunsthistorischen Sammlungen der Karvinaer Schlösser für ihre vorbildliche Pflege des vertrauten Kulturreichtums sowie für ihre bereitwillige Hilfe in unserem Bemühen, das Schloß Fryštát in seiner ursprünglichen Schönheit zu erneuern. Ein besonderer Dank gehört PhDr. Roman Nogol, der mit seinem außergewöhnlichen Zugang zu der Realisierung dieses Kulturprojekts beigetragen hat, das sicher nicht nur unsere Zeitgenossen, sondern auch zukünftige Generationen hochschätzen werden.

Diese Publikation ist zugleich eine Einladung zum Besuch des Empireschlusses mit einem schönen ausgedehnten Areal des Parks im landschaftlichen Naturstil, der sich im unmittelbaren Herzen des historischen Kerns von Karviná befindet. Während Ihres Besuchs wünschen wir Ihnen viele schöne Erlebnisse.

society. Heterogeneity of the art-historical collections enables better understanding of the art feelings, tastes and social customs of the society as creators of the cultural values on various stages of the society development. The publication includes many texts and a lot of previously unpublished and less known illustrative materials. It is intended not only for the specialists but also for the general public.

We hereby thank to the owners and custodians of the borrowed movables and art-historical collections of the castles and manor houses of the Karviná area for their excellent care of the consigned cultural treasures, and also for their willing help to our efforts to bring the Fryštát Castle into life in its original beauty. Special thanks belong to PhDr. Roman Nogol who contributed by his extraordinary approach to the realization of this cultural undertaking that will be certainly appreciated not only by the contemporaries but also by the future generations.

At the same time this publication represents an invitation to visit an Empire castle with a beautiful and spacious area of a natural landscape park situated directly in the heart of the historical centre of Karviná. We wish you a lot of nice experience.

Historie a architektonický vývoj zámku Fryštát Geschichte und architektonische Entwicklung des Schlosses Fryštát

History and architectonic development of the Fryštát Castle

Karviná patří ve zdejší regionu k místům s nejstarším lidským osídlením. I když první písemná zmínka o jejím území, Solci, pochází z roku 1268, největší koncentraci obyvatelstva měl od počátku 14. století Fryštát, dnešní část města Karviné.

Dějiny zámku jsou spjaty s počátkem 14. století, kdy byl Fryštát roku 1305 vysazen na město. Přestože se o jeho vzniku nedochovalo přímá písemná svědectví, s určitostí lze předpokládat, že v jeho dnešních místech stála již v této době středověká gotická tvrz.

Karviná gehört in der hiesigen Region zu den Orten mit der ältesten Besiedlung. Auch wenn die erste schriftliche Erwähnung von seinem Gebiet Solca aus dem Jahre 1268 stammt, hatte Fryštát, ein heutiger Stadtteil von Karviná, seit Anfang des 14. Jahrhunderts die höchste Bevölkerungsdichte.

Die Geschichte des Schlosses ist mit dem Anfang des 14. Jahrhunderts verbunden, als Fryštát im Jahre 1305 zur Stadt erhoben wurde. Obwohl über seine Entstehung keine direkten schriftlichen Zeugnisse erhalten geblieben sind, können wir mit einer gewissen Sicherheit voraussetzen, daß an seiner heutigen Stelle schon in dieser Zeit eine mittelalterliche gotische Festung stand.

Fryštát gehörte damals zum Besitz der Dynastie des Teschner Piasten-Geschlechts, und das Schloß diente ausschließlich den Angehörigen der Fürstenfamilie. Im Verlauf des 15. und 16. Jahrhunderts siedelten hier mit Vorliebe die Teschner Herzöge Boleslaw II. und sein Sohn Kasimir II., die die Stadt mit zahlreichen Privilegien beschenkten, vor allem mit dem Bolek Privileg aus dem Jahre 1447, mit welchem Fryštát das Erbrecht „bis ins vierte Glied“, das Meilen-

Karviná belongs to the places with the oldest people's settlement in this region. The first written notice about this territory comes from the year 1268 and refers to Solca but from the beginning of the 14th century the greatest concentration of inhabitants was in Fryštát that represents a part of the town of Karviná today.

The history of the castle is connected with the beginning of the 14th century. In 1305 Fryštát was given the privilege of a town. Although no direct written evidence remained preserved, it is possible to presume that a medieval Gothic fortified settlement existed on its today's place even at that time.

At the beginning of the 14th century Fryštát was in a possession of the Piast dynasty of Těšín and the castle was used exclusively by the members of the Princes' family. During the 15th and 16th centuries the Dukes of Těšín Boleslav II

Zámek Fryštát, dobová pohlednice z konce 19. století
Schloß Fryštát, zeitgenössische Ansichtskarte vom Ende des 19. Jahrhunderts
▽ Fryštát Castle, period postcard from the end of the 19th century

Δ Zámek Fryštát, noční motiv
Schloß Fryštát, Nachtmotiv
Fryštát Castle, night motive

◁ Zámek Fryštát, letecký pohled
Schloß Fryštát, Flugaufnahme
Fryštát Castle, aerial view

◁ Zámek Fryštát, letecký pohled
Schloß Fryštát, Flugaufnahme
Fryštát Castle, aerial view

Δ Barokní sochy Herkulů před hlavním vchodem zámku
Barocke Statuen von Herkuli vor dem Haupteingang
des Schlosses
Baroque sculptures of Herculi in front of the main
entrance of the castle

Fryštát tehdy náležel do majetku dynastie těšínských Piastovců a zámek sloužil výlučně příslušníkům knížecí rodiny. V průběhu 15. a 16. století zde s oblibou sídlili těšínský vévodové Boleslav II. a jeho syn Kazimír II., kteří město obdarovali četnými výsadami. Zvláště pak Bolkovo privilegium z roku 1447, kterým se Fryštátu dostalo dědičného práva do „čtvrtého kolena“, práva mílového, várečného, lovu na panském, zřizování cechů a vyššího soudnictví, zaručilo městu jeho hospodářský rozvoj. Fryštát se stal vedle Těšína a Bílska významným střediskem obchodu a řemesel. Od roku 1450 byl zámek také oblíbeným sídlem knížecích vdov. Zvláště kněžny Ofka a Anna Těšínská jej velmi zvelebily.

Záznamy dobových kronik hovoří o „okázalém“ vzhledu zámku. Byla to stavba o dvou podlažích vybudovaná ze dřeva na kamenných gotických základech. Situována byla do jihozápadního rohu náměstí vedle fámího kostela. Dřeva, jehož hojnost poskytovaly rozlehlé okolní lesy, se v té době běžně užívalo i na stavby reprezentačního charakteru. Není proto divu, že při požáru zámku 17. dubna 1511, který vznikl v časných ranních hodinách od špatného komína, tato dřevěná budova do základů vyhořela. Odtud se pak požár zakrátko rozšířil i na okolní dřevěné budovy a s výjimkou fámího kostela, jediné zděné stavby ve městě, zničil téměř celý Fryštát.

Hned v následujících měsících tohoto roku těšínský kníže Kazimír II., jenž osvobodil požárem zničený Fryštát na deset let od placení veškerých dávek a poplatků, se energicky pustil do obnovy vyhořelého zámku. Nově vybudované knížecí sídlo, které bylo postaveno na původních základech, dostalo renesanční ráz. Jednopatrová zděná budova se sedlovou střechou však již postrádala dřívější honosný vzhled a pohodlí.

Když se stal v roce 1563 novým dědicem Fryštátu a okolních obcí těšínský vévoda Bedřich Kazimír, strohost a stísněné prostory zámku jej ještě téhož roku přiměly zahájit výstavbu honosného barokního zámku v sousedním Ráji. Sem také po jeho dostavbě roku 1570 přesídlil. Kvůli svému nákladnému životu upadl do značných dluhů a z komfortního zámku se příliš dlouho neradoval. V roce 1571 zemřel bez potomků a zadlužené fryštátské „knížectví“ muselo být dáno do dražby.

Jeho novým majitelem se stal v roce 1572 tehdejší zemský hejtman Václav Cikán ze Slupska. Fryštátské zboží koupil za pouhých 150 tisíc tolarů a učinil z něj malé stavovské panství. Zámek Fryštát tak přešel po třech staletích knížecí držby do rukou nižšího feudála. Nový majitel vkládal v průběhu 16. století většinu prostředků do nových forem šlechtického podnikání, zvláště pivovarnictví a rybníkářství. Investice na zvelebování stavovského sídla však zůstávaly v ústraní.

V předvečer třicetileté války postihl Fryštát nový požár, který vypukl 29. ledna 1617 odpoledne v domě měšťana Daniela Boháče na Dolním předměstí. V několika hodinách zničil většinu budov ve městě a ušetřen nebyl ani zámek. Byl to jen počátek obrovských útrap obyvatelstva, válečných tažení, vojenského drancování a šíření epidemií za třicetileté války. Jenom v roce 1623 zemřelo ve Fryštátě na mor 1400 obyvatel. Po celou dobu války město těžce zakoušelo okupaci dánskou, poté švédskou, která jen tragické následky třicetileté války dovršila. Těžká hospodářská situace na gruntech, postupné vyliďňování usedlostí a hluboký

Δ Znak rodu těšínských Piastovců (1305–1571)
Das Wappen des Teschner Piasten-Geschlechts (1305–1571)

Emblem of the family of Piast of Těšín (1305–1571)

Δ Znak rodu Cikánů ze Slupska (1572–1637)
Wappen des Cikán-Geschlechts von Slupsko (1572–1637)

Emblem of the family of Cikán of Slupsko (1572–1637)

Brauberechtigungs-, und Jagdrecht auf den Grundstücken des Herrn, sowie das Recht der Errichtung der Zünfte und des höheren Gerichtswesens erlang. Dieses Privileg gewährte der Stadt ihre wirtschaftliche Entwicklung. Fryštát wurde neben Teschen und Bielsko ein bedeutendes Handels- und Gewerbezentrum. Seit 1450 war das Schloß auch ein beliebter Sitz der Fürstenwitwen. Vor allem die Fürstinnen Ofka und Anna von Teschen haben das Schloß auf ein hohes Niveau gebracht.

Die Eintragungen der zeitgenössischen Chroniken sprechen vom „prächtigen“ Aussehen des Schlosses. Es war ein zweistöckiger Holzbau, erbaut auf gotischen Steinfundamenten. Es wurde in der südwestlichen Ecke des Marktplatzes neben der Pfarrkirche situiert. Holz, das im Überfluß ausgedehnte umliegende Wälder boten, wurde in dieser Zeit gewöhnlich auch für Bauten repräsentativen Charakters verwendet. Kein Wunder deshalb, daß während des Schloßbrands am 17. April 1511, der in den frühen Morgenstunden wegen des schlechten Schornsteins ausbrach, ist dieser Holzbau bis auf die Grundmauern niedergebrannt. Von hier aus verbreitete sich der Brand auch auf die benachbarten Holzbauten, und mit Ausnahme der Pfarrkirche, des einzigen Mauerbaus in der Stadt, vernichtete er fast ganz Fryštát.

Gleich in folgenden Monaten dieses Jahres begann der Teschner Fürst Kasimír II., der das durch Brand vernichtete Fryštát für zehn Jahre von Zahlungen aller Abgaben und Gebühren befreite, energisch mit der Erneuerung des niedergebrannten Schlosses. Der neuerbaute Fürstensitz, der auf den ursprünglichen Fundamenten errichtet wurde, bekam eine Renaissanceprägung. Dem einstöckigen Bau aus Mauerwerk mit Satteldach mangelte es jedoch am früheren prächtigen Aussehen und Komfort.

Als im Jahre 1563 der Teschner Herzog Friedrich Kasimír neuer Erbe von Fryštát und der umliegenden Gemeinden wurde, zwangen ihn noch in demselben Jahr die Schrofheit und gedrängte Schloßräume, den Aufbau eines prunkvollen Barockschlosses im benachbarten Ráj aufzunehmen, wohin er nach dessen Umbau im Jahre 1570 übersiedelte. Infolge seiner kostspieligen Lebensweise geriet er aber in beträchtliche Schulden und freute sich über das komfortable Schloß nicht lange. Im Jahre 1571 starb er ohne Nachkommen und sein mit Schulden belastetes „Fürstentum“ Fryštát mußte versteigert werden.

Zu seinem neuen Besitzer wurde im Jahre 1572 der damalige Landeshauptmann Václav Cikán von Slupsk. Den Besitz Fryštát kaufte er nur für 150 tausend Taler und machte ihn zu einer kleinen Ständeherrschaft. Das Schloß Fryštát ging so nach drei Jahrhunderten des Fürstenbesitzes in die Hände eines niedrigeren Feudals über. Der neue Besitzer legte im Verlauf des 16. Jahrhunderts die meisten Mittel in neue Formen des Adelsunternehmens ein, vor allem in die Bierbrauerei und in das Teichwesen. Die Investitionen zur Veredelung des Ständesitzes wurden jedoch nicht geschöpft.

Am Vorabend des Dreißigjährigen Krieges wurde Fryštát von einem neuem Brand heimgesucht, der am 29. Januar 1617 am Nachmittag im Hause des Bürgers Daniel Boháč in der Unteren Vorstadt ausbrach. In ein paar Stunden vernichtete er die meisten Bauten in der Stadt, und nicht einmal das Schloß blieb erhalten. Das war nur der Anfang der riesigen Leiden der Bevölkerung, der Kriegszüge, Plünderungen und Verbreitung von Epidemien während des Dreißigjährigen Krieges. Allein im Jahre 1623 starben in Fryštát an der Pest 1400 Einwohner. Während des Krieges litt die Bevölkerung schwer unter der dänischen und später schwedischen Okkupation, die den Gipfel der tragi-

and his son Kazimír II used to live here with pleasure. They gave the town numerous privileges, namely the Bolek Privilege of 1447 that gave Fryštát the Hereditary Law „down to the fourth generation“, Mile Law, Brewers' Law, Law of Hunting on the Lands of the Nobility, and Law of Establishment of Guilds and Higher Courts. This Privilege also assured the economic development of the town. Besides Těšín and Bílsko, Fryštát became a significant centre of trade and crafts. From 1450 the castle became a favourable residence of the Princes' widows. Mainly the Princesses Ofka and Anna of Těšín elevated the castle to a great extent.

Records of the period chronicles speak about a „spectacular“ exterior of the castle. It was a two-storeyed building built of wood on the stone Gothic basements. It was situated in the south-western corner of the town square close to the parish church. Wood that was taken from the extensive surrounding forests was used also for the representative buildings at that time. No wonder that during the fire of the castle on April 17, 1511, which was caused by a bad state of the chimney and began early in the morning, this wooden building was burnt down to the basements. The fire soon widespread also on the surrounding wooden houses and except the parish church, the only one walled building in the town, it destroyed almost the whole Fryštát.

Immediately in the following months of that year the Prince of Těšín Kazimír II started to renovate the burnt castle with a great energy. He also relieved Fryštát destroyed by the fire of payments of all the taxes and charges for ten years. The newly raised Princes' residence that was built on the original basements got a Renaissance character. But the one-storeyed walled building with a ridge roof lacked its previous ostentatious appearance and comfort.

When in 1563 the Duke of Těšín Bedřich (Friedrich) Kasimír became the new heir to Fryštát and the surrounding villages, the rigour and cramped rooms of the castle made him start building an ostentatious Baroque manor house in the neighbouring Ráj even during the same year. After the completion of the manor house he moved there in 1570. Thanks to his great expenses he ran into debt and did not enjoy his comfortable house for a long time. In 1571 he died without descendants and his indebted „principality of Fryštát“ had to be sold by auction.

The District Administrator of that time Václav Cikán of Slupsko became its new owner in 1572. He bought Fryštát for only 150 thousand thalers and changed it into a small estate dominion. In this way, the Fryštát Castle came after three centuries of the Princes' possession into the hands of a lower feudal lord. During the 16th century the new owner invested most of his means into the new forms of noble enterprise, mainly breweries and fish-pond cultivation. However, investments into the elevation of the estate residence were in seclusion.

On the eve of the Thirty Years' War Fryštát was struck by a new fire that burst on January 29, 1617 in the afternoon in the house of a burgher Daniel Boháč in the Lower Suburb. During several hours the fire destroyed most of the buildings in the town and even the castle was not saved. In was only the beginning of a great suffering of the inhabitants, war crusades, military plundering and spreading of the epidemic diseases during the Thirty Years' War. Only in 1623 as many as 1400 inhabitants of Fryštát died of the plague. During the whole war the town suffered from the occupations of the Danes and later the Swedes that only completed the tragical consequences of the Thirty Years'

náboženský útlak donutily protestanský rod Cikánů ze Slupska po pětadesáti letech držby Fryštát a celé panství v roce 1637 opustit.

Ještě téhož roku jej koupil zámožný katolický šlechtic Zdeněk Žampach z Potštejna, který za třicetileté války rychle zbohatl. Zdálo se mu ale velmi neprozíravé investovat do tak válkou zplundrovaného majetku panství, a proto jej již po dvou letech výhodně prodal.

Novým vlastníkem se v roce 1639 stal kníže Jindřich Václav z Minstrberka, jehož rodem byli potomci krále Jiřího z Poděbrad. Avšak ani jeho jedenáctiletá držba fryštátskému panství výrazně neprospěla a tak zámek Fryštát nadále chátral. Jeho chod obstarávala jen část služebnictva a čeledi, panstvo nadále sídlilo na rájském zámku.

Příznivější poměry nastaly až s příchodem rodu Gašínů z Gašína, kdy koupil v roce 1650 fryštátské zboží hrabě Melchior Ferdinand z Gašína. Vyženil s hraběnkou Benignou Haugwitzovou z Biskupic obrovské jmění, které neváhal vhodně investovat do rozvoje hospodářského podnikání na panství. Za dobu téměř devadesátileté držby Gašínů se panství i město z úpadku částečně vzpamatovalo a ve druhé polovině 17. století byl obnoven i zámek. Jeho vnitřní dispozice se přizpůsobila duchu barokního tvarosloví, zámek Fryštát se stal znovu šlechtickým rodovým sídlem. Přesto však, jak jej známe z Wemerovy rytiny Fryštátu z roku 1735, působí v panoramatu města nadále poměrně stroze. Není známo, zda tato jednopatrová budova s osmi osami a sedlovou střechou obdélníkového půdorysu měla alespoň na frontální fasádě dekorativní barokní prvky.

Od roku 1738, kdy donutila zhoršující se ekonomická situace a zadluženost rodu Gašínů dát fryštátské panství do dražby, nastává na dobu 11 let období střídání jeho majitelů. Ale ani František Wolfgang von Stechaw, Martin von Wienzkowski, kníže von Croy a Josef Baltazar Wilczek nezabránili do roku 1749 jeho prohlubujícímu se úpadku.

schen Folgen des Dreißigjährigen Krieges darstellte. Die schwere wirtschaftliche Situation auf den Gütern, die allmähliche Entvölkerung der Bauerngüter und die tiefe Religionsunterdrückung zwangen das protestantische Geschlecht der Cikán von Slupsk nach fünfundsechzig Jahren des Besitzes, im Jahre 1637 Fryštát und die ganze Herrschaft zu verlassen.

Noch in demselben Jahr kaufte sie der wohlhabende katholische Adelige Zdeněk Žampach von Potštejn, der während des Dreißigjährigen Krieges schnell reich geworden war. Es schien ihm aber sehr unvorsichtig zu sein, in so eine durch Krieg geplünderte Herrschaft zu investieren, und deshalb verkaufte er sie günstig schon nach zwei Jahren.

Zu neuem Besitzer wurde im Jahre 1639 Fürst Jindřich Václav von Minstrberk, dessen Geschlecht die Nachkommen des Königs Jiří von Poděbrady waren. Nicht einmal sein elfjähriger Besitz war der Herrschaft Fryštát besonders dienlich, und auch das Schloß Fryštát verfiel weiter. Seinen Betrieb besorgte nur ein Teil der Dienerschaft und des Gesindes, und der Adel siedelte weiterhin im Schloß Ráj.

Günstigere Umstände kamen erst mit dem Ankommen des Geschlechts Gašín von Gašín, als im Jahre 1650 den Besitz Fryštát Graf Melchior Ferdinand von Gašín kaufte. Er hatte mit Gräfin Benigna Haugwitz von Biskupice ein riesiges Vermögen erheiratet, und zögerte nicht, diese in die Entwicklung des Wirtschaftsunternehmens in der Herrschaft günstig zu investieren. In der Zeit des fast neunzigjährigen Besitzes des Geschlechts Gašín erholten sich teilweise die Herrschaft und die Stadt aus dem Niedergang, und in der zweiten Hälfte des 17. Jahrhunderts wurde das Schloß restauriert. Seine innere Disposition hat sich dem Geist der barocken Formenlehre angepaßt, das Schloß Fryštát wurde erneut zu einem adligem Familiensitz. Trotzdem, wie wir es aus dem Wernerschen Kupferstich von Fryštát aus dem Jahre 1735 kennen, wirkt es im Panorama der Stadt weiterhin verhältnismäßig schroff. Es ist nicht bekannt, ob dieser einstöckige Bau mit acht Achsen und Satteldach viereckigen Grundrisses mindestens an der Frontalfassade dekorative Barockelemente hatte.

Seit dem Jahre 1738, als die sich verschlechternde ökonomische Situation und die Schuldenlast des Geschlechts Gašín sie gezwungen hat, die Herrschaft Fryštát versteigern zu lassen, beginnt für die Zeit von elf Jahren eine Periode

War. Complicated economic situation of the farmsteads, gradual depopulation of the settlements and deep religious suppression forced the Protestant family of Cikán of Slupsko to leave Fryštát and the whole residence in 1637 after 65 years of possession.

In the very same year a wealthy Catholic nobleman Zdeněk Žampach of Potštejn, who became quickly very rich during the Thirty Years' War, bought the castle. Nevertheless, it seemed to him that it would have been very improvident to invest to the residence plundered by the war to such a great extent, and so as early as after two years he sold it with profit.

The Prince Jindřich Václav of Minstrberk who was a descendant of the King Jiří of Poděbrady became the new owner of the castle. He held the Fryštát residence for 11 years but this holding did not benefit the residence too much and so the castle of Fryštát dilapidated even more. Only part of the attendants and servants took care of the running of it and the nobility lived in the manor house in Ráj.

A more advantageous situation came with the family of Gašín of Gašín. In 1650 the Count Melchior Ferdinand of Gašín bought the Fryštát residence. He gained a huge property by marriage with the Countess Benigna Haugwitz of Biskupice and did not hesitate to invest the money to the development of the residence. During almost 90 years of the Gašín's possession, both the residence and town had partly recovered and in the second half of the 17th century the castle was renovated. It was adapted to the Baroque style and the Fryštát Castle became again a residence of the nobility. However, as we can see on the Werner's engraving of Fryštát from the year 1735, it made still a rigorous impression on the panoramic view of the town. We do not know whether this one-storeyed building with eight axes and ridge roof of a rectangular oblong ground plan was decorated by any Baroque decorations at least on the front facade or not.

From 1738 when the worsening economic situation and insolvency of the family of Gašín forced them to sell the Fryštát residence by auction, an eleven years' period of changing of the owners of the residence came. It was owned by František Wolfgang von Stechaw, Martin von Wienzkowski, Prince von Croy and Josef Baltazar Wilczek, but none of them managed to save the residence from a gradual decay up to the year 1749.

Δ Znak rodu Žampachů z Potštejna (1637–1639)
Wappen des Žampach-Geschlechts von Potštejn (1637–639)
Emblem of the family of Žampach of Potštejn (1637–1639)

Δ Znak rodu Minstrberků, potomků Jiřího z Poděbrad (1639–1650)
Wappen des Minstrberk-Geschlechts, Nachkommen von Jiří von Poděbrady (1639–1650)
Emblem of the family of Minstrberk, descendants of Jiří of Poděbrady (1639–1650)

Δ Znak rodu Gašínů z Gašína (1650–1738)
Wappen des Gašín von Gašín-Geschlechts (1650–1738)
Emblem of the family of Gašín of Gašín (1650–1738)

Δ Znak rodu Haugwitzů z Biskupice a Gašína (1656–1674)
Wappen des Haugwitz-Geschlechts von Biskupice und Gašín (1656–1674)
Emblem of the family of Haugwitz of Biskupice and Gašín (1656–1674)

Po slezských válkách, v polovině 18. století, se tato situace ještě zhoršila, přestože se Fryštát a panství ocitly v roce 1749 v rukou zbohatlého irského šlechtice Mikuláše Taafa z Carlingfordu. Těžká roboty, zvyšující se útlak a nespokojenost poddaných vůči necitelné vrchnosti, jejíž nástupcem se stal Jan Filip Taafa z Carlingfordu, přerostla v roce 1766 v otevřenou selskou vzpuru. Toto povstání se nepodařilo uklidnit ani pomocí vojska a vynutilo si v roce 1771 na císařovně Marii Terezii vydání robotního patentu pro Slezsko, který postavení poddaných částečně upravil. Zhoubný požár města, k němuž došlo 15. září 1781 po poledni v domě měšťana Jana Lišky na Homím předměstí, se rozšířil na ostatní domy na náměstí a citelně poškodil také zámek. Škody nabyly takového rozsahu, že hraběnka Brigita Chotková, která se po smrti manžela Jana Filipa Taafa ujala v roce 1766 správy panství, musela i se svým nezletilým synem Rudolffem Taafem zámek Fryštát opustit. Přestěhovala se na rájský zámek a do provizorně opraveného zámku ve Fryštátě byla přemístěna vrchnostenská hospodářská správa. Neutěšená ekonomická situace na panství donutila v roce 1792 také hraběte Rudolfa Taafa z Carlingfordu nechat veškerý majetek vydražit.

Ve zbědovaném stavu koupil v roce 1792 Fryštát s okolním panstvím hraběcí rod Larisch-Mönnichů, který sídlil na sousedním karvinském panství již od poloviny 16. století. Původně byli Larischové ze Lhoty a Karviné svobodnými pány, v roce 1748 byli povýšeni do hraběcího stavu. V roce 1791 se spojili s rodem Mönnichů v rodový svazek Larisch-Mönnichové. Jeho zakladatelem byl Jan Josef Antonín Larisch-Mönnich (1766–1820), nejstarší syn Jana Erdmana Floriana Larische, známého zahájením těžby uhlí v roce 1776 v Karviné. Sňatkem s Annou Marií Teklou z Mönnichů v roce 1791 získal hrabě Jan panství a statky Rychvald, Polanka, Jistebník, Studénka, Raduň, Dubovec, Hažlach a Záblatí. Po zemřelém tchánovi přijal jeho příjmení a své rodové jméno rozšířil na Larisch-Mönnich. Stal se dědicem majorátního panství Karviná, které rozšířil ještě o panství Německá Lutyně, statky Životice u Opavy a Stanislavice. K fideikomisu náleželo v té době také 6 mlýnů, 11 dvorů, 4 ovčím, kamenouhelný důl, pivovar a několik hospodářských budov. K obrovskému majetku mladického hraběte přibylo ještě v roce 1792 panství Fryštát. I zde začal investovat především do chovu šlechtěných merinových ovcí a již v roce 1800 tento chov představoval 9 tisíc kusů ovcí. Díky svým ambicím a politickému rozhledu zastával vysoké zemské i dvorské úřady. Stal se císařským tajným radou, císařským komořím, komturem řádu sv. Leopolda, slezským zemským hejtmanem i zemským prezidentem. V Opavě také vlastnil několik domů, které si vyžadoval výkon zemských úřadů.

Mimořádný zájem soustředil rovněž na společenskou reprezentaci i rodinný komfort. Proto ještě téhož roku, kdy koupil v roce 1792 fryštátské panství s polorozpadlým zámekem, zahájil jeho rozsáhlou přestavbu. Stavební práce, které probí-

Δ Znak rodu Taafů z Carlingfordu (1749–1792)
Wappen des Taafe von Carlingford-Geschlechts
(1749–1792)
Emblem of the family of Taafe of Carlingford
(1749–1792)

Δ Znak rodu Larisch-Mönnichů (1792–1945)
Wappen des Larisch-Mönnich Geschlechts
(1792–1945)
Emblem of the family of Larisch-Mönnich
(1792–1945)

des Wechsels ihrer Besitzer. Nicht einmal František Wolfgang von Stechow, Martin von Wienzkowski, Fürst von Croy und Josef Baltazar Wilczek verhinderten bis zum Jahre 1749 seinen sich vertiefenden Niedergang.

Nach den Schlesischen Kriegen, in der Mitte des 18. Jahrhunderts, hat sich diese Situation noch verschlimmert, obwohl Fryštát und die Herrschaft im Jahre 1749 in die Hände des reich gewordenen irischen Adligen Nocolas Taafe von Carlingford gerieten. Schwere Fronarbeit, sich verschärfende Unterdrückung und Unzufriedenheit der Untertanen gegenüber der gefühllosen Obrigkeit, zu deren Nachfolger Filip Taaf von Carlingford wurde, überwuchs im Jahre 1766 in einen offenen Bauernaufstand. Es gelang jedoch nicht, mithilfe des Heeres diesen Aufstand zu beruhigen, und die Bauern erzwangen im Jahre 1771 von der Kaiserin Maria Theresia die Ausgabe des Fronpatents für Schlesien, das die Position der Untertanen teilweise regelte. Ein katastrophaler Brand der Stadt, zu dem es am 15. September 1781 am Nachmittag im Hause des Bürgers Jan Liška in der Oberen Vorstadt kam, verbreitete sich auf andere Häuser auf dem Stadtplatz und beschädigte wesentlich auch das Schloß. Die Schäden waren so umfangreich, daß Gräfin Brigita Chotek, die im Jahre 1766 nach dem Tod ihres Ehemanns Jan Filip Taaf die Verwaltung der Herrschaft übernommen hatte, auch mit ihrem minderjährigen Sohn Rudolf Taaf das Schloß Fryštát verlassen mußte. Sie zog in das Schloß Ráj um, und in das provisorisch restaurierte Schloß in Fryštát wurde die Wirtschaftliche Obrigkeitsverwaltung versetzt. Die unerfreuliche ökonomische Situation in der Herrschaft zwang im Jahre 1792 auch den Graf Rudolf Taaf von Carlingford, das ganze Vermögen versteigern zu lassen.

Im erbärmlichen Zustand kaufte im Jahre 1792 Fryštát mit der umliegenden Herrschaft das Grafengeschlecht Larisch-Mönnich, das schon seit der Mitte des 16. Jahrhunderts in der benachbarten Herrschaft Karviná siedelte. Ursprünglich waren das Geschlecht Larischens von Lhota und Karviná Freiherren, im Jahre 1748 wurden sie in den Grafenstand erhoben. Im Jahre 1791 schlossen sie sich mit dem Geschlecht Mönnich zum Familienverband Larisch-Mönnich zusammen. Sein Gründer war Jan Josef Antonín Larisch-Mönnich (1766–1820), der älteste Sohn von Jan Erdman Florian Larisch, der durch den Beginn der Kohlenförderung in Karviná im Jahre 1776 bekannt wurde. Durch die Vermählung mit Anna Marie Tekla von Mönnich im Jahre 1791 gewann Graf Jan die Herrschaften und Güter Rychvald, Polanka, Jistebník, Studénka, Raduň, Dubovec, Hažlach und Záblatí. Nach dem verstorbenen Schwiegervater nahm er dessen Familiennamen an und seinen Familiennamen erweiterte er auf Larisch-Mönnich. Er wurde Erbe der Majorats Herrschaft Karviná, die er noch um die Herrschaft Německá Lutyně, Güter Životice bei Opava und Stanislavice vergrößerte. Zu Fideikommiß gehörten in dieser Zeit auch 6 Mühlen, 11 Höfe, 4 Schafställe, eine Steinkohlengrube, eine Bierbrauerei und ein paar Wirtschaftsgebäude. Zu dem umfangreichen Vermögen des sehr jungen Grafen trat im Jahre 1792 noch die Herrschaft Fryštát hinzu. Auch hier hat er angefangen zu investieren, vor allem in der Zucht der veredelten Merinoschafe, und schon im Jahre 1800 zählte diese Zucht 9 tausend Schafe. Dank seiner Ambitionen und seiner politischen Umsicht vertrat er hohe Landes- und Hofämter. Er wurde kaiserlicher Geheimrat, kaiserlicher Kammerherr, Komtur des Ordens des Heiligen Leopold, schlesi-scher Landeshauptmann sowie Landespräsident. In Opava besaß er auch ein paar Häuser, die die Ausübung der Landes-ämter erforderte.

Ein außerordentliches Interesse konzentrierte er auch auf die gesellschaftliche Repräsentation sowie den Familienkomfort. Deshalb begann er noch in demselben Jahr, als er im Jahre 1792 die Herrschaft Fryštát mit dem halbzerfallenen Schloß kaufte, mit dessen umfangreichen Umbau. Die Bauarbeiten, die wahrscheinlich nach dem Projekt des Architekten Karl J. Englisch aus Opava verliefen, wurden im Jahre 1800 vollendet, und das Schloß erwarb eine reine Empireform. Das einstöckige Hauptgebäude wurde um die Attikaetage aufgestockt und mit ein paar Satteldächern gedeckt. Zu ihm wurden zwei Seitenflügel angebaut, aus deren Etagen in die Nebenobjekte Verbindungsgänge führ-

After the Silesian Wars in the middle of the 18th century the situation got even worse in spite of the fact that Fryštát and the whole residence came into hands of the enriched Irish nobleman Nicolas Taafe of Carlingford in 1749. Hard work, increasing oppression and dissatisfaction of the retainers towards the insensible authorities represented by John Philip Taafe of Carlingford led to an open peasants' revolt. Even the military forces did not manage to calm down the rebellion and in 1771 the Empress Marie Terezie was forced to issue the Statutory Labour Letters Patent for the Silesia that improved partly the status of the retainers. Destructive fire of the town that burst out in the house of the burgher Jan Liška in the Upper Suburb on September 15, 1781, spread also on the other houses and destroyed also the castle to a great extent. The damage was so serious that the Countess Brigita Chotková, who administered the castle after the death of her husband John Philip Taafe in 1766, had to leave the Fryštát Castle with her minor son Rudolph Taafe. She moved to the manor house in Ráj, and the provisionally repaired Fryštát Castle housed the economic administration of the nobility. Bad economic situation of the residence forced also the Count Rudolph Taafe of Carlingford to sell all the property by auction in 1792.

Fryštát and the surrounding estates were in a very bad state of repair and in 1792 it was bought by the Count's family of Larisch-Mönnich that settled on the neighbouring settlement of Karviná from the middle of the 16th century. Originally the members of the family of Larisch of Lhota and Karviná were Baronets but in 1748 they were promoted and became Counts. In 1791 they joined the family of Mönnich and created the family bond of Larisch-Mönnich. Jan Josef Antonín Larisch-Mönnich (1766–1820), the oldest son of Jan Erdman Florian Larisch, known as the founder of coal mining in Karviná in 1776, created in fact this family bond. By marriage with Anna Marie Tekla of Mönnich in 1791 the Count Jan got the estates of Rychvald, Polanka, Jistebník, Studénka, Raduň, Dubovec, Hažlach and Záblatí. After his late father-in-law he got his surname and enlarged his family name into Larisch-Mönnich. He became a heir to the estate of Karviná that he later joined to the estates of the Německá (German) Lutyně, Životice at Opava and Stanislavice. The family property also consisted of 6 mills, 11 courtyards, 4 sheep-folds, a coal mine, brewery and several out-buildings. In 1792 the estate of Fryštát was joined to the giant property of the young Count. He became to invest mainly to the cultivated sheep breeding here, and as early as in 1800 this breeding was represented by 9 thousand pieces of sheep. Thanks to his ambitions and political outlook he held high provincial and court posts. He became the Imperial Privy Councillor, Imperial Chamberlain, Commander of the Order of St. Leopold, Silesian District Administrator and Provincial President. He also owned several houses in Opava that were necessary for the provincial posts.

He also concentrated an extraordinary interest in the society representation and family comfort. That is why even in the same year when in 1792 he bought the Fryštát estates, together with the dilapidated castle, he began an exten-

haly podle projektu patrně opavského architekta Karla J. Engliche, byly v roce 1800 dokončeny a zámek získal čistou empírovou podobu. Jednopatrová hlavní budova byla zvýšena o atikové patro a zakryta několika sedlovými střechami. K ní byla přistavěna dvě boční křídla, z nichž vybíhaly z patra do vedlejších objektů spojovací chodby. Ze západního křídla zámku ústila z patra krytá spojovací chodba do oratoře fámího kostela, patro východního křídla bylo propojeno prosklenou krytou chodbou do nově postaveného zámeckého objektu zvaného Lottyhaus. Ten tvořil s hlavní budovou jeden stavební i architektonický celek. Byla to jednopatrová budova obdélníkového půdorysu s atikou a sedlovými střechami. Postavena byla kolmo k hlavní budově do náměstí na parcelách patrně čtyř spálených domů při požáru v roce 1781.

Před zámeckými budovami vznikl široký prostor s dispozicí čestného dvora „court d'honneur“ a někdejší obdélníkový půdorys náměstí dostal tvar obráceného písmene „L“. Do středové osy atiky nad hlavním vchodem byl vsazen kamenný reliéf rodového znaku hrabat Larisch-Mönnichů. Před hlavní budovou zámku byl založen okrasný park, který oddělovala úzká komunikace. Z vnější strany do nádvoří jej ohraničoval umělecky kovaný plot ukotvený v nárožích bočních křídel zámku. Střed parku zdobila kamenná kašna ve tvaru květu s kulatými listy.

Jižní stranu zámku obklopoval rozlehlý přírodně krajinářský park založený v roce 1804 v „anglickém slohu“. Jeho předchůdcem byla původně francouzská zahrada, která se slohově upravovala ještě v roce 1800 při dokončování empírové přestavby zámku. Kompozice přírodně krajinářského parku vytvořila ve středové ose hlavní budovy zámku centrální průhled s možností výhledu na blízké Beskydy a několik bočních průhledů pak skýtalo průhledy na nádhernou přírodní scenérii okolní krajiny. Park byl postupně doplňován stavbami drobné architektury. V severozápadní části par-

ten. Aus dem westlichen Schloßflügel mündete aus der Etage ein gedeckter Verbindungsgang in den Betsaal der Pfarrkirche, die Etage des östlichen Schloßflügels wurde mittels des verglasten gedeckten Gangs mit dem neu erbauten Schloßobjekt, genannt Lottyhaus, verbunden. Dieses bildete mit dem Hauptgebäude ein bauliches und architektonisches Ganzes. Es war ein einstöckiges Gebäude viereckigen Grundrisses mit Attika und Satteldächern. Es wurde senkrecht zu dem Hauptgebäude in den Marktplatz gebaut auf den Parzellen von wahrscheinlich vier bei einem Brand im Jahre 1781 niedergebrannter Häuser.

Vor den Schloßgebäuden entstand ein breiter Raum mit der Disposition des Ehrenhofes „court d'honneur“, und der einstige viereckige Platzgrundriß bekam die Form des umgekehrten Buchstaben „L“. In die Zentralachse der Attika über dem Haupteingang wurde ein Steinrelief des Geschlechtswappens der Grafen Larisch-Mönnich eingefaßt. Vor dem Hauptgebäude des Schlosses wurde ein Zierpark angelegt, den eine enge Kommunikation trennte. Aus der Außenseite in den Schloßhof wurde er von einem künstlerischen Schmiedezaun abgegrenzt, der an den Ecken der Seitenflügel verankert wurde. Die Mitte des Parks schmückte ein Steinbrunnen in Form einer Blume mit runden Blättern.

Die Südseite des Schlosses umgab ein ausgedehnter landschaftlicher Naturpark, angelegt im Jahre 1804 im „englischen Stil“. Sein Vorgänger war ursprünglich ein französischer Garten, der noch im Jahre 1800 bei der Vollendung des Empireumbaus des Schlosses stilgemäß hergerichtet wurde. Die Komposition des landschaftlichen Naturparks bildete in der Zentralachse des Hauptgebäudes des Schlosses den zentralen Durchblick mit der Möglichkeit der Aussicht auf die naheliegenden Beskiden, und ein paar Seitendurchblicke boten dann einen Ausblick in die wunderschöne Naturszenerie der umliegenden Landschaft. Der Park wurde schrittweise mit Bauten der Kleinarchitektur ergänzt. Im

sive reconstruction of it. All the engineering works were done according to the project of the architect Karel J. Englisch from Opava and in 1800 they were finished and the castle gained a purely Empire appearance. The one-storeyed main building was elevated by an attic gable and covered with several ridge roofs. Two lateral wings were adjoined to it and connective corridors led to the adjacent buildings. From the first floor of the western wing of the castle a covered connective corridor led to the oratory of the parish church, the first floor of the eastern wing was connected with a glassed-in covered corridor leading to the newly built castle building called Lottyhaus. Along with the main building it created one architectonic unit. It was a one-storeyed building of a rectangular oblong ground plan with an attic gable and ridge roofs. It was built in a vertical line to the main building on the building plot of probably four houses burnt down by the fire in 1781, and faced the town square.

In front of the castle buildings there was a large space placed at the disposal of a honorable court „court d'honneur“, and the previous rectangular ground plan of the town square changed into the shape of the letter „L“ upside down. To the central axis of the attic gable above the main entrance there was embedded a stone relief of the family emblem of the Counts Larisch-Mönnich. In front of the main building there was a decorative park detached by a narrow path. From the outer side of the courtyard it was fenced by a wrought fence fixed in the corners of the lateral wings of the castle. At the centre of the park there was a fountain made of stone in the shape of a flower with round leaves.

The southern part of the castle was surrounded by large natural landscape palace gardens, the foundations of which were laid in 1804 in the „English style“. Originally there had been a French garden whose style was improved

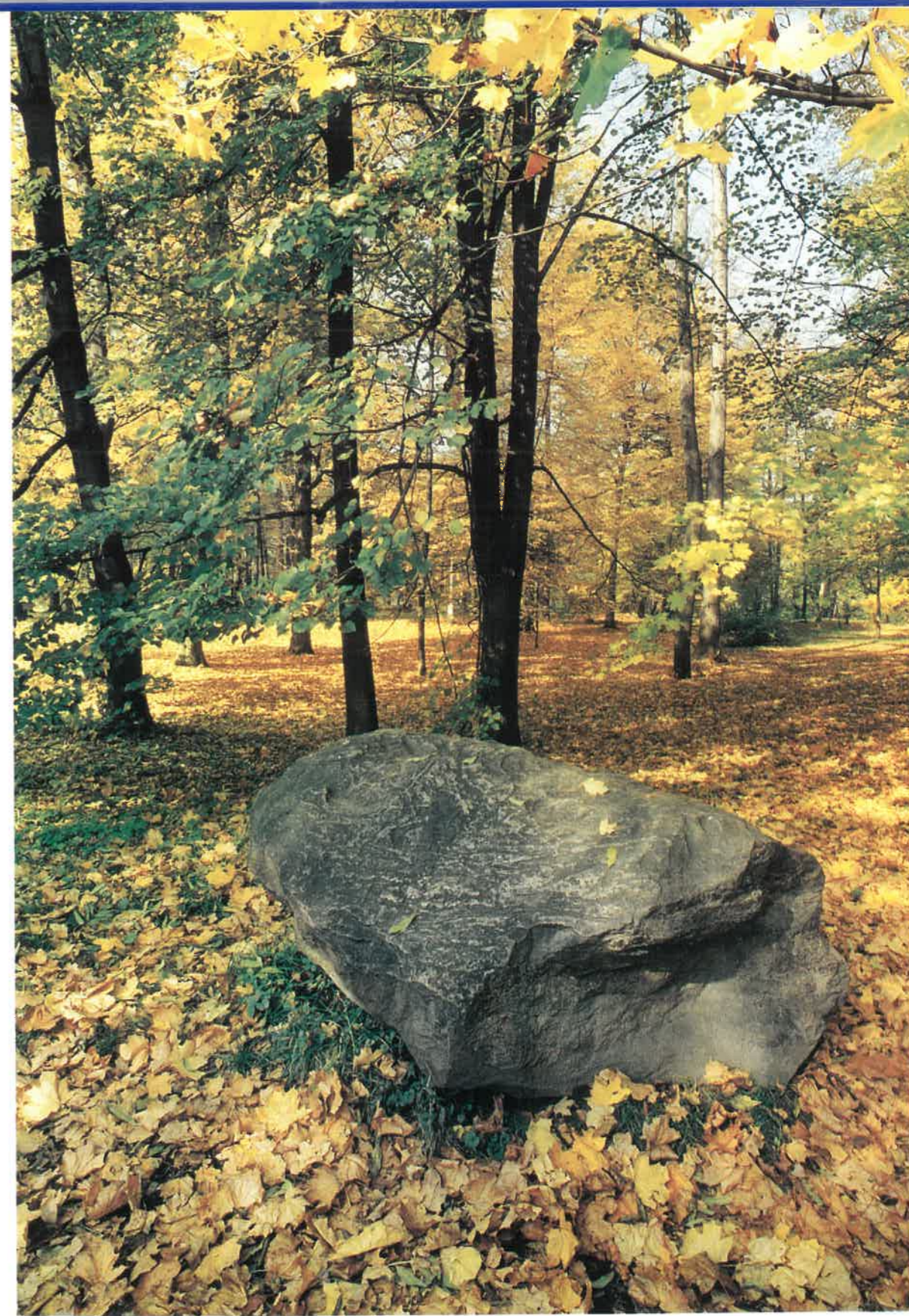
Zámecký park v přírodně krajinářském slohu s centrálním průhledem, letecký snímek ▷
Schloßpark im landschaftlichen Naturstil mit zentralem Durchblick, Flugaufnahme
Palace gardens in the natural landscape style with central view, aerial photograph

Zámecký park se zámek Fryštát, letecký snímek ▷
Schloßpark mit dem Schloß Fryštát, Flugaufnahme
Palace gardens with the Fryštát Castle, aerial photograph

Δ Zámek Fryštát, pohled na jižní průčelí
Schloß Fryštát, Ansicht der Südfassade
Fryštát Castle, view of the southern facade

Δ Zámecký park, podzimní nálada
Schloßpark, Herbststimmung
Palace gardens, autumn mood

Zámecký park s protékajícím potokem Mlýnka
Schloßpark mit dem durchfließenden Bach Mlýnka
▽ Palace gardens with the stream Mlýnka

◁ Kašna zámeckého parku s kopíi sousoší puttů s delphinem
Brunnen im Schloßpark mit der Kopie der Statuengruppe der Putten mit einem Delphin
Fountain in the palace gardens with replica of the sculptural group of Putti with a Dolphin

Zámek Fryštát, ▷
zimní pohled
na jižní průčelí
Schloß Fryštát,
Ansicht der
Südfassade
im Winter
Fryštát Castle,
winter view
of the southern
facade

Zámecký park se zamrzlým potokem Mlýnka Δ
Schloßpark mit zugefrorenem Bach Mlýnka
Palace gardens with the stream Mlýnka frozen over

Zámecký park, zimní motiv
Schloßpark, Wintermotiv
Palace gardens, winter motive ▽

Δ Zámek Fryštát, pohled ze zámeckého parku
Schloß Fryštát, Ansicht aus dem Schloßpark
Fryštát Castle, view from the palace gardens

ku při zdi fámího kostela byla roku 1821 postavena pro hraběnku Annu Larisch-Mönnichovou rodová hrobka, o něco později byly vybudovány objekty zámecké prádelny s lázní a poblíž protékajícího potoka Mlýnky letohrádek ve „švýcarském“ stylu.

Když se stal dědicem majorátního panství v roce 1820 hrabě Jindřich Larisch-Mönnich (1793–1859), rozhodl se ve šlépějích svého úspěšného otce pokračovat. Avšak krátce na to, co převzal se svojí chotí hraběnkou Gabrielou Jindřiškou Haugwitzovou z Malých Biskupic nově vybudovaný elegantní empírový zámek Fryštát, musel jej o tři roky později zachraňovat z troskek. Požár, který se rozhořel 5. dubna 1823 dopoledne v kloboučnické dílně Jana Christiana v Radniční ulici, v několika hodinách zničil většinu domů severozápadní fronty Horního předměstí, rozšířil se na domy

nordwestlichen Teil des Parks bei der Wand der Pfarrkirche wurde im Jahre 1821 die Familiengruft für Gräfin Anna Larisch-Mönnich erbaut, etwas später wurden Objekte der Schloßwaschküche mit Badehaus erbaut, und unweit des durchfließenden Bachs Mlýnka wurde ein Lustschloß im „schweizerischen Stil“ erbaut.

Als im Jahre 1820 Jindřich Larisch-Mönnich (1793–1859) Erbe der Majoratsherrschaft wurde, entschloß er sich, in den Spuren seines erfolgreichen Vaters fortzuschreiten. Aber kurz darauf, als er mit seiner Gattin Gräfin Gabriela Jindřiška Haugwitz aus Malé Biskupice das neuerbaute elegante Empireschloß Fryštát übernahm, mußte er es schon drei Jahre später aus den Trümmern retten. Der Brand, der sich am 5. April 1823 vormittags in der Hutwerkstatt Jan Christians in der Radniční ulice ausbreitete, vernichtete in wenigen Stunden die meisten Häuser der nordwestlichen Front der Oberen Vorstadt, er breitete sich weiter auf die Häuser auf dem Marktplatz in Richtung der Pivovarská und Mlýnská Straßen sowie auf die Häuser in der Niederen Vorstadt aus. Das Schloß blieb nicht erhalten, wie auch die benachbarte Pfarrkirche. Unverzüglich wurde mit den Reparaturarbeiten, vor allem des geschädigten Westflügels des Schlosses, begonnen, damit sein ehemaliges repräsentatives Aussehen wieder erneut würde.

even in 1800 when the Empire reconstruction of the castle was being finished. The composition of the natural landscape palace gardens was created according to the central axis of the main building of the castle from where there was a central view through the gardens with a possibility of view of the close Beskydy mountains, and several lateral views enabled views of a beautiful natural scenery of the surrounding landscape. Small architectural buildings were later added to the gardens. A family grave for the Countess Anna Larisch-Mönnich was built in the north-western part of the gardens close to the wall of the parish church, later on the buildings of the castle laundry with baths and a summer-house in a „Swiss style“ near the close stream Mlýnka were established here.

When the Count Jindřich Larisch-Mönnich became the heir to the estate in 1820, he decided to continue in the work of his successful father. But later after he assumed the newly reconstructed elegant Empire castle of Fryštát with his wife, Countess Gabriela Jindřiška Haugwitz of Malé Biskupice, he had to save it from ruins in three years time. The fire that burst out at the milliner's of Jan Christian in Radniční ulice (Townhall Street) on April 5, 1823 in the morning destroyed most of the houses of the north-western part of the Upper Suburb during several hours and struck also the houses on the town square in the direction of Pivovarská ulice (Brewers' Street) and Mlýnská ulice (Mill Street), as well as the houses in the Lower Suburb. Repairs of the western wing of the castle that was hit most by the fire were started immediately so that the previous representative appearance of the castle was restored.

náměstí směrem k Pivovarské a Mlýnské ulici i na domy Dolního předměstí. Zámek nezůstal ušetřen, stejně jako sousední fámí kostel. Neprodleně byly zahájeny opravy požárem zvláště poškozeného západního křídla zámku, aby byl znovu obnoven jeho dřívější reprezentační vzhled.

Hrabě Jindřich pokračoval též ve zkrášlování přírodně krajinářského parku, v jehož severovýchodní části dal ve druhé třetině 19. století vybudovat zahradní domek a pro potřeby zámecké kuchyně zelinářskou zahradu se sedmi skleníky vybavenými moderním kanálovým topením. Současně nechal postavit také oranžerii s palmářiemi a fikovnu. V oranžerii se přechovávaly přes zimu pokojové rostliny. Vzácné odrůdy pelargonii, růží, azalek, kamélií, rododendronů i jiných květin se pěstovaly v homím velkém skleníku. V jihozápadní části parku byly v roce 1850 postaveny dva kolmo na sebe navazující objekty koní s mléčnicí. Koníma sloužila k ustájení kočárových, ale i dostihových arabských koní. Nádvoří koní s mléčnicí lemovala topolová alej, další dvě aleje, lipová a kaštanová, jež sloužily k procházkám panstva, vedly směrem k řece Olši.

Stejně jako jeho otec sledoval hrabě Jindřich Larisch-Mönnich vzestup finanční prosperity zemědělského podnikání. Zemědělský majetek, který v té době představoval přibližně 8 tisíc hektarů zemědělské půdy a 4 tisíce hektarů lesů, se dělil na 14 distriktů a 57 dvorů. Stálou pozomost věnoval chovu merinových ovcí, a zatímco ještě v roce 1800 čítal tento chov 9 tisíc kusů, v roce 1840 se již rozrostl na 40 tisíc kusů šlechtěných ovcí. Kvalita jejich vlny předčila nejen vlnu ovcí hrabat Lichnovských, ale též další světoznámé značky na londýnské burze. Značnou energii a obrovský kapitál vložil do vybudování průmyslového kapitálu Karvinska. V roce 1856 založil v Karvině doly Jindřich a Františka, koksovnu při jámě Jan, lihovar, octámu, cukrovar v Horní Suché i další menší podniky.

Úspěšným pokračovatelem tradic průmyslového a zemědělského podnikání byl také nejstarší syn hrabě Jan Larisch-Mönnich (1821–1884), který vystudoval moderní metody hospodaření v Anglii. Po svém návratu pak nové

Graf Jindřich setzte auch die Verschönerung des landschaftlichen Naturparks fort, in dessen nordöstlichem Teil er im 2. Drittel des 19. Jahrhunderts ein Gartenhaus bauen ließ und für die Zwecke der Schloßküche einen Gemüsegarten mit sieben Treibhäusern, mit einer modernen Kanalheizung ausgestattet, anlegte. Zur gleichen Zeit ließ er auch eine Orangerie mit Palmen- und Feigenhaus erbauen. In der Orangerie wurden im Winter die Zimmerpflanzen aufbewahrt. Seltene Sorten von Pelargonien, Rosen, Azaleen, Kamelien, Rhododendronen und anderen Pflanzen wurden im oberen großen Treibhaus gezüchtet. Im südwestlichen Teil des Parks wurden im Jahre 1850 zwei senkrecht aufeinandergebundene Objekte erbaut: ein Pferdestalls mit Milchammer. Der Pferdestall diente zur Einstallung nicht nur der Kutschen-, sondern auch der arabischen Rennpferde. Den Hofplatz des Pferdestalls mit Milchammer säumte eine Pappelallee, zwei andere Alleen, Linden- und Kastanienallee, die den Spaziergängen der Herrschaften dienten, führten zum Fluß Olše.

Wie sein Vater folgte auch Graf Jindřich Larisch-Mönnich den Aufstiege der Finanzprosperität des landwirtschaftlichen Unternehmens. Das landwirtschaftliche Vermögen, das in dieser Zeit beinahe 8 tausend Hektar des landwirtschaftlichen Bodens und 4 tausend Hektar Wälder umfaßte, teilte sich in 14 Distrikte und 57 Höfe. Eine ununterbrochene Aufmerksamkeit widmete er der Zucht der Merinoschafe, und während noch im Jahre 1800 diese Zucht 9 tausend Stück zählte, breitete sie sich im Jahre 1840 auf 40 tausend Stück der Zuchtschafe aus. Die Qualität ihrer Wolle übertraf nicht nur die Wolle der Schafe der Grafen von Lichnow, sondern auch andere weltbekannte Marken auf der Londoner Börse. Beträchtliche Anstrengung und ein riesiges Kapital wendete er in das Erbauen des Industriekapitals des Landes Karviná auf. Im Jahre 1856 gründete er in Karviná die Kohlengruben Jindřich und Františka, eine Kokerei bei der Kohlengrube Jan, eine Spiritusbrennerei, eine Essigfabrik, eine Zuckerfabrik in Horní Suchá und weitere kleinere Betriebe.

Ein erfolgreicher Fortführer der Traditionen des industriellen und landwirtschaftlichen Unternehmens war auch der älteste Sohn Graf Jan Larisch-Mönnich (1821–1884), der in England moderne Methoden des Wirtschaftens studiert hatte. Nach seiner Rückkehr wandte er seine neuen Erkenntnisse bei der Verwaltung der Bauernhöfe wie auch bei der weiteren Entwicklung des industriellen Unternehmens in vollem Umfang an. Gleich im Jahre 1859 ließ er die moder-

The Count Jindřich continued also in the embellishment of the natural landscape palace gardens. In the second third of the 19th century he built a garden house and a vegetable garden with seven greenhouses equipped by the modern canal heating for the use of the castle kitchen in the north-eastern part of the gardens. At the same time he built also an orangery with palm-trees and a greenhouse with fig-trees. All the pot plants were kept in the orangery during the winter. Rare varieties of pelargonium, roses, azalea, camellia, rhododendrons and other flowers were grown in the upper big greenhouses. In the south-western part of the gardens there were built two buildings of stables and a milk storage. Coach horses, as well as race Arabian horses were kept in the stables. The courtyard of the stables was lined by a poplar alley, and another two alleys of lime-trees and chestnut trees led to the river Olše and were used by the nobility who liked to walk there.

As well as his father, the Count Jindřich Larisch-Mönnich followed the increase of the financial prosperity of the agricultural enterprise. The agrarian property that was represented by approximately 8 thousand hectares of farm land and 4 hectares of forests at that time was divided into 14 districts and 57 courtyards. Constant close attention was paid on the sheep-breeding and while in 1800 there were 9 thousand pieces of sheep altogether, in 1840 the number increased to 40 thousand pieces of cultivated sheep. Quality of their wool was better than not only the wool of the sheep of the Counts of Lichnov but also than the other world famous trade marks on the London market. A lot of energy and a huge capital was invested into the establishment of the industrial capital in the area of Karviná. In 1856 the Mines Jindřich and Františka in Karviná, the coke plant at the Jan Pit, a distillery, vinegar factory, sugar factory in Horní Suchá and other small plants were founded.

His oldest son, Count Jan Larisch-Mönnich (1821–1884) became a successful follower of the traditions of the industrial and agricultural enterprise. He studied the modern methods of industrial and agricultural management in England. After his return he applied his knowledge on the control of the agrarian courtyards and further development of the industrial enterprise. As early as in 1859 he founded the modern Mine Jan in Karviná, and three years

poznatky plně uplatnil při správě zemědělských dvorů i v dalším rozvoji průmyslového podnikání. Hned v roce 1859 dal vybudovat moderní Důl Jan v Karviné, o tři roky později pak v jeho blízkosti založil v roce 1862 Důl Karel. Ke stávajícím důlním podnikům přibyl v roce 1871 Důl Hlubina v Karviné. V roce 1872 zde nechal založit nový moderní pivovar.

Hrabě Jan byl nejen znamenitým průmyslníkem, ale též obratným politikem a schopným diplomatem. Stal se císařským tajným radou, císařským komořím, císařským vrchním maršálkem. Byl rytířem rakouského řádu zlatého rouna, řádu maltézských rytířů, komturem řádu sv. Leopolda, nositelem velkokříže řeckého řádu Spasitele a papežského Piova řádu. V roce 1865 byl jmenován rakouským ministrem financí Belcrediho vlády a stal se dědičným členem panské sněmovny rakouské říšské rady. Zastával rovněž úřad slezského zemského hejtmana. Jeho manželka Františka, svobodná paní Kast z Ebelsbergu, byla palácovou dámou císařovny Alžběty.

Svému vysokému postavení přizpůsobil hrabě Jan v šedesátých letech také své fryštátské sídlo, jehož interiéry nechal přebudovat v duchu dobově módních historizujících slohů. V přízemí hlavní budovy zámku vznikl úpravami rozměrný vestibul situovaný v hlavní ose objektu s pravoúhlým litinovým schodištěm jdoucím do zámeckého patra. Na místo někdejšího slavnostního sálu, tak zvaného piano nobile, se vytvořila v patře velká schodišťová hala. Stěny podél schodiště včetně nosných sloupů i stěny jednotlivých salonů byly opatřeny dřevěným táflováním. V tomto období bylo též patrně odstraněno renesanční šnekovité boční schodiště v západním křídle zámku jdoucí z přízemí do jeho patra. Úpravy přírodně krajinného parku v tomto období odpovídaly střízlivosti „anglického“ slohu. V přílehlé oboře podél západního okraje parku v délce 3 km, oddělené nízkými deskovými plotnami, dal v roce 1862 hrabě Jan zřídit jezdeckou školu.

Mimořádné úsilí soustředil hrabě Jan ve svých dvaapadesáti letech na vybudování nového rodového sídla Solca v sousední Karviné. Již v roce 1873 byl novorenesanční zámek Solca dokončen a ještě téhož roku se svojí chotí Františkou a třemi dětmi se mohl přestěhovat do nového sídla, které již v říjnu 1877 navštívil dokonce korunnní princ Rudolf. Osiřelý zámek Fryštát byl na jaře 1877 propůjčen k obývání synovci Jiřímu Larischovi a jeho mladé choti Marii z Wallersee, která byla neteří císařovny Alžběty. Když však ještě téhož roku na podzim byl hrabě Jiří Larisch pověřen funkcí mastra pardubické parforsní společnosti, novomanželé Larischovi se z fryštátského zámku odstěhovali na zámek Pardubičky.

Vřelý vztah k zámku a městu Fryštát obnovil nový nástupce hrabě Jindřich Larisch-Mönnich (1850–1918), který se zde také oženil. Jeho chotí se stala v roce 1871 sestřenicí Jindřiška Larisch-Mönnichová, která byla nejen pohlednou

Zámecký park s dřevinami z doby založení v roce 1804

Schloßpark mit Bäumen und Gebüsch aus der Zeit seiner Gründung im Jahre 1804

Palace gardens with wood species from the time of their foundation in 1804

ne Kohlengrube Jan in Karviná bauen, drei Jahre später gründete er dann in ihrer Nähe die Kohlengrube Karel. Zu den bestehenden Kohlenbergwerken trat im Jahre 1871 die Grube Hlubina in Karviná hinzu. Im Jahre 1872 ließ er eine moderne Bierbrauerei hier bauen.

Graf Jan war nicht nur ein ausgezeichnete Industrieller, sondern auch ein gewandter Politiker und fähiger Diplomat. Er wurde kaiserlicher Geheimrat, kaiserlicher Kammerherr, kaiserlicher Obermarschall. Er war Ritter des österreichischen Ordens des Goldenen Vlies, des Malteserritterordens, Komtur des Ordens des Heiligen Leopold, Träger des Großkreuzes des griechischen Erlösers und des päpstlichen Piusordens. Im Jahre 1865 wurde er zum österreichischen Finanzminister in der Belcredi's Regierung ernannt und wurde Erbmitglied des Herrenhauses des österreichischen Reichstags. Er verrichtete auch das Amt des schlesischen Landeshauptmanns. Seine Gemahlin Františka, Freifrau Kast von Ebelsberg, war Hofdame der Kaiserin Elisabeth.

Seinem hohen Posten hat Graf Jan in den 60-er Jahren auch seinen Sitz Fryštát angepaßt, dessen Innenräume er im Geist des zeitgenössischen historisierenden Modestils umbauen ließ. Im Erdgeschoß des Hauptgebäudes des Schlosses entstand nach den Herrichtungen ein geräumiges Vestibül situiert in der Hauptachse des Objekts mit rechtwinkliger Treppe aus Eisenguß, die in die Schloßetage führte. Anstelle des ehemaligen Paradesaals, des sogenannten piano nobile, entstand in der Etage eine große Treppenhalle. Die Wände entlang der Treppe einschließlich Tragsäulen wie auch die Wände einzelner Salons wurden mit Holztafelung verkleidet. In dieser Zeit wurde wahrscheinlich auch die schneckenförmige Seitentreppe im Renaissancestil im westlichen Schloßflügel abgeschafft, die aus dem Erdgeschoß in die Etage führte. Die Herrichtungen des landschaftlichen Naturparks entsprachen in dieser Zeit der Nüchternheit des „englischen“ Baustils. Im anliegenden Wildgehege, entlang des westlichen Randes des Parks 3 km lang, getrennt von ihm durch niedrige Brettplatten, ließ Graf Jan im Jahre 1862 eine Reitschule gründen.

Außerordentliche Anstrengungen konzentrierte Graf Jan mit seinen zweiundfünfzig Jahren auf das Erbauen des neuen Geschlechtssitzes Solca im benachbarten Karviná. Schon im Jahre 1873 wurde das Schloß Solca im Neurenaissancestil vollendet, und doch in demselben Jahr konnte er mit seiner Gattin Františka und drei Kindern in den neuen Sitz umziehen, den im Oktober 1877 sogar der Kronprinz Rudolf besuchte. Das verwaiste Schloß Fryštát wurde im Frühling 1877 als Wohnsitz dem Neffen Jiří Larisch und seiner Jungen Gattin Marie von Wallersee verliehen, die die Nichte von Kaiserin Elisabeth war. Als aber noch im Herbst desselben Jahres Graf Jiří Larisch mit der Funktion des Masters der Pardubicer Parforcegesellschaft beauftragt wurde, zogen die Neuvermählten Larisch aus dem Schloß Fryštát in das Schloß Pardubičky um.

Die warme Beziehung zu dem Schloß und der Stadt erneuerte der neue Nachfolger Graf Jindřich Larisch-Mönnich (1850–1918), der hier auch heiratete. Zu seiner Gattin wurde im Jahre 1871 die Cousine Jindřiška Larisch-Mönnich, die nicht nur eine anmutige junge Dame war, sondern auch die Stellung der kaiserlich - königlichen Hofdame hatte und Trägerin des Ordens des Sternherzens sowie Ehrendame des Malteserritterordens war.

Die außerordentliche politische Übersicht und die diplomatischen Fähigkeiten des vierundvierzigjährigen Jindřich, die sich von Generation zu Generation vererbten, führten ihn in hohe politische Funktionen. Wie seine Vorgänger

later in 1862 also the Mine Karel close to it. The Hlubina Mine in Karviná was added to the existing mines in 1871. In 1872 he founded a new modern brewery in Karviná.

The Count Jan was not only a distinguished industrialist but also an ingenious politician and excellent diplomat. He became the Imperial Privy Councillor, Imperial Chamberlain and Imperial Chief Marshal. He was the Knight of the Austrian Order of the Golden Fleece, Order of the Knights of St. John, Commander of the Order of St. Leopold, bearer of the Cross of the Greek Order of the Saviour and the Pope's Order of Pius. In 1865 he was appointed the Austrian Minister of Finance of the Belcredi's Government and became a Hereditary Member of the Parliament of the Austrian Empire Council. He also held the post of the Silesian District Councillor. His wife Františka, Lady Kast of Ebelsberg, was a Palace Dame of the Empress Alžběta (Elizabeth).

In the 1860's the Count Jan also adjusted the residence of Fryštát to his high posts. He restored the interiors according to the period modern styles. On the ground floor of the main building of the castle a spacious hall came into existence by the way of various adjustments. It was situated on the main axis of the building with a rectangular cast-iron staircase leading to the first floor of the castle. Instead of the previous banqueting hall, called „piano nobile“, a great staircase hall was created on the first floor. The walls along the staircase including the supporting pillars and the walls of all the individual rooms were covered with wooden wainscoting. Probably in this period also the Renaissance spiral lateral staircase of the western wing of the castle leading from the ground floor to the first floor was moved away. All the arrangements of the natural landscape palace gardens were done according to the sober „English“ style of that time. In the adjacent deer park alongside the western line of the gardens of 3 kilometres of length, divided by a low desk plate, there was a Riding School established by the Count Jan in 1862.

Extraordinary efforts were concentrated by the Count Jan, who was 52 at that time, on building of a new family residence Solca in the neighbouring Karviná. As early as in 1873 the Neo-Renaissance manor house of Solca was finished and in the same year the Count Jan with his wife Františka and three children could move to the new residence that was visited even by the Prince Royal Rudolf in October 1877. The empty castle of Fryštát was lent to Jan's nephew Jiří Larisch and his young wife Marie of Wallersee, who was a niece of the Empress Alžběta, to live there in the spring of the year 1877. But in the same year the Count Jiří Larisch was appointed to the function of Master of the Hunting Society in Pardubice, and so the young couple moved from the Fryštát Castle to the Pardubičky Castle.

A warm affection towards the castle and town of Fryštát was restored by the new successor Jindřich Larisch-Mönnich (1850–1918), who also got married there. In 1871 he married his cousin Jindřiška Larisch-Mönnich who was not only a nice young lady but she also held the post of the King and Emperor's Palace Dame and was a bearer of the Order of the Stellar Cross and a Honorable Dame of the Order of the Knights of St. John.

The extraordinary political outlook and diplomatic abilities of the 40 years old Jindřich that were inherited from one generation to the following one led him to the high political functions. As well as his predecessors, he became the Imperial Privy Councillor, Imperial Chamberlain and Hereditary Member of the Parliament of the Austrian

Jindřiška hraběnka Larisch-Mönnich

Jindřich Graf Larisch-Mönnich

△ Portréty manželů Jindřišky a Jindřicha, hrabat Larisch-Mönnichových, fotografie, 19. století
Portraits des Ehepaars Jindřiška und Jindřich, Grafen Larisch-Mönnich, Fotografie, 19. Jahrhundert
Portraits of the married couple of Jindřiška and Jindřich, the Counts Larisch-Mönnich, photograph, 19th century

mladou dámu, ale měla též postavení císařskokrálovské palácové dámy, byla nositelkou řádu hvězdného kříže a čestnou dámu řádu maltézských rytířů.

Mimořádný politický rozhled a diplomatické schopnosti čtyřiatřicetiletého Jindřicha, které se dědily z pokolení na pokolení, jej přivedly do vysokých politických funkcí. Jako jeho předchůdci stal se císařským tajným radou, císařským komořím, dědičným členem panské sněmovny říšské rady. Po třicet let zastával úřad zemského hejtmána pro Horní a Dolní Slezsko, byl též prezidentem slezské zemské lesní a hospodářské společnosti. Také hrabě Jindřich byl komturem rakouského řádu sv. Leopolda, rytířem císařského řádu železné koruny I. třídy, rytířem carského ruského Stanislavova řádu s hvězdou a čestným rytířem řádu maltézského kříže. Díky jeho mimořádnému společenskému postavení hostil také zámek Fryštát řadu prominentních osobností rakouské a německé aristokracie. V letech 1908, pak 1912 a 1913 sem zavítal následník rakouského trůnu arcivévoda Ferdinand d'Este. Fryštát i Solca vítaly v letech 1911 i 1912 a pak ještě několikrát během 1. světové války německého císaře Viléma II. V roce 1912 navštívil zámek také arcivévoda Bedřich Habsburský, v letech 1914 a 1915 náčelník generálního štábu rakouské armády Conrad von Hötzendorf a v roce 1916 i bulharský car Ferdinand.

Hrabě Jindřich Mönnich byl pokládán za skvělého průmyslníka a zvláště pozornost věnoval dolování. Stávající důlní podniky rozšířil v roce 1911 o Důl František v Horní Suché, takže do 1. světové války bylo v Larisch-Mönnichově majetku celkem 5 velkodolů, koksovna, pila, elektrárna, 2 pivovary, 7 lihovarů, rafinerie lihu, octárna, cukrovar v Horní Suché, rafinerie nafty v Bohumíně a chemická továrna v Petrovicích. Kromě průmyslových podniků vlastnil rozsáhlý zemědělský a lesní majetek. Stal se majorátním pánem Karviné, Stonavy, Těrlicka, panství Fryštát, Německá Lutyně, Bohumína, Ráje, Darkova, Homí a Dolních Zebrzydovic. Držel rovněž rozsáhlé statky na Moravě a v Pruském Slezsku. Po 1. světové válce se v důsledku pozemkové reformy jejich výměra snížila na 4 tisíce hektarů zemědělské půdy a 200 hektarů lesů na Těšínsku.

Po jeho smrti v roce 1918 zdědil tento rozsáhlý majetek nejstarší ze tří Jindřichových dětí JUDr. Jan Larisch-Mönnich (1872–1962). Přestože se narodil na zámku Fryštát, jeho stálým sídlem, v němž žil s manželkou Olivíí Fitz-Patrick z Upper-Ossory z Kalifornie a svými pěti dětmi, se stal zámek Solca. Zámek Fryštát byl průběžně udržován služebnictvem a využíván k občasným návštěvám panstva.

K zásadní změně v dosavadních vlastnických vztazích došlo po roce 1945. Zámek Fryštát s areálem přírodně krajinného parku, stejně jako ostatní Larisch-Mönnichův průmyslový i zemědělský majetek, byl podle dekretů prezidenta ČSR č. 12 a 28 z roku 1945 konfiskován. Stal se vlastnictvím československého státu.

Rodina Larisch-Mönnichů se uchýlila do Rakouska na zámek Palfau ve Štýrsku, kde také JUDr. Jan Larisch-Mönnich v roce 1962 zemřel. Nejstarší z pěti sourozenců Jindřich Larisch-Mönnich (1913–1933), který začal studovat Vysokou školu báňskou v Příbrami, vážně onemocněl a na klinice v Praze ještě v roce 1933 zemřel. Z ostatních sourozenců se v Rakousku usadil hrabě Eduard Larisch-Mönnich (1916–1987) na zámku Palfau ve Štýrsku a hraběnka

wurde auch er kaiserlicher Geheimrat, kaiserlicher Kammerherr, Erbmitglied des Herrenhauses des Reichstags. Dreißig Jahre lang verrichtete er das Amt des Landeshauptmanns für Ober- und Niederschlesien, war auch Präsident der schlesischen Landesforst- und Wirtschaftsgesellschaft. Auch Graf Jindřich war Komtur des österreichischen Ordens des Heiligen Leopold, Ritter des kaiserlichen Ordens der eisernen Krone I. Rangs, Ritter des zaristisch russischen Stanislaw-Ordens mit Stern und Ehrenritter des Malteserkreuzordens. Dank seiner außerordentlichen gesellschaftlichen Position beherbergte auch das Schloß Fryštát eine Reihe von prominenten Persönlichkeiten der österreichischen und deutschen Aristokratie. In den Jahren 1908, weiter 1912 und 1913 erschien hier der österreichische Thronfolger Ferdinand d'Este, Fryštát und Solca begrüßten in den Jahren 1911 und 1912 und später auch ein paarmal während des 1. Weltkrieges den deutschen Kaiser Wilhelm II. Im Jahre 1912 besuchte das Schloß auch Erzherzog Friedrich Habsburger, in den Jahren 1914 und 1915 der Generalstabschef der österreichischen Armee Conrad von Hötzendorf und im Jahre 1916 auch der bulgarische Zar Ferdinand.

Graf Jindřich Mönnich wurde für einen ausgezeichneten Industriellen gehalten, und eine spezielle Aufmerksamkeit widmete er der Kohlenförderung. Zeitgenössische Grubenbetriebe erweiterte er im Jahre 1911 um die Grube František in Horní Suchá, so daß bis Anfang des 1. Weltkrieges im Larisch-Mönnich Besitz insgesamt 5 Großgruben, eine Kokerei, ein Sägewerk, ein Kraftwerk, 2 Bierbrauereien, 7 Spiritusbrennereien, eine Spiritusraffinerie, eine Essigfabrik, eine Zuckerfabrik in Horní Suchá, eine Erdölraffinerie in Bohumin und eine chemische Fabrik in Petrovice. waren. Außer Industriebetrieben besaß er ein umfangreiches Landwirtschafts- und Forstunternehmen. Er wurde Majoratsherr von Karviná, Stonava, Těrlicko, der Herrschaft Fryštát, Německá Lutyně, Bohumín, Ráj, Darkov, Horní und Dolní Zebrzydowice. Er besaß auch umfangreiche Güter in Mähren und im Preußischen Schlesien. Nach dem 1. Weltkrieg sank ihr Ausmaß infolge der Bodenreform auf 4 tausend Hektar des landwirtschaftlichen Bodens und 200 Hektar Wälder im Teschner Land.

Nach seinem Tod im Jahre 1918 erbte dieses umfangreiche Vermögen das älteste von Jindřichs drei Kindern, JUDr. Jan Larisch-Mönnich (1872–1962). Obwohl er im Schloß Fryštát geboren war, wurde zu seinem ständigen Sitz das Schloß Solca, in dem er zusammen mit seiner Gattin Olivia Fitz-Patrick von Upper-Ossora aus Kalifornien und fünf Kindern wohnte. Das Schloß Fryštát wurde vorläufig von der Dienerschaft instandgehalten und für zeitweilige Besuche der Herrschaften benutzt.

Zu einer prinzipiellen Änderung in den bisherigen Eigentumsverhältnissen kam es nach dem Jahre 1945. Das Schloß Fryštát mit dem Areal des landschaftlichen Naturparks sowie das weitere Larisch-Mönnichsche Industrie- und Landwirtschaftsvermögen wurde nach den Dekreten des Präsidenten der Tschechischen Republik Nr. 12 und 28 vom Jahre 1945 konfisziert. Es wurde Eigentum des tschechoslowakischen Staates.

Die Familie Larisch-Mönnich suchte Zuflucht in Österreich im Schloß Palfau in der Steiermark, wo im Jahre 1962 JUDr. Jan Larisch-Mönnich starb. Der älteste von fünf Geschwistern - Jindřich Larisch-Mönnich (1913–1933), der an der Montanhochschule in Příbram zu studieren begann, erkrankte ernst und starb noch im Jahre 1933 in der Klinik in Prag. Von seinen anderen Geschwistern ließen sich in Österreich nieder Graf Eduard Larisch-Mönnich (1916–1987) im

Empire Council. For the time of thirty years he held the office of the District Councillor of the Upper and Lower Silesia (Horní a Dolní Slezsko) and he was also the President of the Silesian Provincial Forest and Agricultural Society. The Count Jindřich was also the Commander of the Austrian Order of St. Leopold, Knight of the Emperor's Order of the Iron Crown I, Knight of the Czar's Russian Order of Stanislaw with Star and Honorable Knight of the Order of the Knights of St. John. Thanks to his extraordinary status the Fryštát Castle was visited by a lot of prominent personalities of the Austrian and German society. The successor to the Austrian throne Ferdinand d'Este came there in 1908, and later also in 1912 and 1913. The German Emperor Vilém II visited the castles of Fryštát and Solca in 1911 and 1912, and later also several times during the World War I. In 1912 the castle was visited by the Archduke Bedřich Habsburský (Friedrich of Habsburg), in 1914 and 1915 by the leader of the General Staff of the Austrian Army Conrad von Hötzendorf and in 1916 even by the Bulgarian Czar Ferdinand.

The Count Jindřich was considered to be an excellent industrialist and paid a special attention to the mining. In 1911 he added the Mine František (Důl František) in Horní Suchá to the existing mines. In this way, up to the World War I, the Larisch-Mönnich's property included altogether 5 large mines, a coke plant, sawmill, power plant, 2 breweries, 7 distilleries, a spirit refinery, vinegar factory, sugar factory in Horní Suchá, oil refinery in Bohumin and chemical factory in Petrovice. Besides the industrial establishments he also owned a huge agrarian and forest property. He became the Entailed Lord of Karviná, Stonava, Těrlicko, the estate of Fryštát, Německá Lutyně, Bohumín, Ráj, Darkov and Horní and Dolní Zebrzydowice. He also owned extensive country estates in Moravia and in the Prussian Silesia. After World War I, their acreage was lowered to 4 thousand hectares of the agricultural land and 200 hectares of forests in the Těšín area due to the Land Reform.

After his death in 1918 this extensive property was inherited by the oldest of the three children of Jindřich, JUDr. Jan Larisch-Mönnich (1872–1962). In spite of the fact that he was born in the Fryštát Castle, the manor house in Solca became his permanent residence. He lived there with his wife, Olivia Fitz-Patrick from Upper-Ossora in California, and with their five children. The Fryštát Castle was run by the attendants and used for the visits of the distinguished personalities from time to time.

A fundamental change of the ownership relations came after the year 1945. The Fryštát Castle with the natural landscape palace gardens, as well as the other Larisch-Mönnichs' industrial and agrarian property, were confiscated according to the Decrets of the President of the Czechoslovak Republic No. 12 and 28 of 1945. They became the property of the Czechoslovak State.

The family of Larisch-Mönnich took refuge in the castle of Palfau in Styria in Austria, where JUDr. Jan Larisch-Mönnich died in 1962. The oldest of the five children Jindřich Larisch-Mönnich (1913–1933), who started to study the Technical University in Příbram, fell ill seriously and died at the Teaching Hospital in Prague in 1933. Out of the other children, the Count Eduard Larisch-Mönnich (1916–1987) lived in Austria in the castle of Palfau in Styria, and the Countess Marie Larisch-Mönnich (1921), who married the Count Filip Thurn-Valsassino, has been living in the castle

Marie Larisch-Mönnichová (1921), provdaná za hraběte Filipa Thum-Valsassina, na zámku Rastenberg ve Štýrsku, kde žije dosud. Starší sestra hraběnka Helena Larisch-Mönnichová (1914), provdaná za hraběte Andrzeje Tamowského, se vystěhovala přes Londýn do Argentiny, kde dosud žije. Nejmladší ze synů, hrabě Jan Larisch-Mönnich (1917-1997), se nejprve vystěhoval do Vídně a poté do Rio de Janeiro v Brazílii. Zde se v roce 1952 oženil s hraběnkou Marií de Salamanca y Caro a přesídlil do města Marbella v provincii Malaga ve Španělsku, kde v roce 1997 zemřel.

Zámek Fryštát zůstal do roku 1949 ve správě generálního ředitelství Ostravsko-karvinských dolů, poté přešel jako státní majetek do užívání Městského národního výboru v Karviné. Podle zákona ČNR č. 367 z roku 1990 o obcích se stal spolu s areálem přírodně krajinářského parku majetkem Města Karviné.

Schloß Palfau in der Steiermark und Gräfin Maria Larisch-Mönnich (1921), verheiratet mit Graf Filip Thurn-Valsassino, im Schloß Rastenberg in der Steiermark, wo sie bis jetzt lebt. Die ältere Schwester Gräfin Helene Larisch-Mönnich (1914), verheiratet mit Graf Andrzeje Tamowski, zog über London nach Argentinien aus, wo sie bis heute lebt. Der Jüngste von den Söhnen, Graf Jan Larisch-Mönnich (1917-1997), suchte zuerst Zuflucht in Wien und später in Rio de Janeiro in Brasilien. Hier heiratete er im Jahre 1952 Gräfin Maria de Salamanca y Caro und siedelte in die Stadt Marbell in der Provinz Malaga in Spanien über, wo er im Jahre 1997 starb.

Das Schloß Fryštát blieb bis zum Jahre 1949 unter der Verwaltung der Generaldirektion der Ostrava-Karviná-Bergwerke, danach ging es als Staatseigentum in den Gebrauch des städtischen Nationalausschusses in Karviná über. Laut

of Rastenberg in Styria till the present. Her older sister, the Countess Helena Larisch-Mönnich (1914), married the Count Andrzeje Tamowsky and moved to London and then to Argentina, where she has been living till the present. The youngest of the sons, the Count Jan Larisch-Mönnich (1917-1997) took refuge in Vienna at first and then he moved to Rio de Janeiro in Brazil. Here he married the Countess Maria de Salamanca y Caro in 1952 and moved to the town Marbella in the province Malaga in Spain, where he died in 1997.

The Fryštát Castle remained under the control of the management of Ostravsko-karvinské doly (Ostrava-Karviná Mines) up to the year 1949, then it came as a state property to the usage of the Town People's Council in Karviná.

Hrabě JUDr. Jan Larisch-Mönnich na koni, fotografie, kolem roku 1900

Graf JUDr. Jan Larisch-Mönnich reitend, Fotografie, um das Jahr 1900

Count JUDr. Jan Larisch-Mönnich on a horse back, photograph, about the year 1900

Manželé JUDr. Jan Larisch-Mönnich a Olivie Fitz-Patrick z Upper-Ossory z Kalifornie

Ehepaar JUDr. Jan Larisch-Mönnich und Olivie Fitz-Patrick von Upper-Ossora aus Kalifornien

The married couple of JUDr. Jan Larisch-Mönnich and Olivia Fitz-Patrick of Upper-Ossora in California

Olivia Larisch 29. II. 1937. Larisch

Konfiskovaný mobiliář zámku byl na základě rozhodnutí Národní kulturní komise v Praze z let 1946 až 1947 začleňován do sbírkových fondů státních zámků v Čechách a na Moravě. Ostatní uměleckohistorické předměty byly uloženy v muzeích i knihovnách, případně odprodány jiným právním subjektům.

V průběhu 50. a 60. let tohoto století prodělal zámek řadu necitlivých vnitřních i vnějších stavebních úprav. Z atiky v průčelí byl záhy po konfiskaci odstraněn kamenný reliéf rodového erbu hrabat Larisch-Mönnichů. Dva boční vstupy prolomené do frontální fasády byly zazděny. Zůstal jen hlavní vchod, který byl opatřen čtyřmi sloupy nesoucími balkon s nevkusným zábradlím. Jednotlivé místnosti byly přebudovány a přepaženy vyzděnými příčkami s luxfery. Stropy byly podbity podhledy. Za své vzala také většina dřevěného ostění, dveří i okenních rámců. Až do konce 80. let se prováděly na hlavní i vedlejší budově zámku jen nezbytné opravy a běžná údržba.

Zásadní politické a ekonomické přeměny společnosti po roce 1989 přivodily také významné změny v přístupu ke kulturním památkám města. Po složitých přípravách a jednáních byla v roce 1992 vyhlášena státem chráněná Městská památková zóna Karviná a v roce 1994 schválen projekt její postupné regenerace a obnovy.

Prvním krokem uskutečňování tohoto programu byla obnova zámku Fryštát v letech 1994 až 1997. Dochoval se jako vůbec jediný z někdejších tří zámků Fryštát, Ráj a Solca na území dnešního města a nacházel se ve velmi zanedbaném stavu. Stavební práce podle projektu Ing. arch. Petra Havla a Ing. arch. Miroslava Řehuly z Ostravy byly zahájeny v létě 1994 stavební firmou Karvinská aliance stavbařů z Horní Suché. Souběžně s výkopovými pracemi probíhal záchranný archeologický průzkum. Přinesl řadu cenných nálezů, které představují obsáhlou kolekci keramických střepů, zlomků kachlů, měděného plíšku, úlomků zvířecích kostí i zuhelnatělého dřeva. Většina nálezů pochází z 18. a 19. století. Pouze jediný nález, fragment kachle okrové barvy s neurčitelným dekorem, pochází ze 16. století.

Gesetz des Tschechischen Nationalrates Nr. 367 vom Jahre 1990 über Gemeinden wurde das Schloß zusammen mit dem Areal des landschaftlichen Naturparks zum Besitz der Stadt Karviná.

Das konfiszierte Mobiliar des Schlosses wurde aufgrund des Beschlusses der Nationalen Kulturkommission in Prag von den Jahren 1946 bis 1947 in die Sammelfonds der Staatlichen Schlösser in Böhmen und Mähren eingegliedert. Andere kunsthistorische Gegenstände wurden in Museen und Bibliotheken aufbewahrt, eventuell an andere juristische Subjekte abverkauft.

Im Verlauf der 50-er und 60-er Jahre dieses Jahrhunderts machte das Schloß eine Reihe gefühlloser innerer wie auch äußerer Baueingriffe durch. Von der Attike an der Stirnseite wurde kurz nach der Konfiskation das Steinrelief des Geschlechtswappens der Grafen Larisch-Mönnich entfernt. Zwei in die Frontfassade durchgebrochene Seiteneingänge wurden vermauert. Es blieb nur der Haupteingang, der mit vier Säulen versehen wurde, die den Balkon mit einem geschmacklosen Geländer trugen. Einzelne Räume wurden umgebaut und durch gemauerte Querwände mit Glasbausteinen verschlagen. Die Decken wurden mit Untersichten beschlagen. Zugrundegegangen sind auch Türen, Fensterrahmen und die meisten Holzverkleidungen. Bis Ende der 80-er Jahre wurden an den Haupt- und Nebengebäuden nur die notwendigsten Reparaturarbeiten und einfache Instandhaltung durchgeführt.

Grundlegende politische und ökonomische Gesellschaftsveränderungen nach dem Jahre 1989 brachten auch bedeutende Änderungen im Umgang mit den Kulturdenkmälern der Stadt. Nach komplizierten Vorbereitungen und Verhandlungen wurde im Jahre 1992, die vom Staat geschützte Städtische Denkmalzone Karviná erklärt und im Jahre 1994 wurde das Projekt ihrer fortschreitenden Regenerierung und Erneuerung genehmigt.

Der erste Schritt in der Verwirklichung dieses Programms war die Renovierung des Schlosses Fryštát in den Jahren 1994 bis 1997. Es blieb erhalten auf dem Gebiet der heutigen Stadt als das einzige von den einstigen drei Schlössern Fryštát, Ráj und Solca und war in sehr verfallenen Zustand. Die Bauarbeiten begann die Baufirma Karvinská aliance Stavbařů aus Horní Suchá im Sommer 1994 nach dem Projekt der Architekten Ing. Arch. Petr Havel und Ing. Arch. Miroslav Řehula aus Ostrava. Parallel mit den Ausgrabungsarbeiten verlief auch die archäologische Rettungsfor-

According to the Law of the Czech National Assembly No. 367 of 1990 about the districts it became, along with the area of the natural landscape palace gardens, property of the Town of Karviná.

The confiscated movables of the castle were incorporated into the collection funds of the state castles in Bohemia and Moravia according to the decisions of the National Cultural Commission from the years 1946 and 1947. The other art-historical objects were stored in museums and libraries, some of them were sold to other juridical subjects.

During the 1950's and the 1960's the castle went through many insensitive interior and exterior building adjustments. The stone relief of the family emblem of the Counts Larisch-Mönnich was taken away from the attic gable on the facade. Two lateral entrances broken to the front facade were walled up. Only the main entrance with four pillars carrying the balcony with tasteless railings remained untouched. Individual rooms were rebuilt and divided by bricked dividers with small square plates of thick glass. The ceilings were undercut by desks. Most of the wooden wainscoting, doors and window frames were destroyed. Up to the end of the 1980's only the unnecessary repairs and normal upkeep of the main and adjacent buildings of the castle were done.

The fundamental political and economic changes of the society in 1989 brought about significant changes in the approach to the cultural monuments of the town, too. After complicated preparations and dealings, the Town Monumental Zone protected by the state was proclaimed in 1992, and a project of its gradual regeneration and renovation was certified in 1994.

The first step of realization of this programme was represented by the renovation of the Fryštát Castle in the years 1994-1997. It remained preserved as the only one of the former three castles Fryštát, Ráj and Solca on the territory of today's town, and was in a very neglected state of repair. The engineering works according to the project of Ing. Arch. Petr Havel and Ing. Arch. Miroslav Řehula from Ostrava were begun in summer 1994 by the building firm Karvinská aliance stavbařů from Horní Suchá. Simultaneously with the excavation works, the salvage archeological reserch was done. It brought many valuable findings that include a large collection of ceramic crocks, broken pieces of tiles, cop-

K zajímavému nálezu došlo na jaře 1995, kdy se po stržení podbitého podhledu jedné z místností objevila nádherná stropní výmalba pocházející z přelomu 18. a 19. století. Další nástropní výmalba se náhodně objevila o něco později po aplikaci protiplísňového nástřiku ve vedlejší místnosti. Tato zjištění vedla na jaře 1996 k okamžité revizi původního průzkumu omítek a maleb zámku z roku 1992. Novým průzkumem, který byl svěřen restaurátorům z Prahy, akad. malíři Cvetko Cvetkovovi a akad. sochaři Bogdanu Najdenovovi, se prokázala nejen přítomnost nástropní, ale i nástěnné klasicistní výmalby z přelomu 18. a 19. století takřka celé budovy zámku. Na stěně schodiště sestupujícího do iluzivní grotty byl odkryt dokonce fragment malířské výzdoby z období baroka. Rovněž se prokázalo, že nosné pilíře vstupního vestibulu jsou z původních pískovcových desek.

K cenným nálezům patří rovněž zbytky ručně šablonovaných papírových tapet se zoomorfními a florálními motivy z druhé třetiny 19. století. Nalezly se i ručně kované hřebíčky s několika vrstvami plátěných tapet. K nálezům staršího období stavebního vývoje zámku patří pak odkryté zdivo z lomového kamene nesoucí stopy po některém z požárů zámku. Pískovcový překlad s reliéfní výzdobou nalezený pod prahem půdních dveří zámku je patrně z renesančního období.

V rámci obnovy hlavní budovy zámku byla v letech 1994 až 1995 provedena celková výměna střešní konstrukce napadené hnilobou a dřevokazným hmyzem i výměna sedlových střech. Postupně se prováděla hydroizolace a sanace vlhkého zdiva i podlah. Technicky velmi náročným úkolem bylo statické zpevnění kleneb i atiky. Zpevnily se valené klenby na chodbách zámku i některých místností v obou jeho křídlech. Vyměnit se musely také veškeré vnitřní i venkovní rozvody. Po odstranění nepůvodních zděných příček a podhledů v místnostech se objevila jejich původní dispozice. Do konce roku 1996 byla dokončena nová fasáda, na jejímž jižním průčelí byl v následujícím roce rekonstruován portikus a jeho poškozené dřevěné sloupy nahradil pískovec.

Během let 1995 až 1997 probíhaly restaurátorské práce. Obnoveno bylo původní dřevěné ostění, dveře, okenní rámy, zabudovaný skříňový nábytek, parkety a další dřevěné prvky. Restaurováno bylo také litinové schodiště a kamenné mozaiky na jeho podestách. V letech 1996 až 1997 byla také postupně restaurována většina odkrytých maleb místností a chodeb zámku.

Restaurátorské i stavební práce pokračovaly tak, že v červnu 1997 byla obnova hlavní budovy zámku dokončena. Ve východním křídle přízemí budovy byla umístěna zámecká vinárna s technickým zázemím, v západním křídle zámecká galerie, kterou provozuje Výtvarné centrum Chagall v Ostravě. Dvě místnosti přízemí, situované v ose zámku, slouží od září 1997 jako kancelář správy zámku Fryštát a pokladna stálé historické expozice šlechtického nábytku i uměleckohistorických sbírek. Jeden z reprezentačních sálů spolu s předsálím a matrikou v patře západního křídla je vyhrazen konání svatebních obřadů, komorních koncertů a jiných kulturních akcí.

Namísto původně doporučených provozů půjčoven knih, učeben a kanceláří v reprezentačních místnostech zámku iniciovali v roce 1996 z pověření Města Karviné tajemník městského úřadu PhDr. Roman Nogol a PhDr. Alexandra

schung. Sie brachte eine Reihe von Kostbaren Funden, die eine große Kollektion von keramischen Scherben, Bruchstücken von Kacheln, Kupferblech, Tierknochensplintern sowie Stücken verkohlten Holzes darstellt. Die meisten Funde stammen aus dem 18. und 19. Jahrhundert. Nur ein einziger Fund, das Fragment eines okerfarbenen Ofenkachels mit unbestimmtem Dekor, stammt aus dem 16. Jahrhundert.

Zu einem interessanten Fund kam es im Frühling 1995, als sich nach dem Abreißen der beschlagten Unteransicht einer der Räume eine wunderschöne Deckenbemalung zeigte, die aus der Wende des 18. und 19. Jahrhunderts stammt. Eine weitere Deckenbemalung erschien zufällig etwas später nach der Anti-Schimmel-Behandlung im Nebenraum. Diese Feststellungen führten im Frühling 1996 zu einer sofortigen Nachprüfung der ursprünglichen Untersuchungen von Putz und Schloßmalereien vom Jahre 1992. Während neuer Erforschungen, die den Prager Restauratoren, akad. Maler Cvetko Cvetkov und akad. Bildhauer Bogdan Najdenov anvertraut wurden, bewies sich nicht nur die Existenz der Decken-, sondern auch der klassizistischen Wandbemalung aus der Wende des 18. und 19. Jahrhunderts im fast ganzen Gebäude. An der Wand im Treppenhaus, das in die illusiv Grotte führt, wurde sogar ein Fragment der Bemalungsursprünglichen Sandsteinplatten sind.

Zu den wertvollen Funden gehören auch Reste der handschablonierten Papiertapeten mit zoomorfen und Floralmotiven aus dem 2. Drittel des 19. Jahrhunderts. Es wurden auch handgeschmiedete Nägelchen mit ein paar Schichten Leinentapeten gefunden. Zu den Funden der älteren Bauentwicklung des Schlosses gehört auch das abgedeckte Mauerwerk aus Bruchsteinen, das Spuren eines Schloßbrandes aufwies. Sandsteinsturz mit Reliefdekoration, gefunden unter der Schwelle der Dachbodentür, stammt wahrscheinlich aus der Zeit der Renaissance.

Im Rahmen der Erneuerung des Hauptgebäudes wurde in den Jahren 1994 bis 1995 ein Gesamtwechsel der Dachkonstruktion durchgeführt, die von Fäulnis und holzvernichtenden Insekten angegriffen war, sowie ein Wechsel der Satteldächer. Es wurden auch stufenweise Hydroisolierung und Sanierung des feuchten Mauerwerks und der Fußböden durchgeführt. Eine technisch sehr komplizierte Aufgabe war die statische Verfestigung der Gewölbe und Attika, es wurden die Tonnengewölbe in den Schloßgängen und in einigen Räumen seiner beiden Flügel verfestigt. Es mußten auch alle inneren und äußeren Verteilungen gewechselt werden. Nach der Entfernung der nichtoriginalen gemauerten Trennwände und Unteransichten in den Räumen zeigte sich ihre ursprüngliche Disposition. Bis Ende des Jahres 1996 wurde die neue Fassade vollendet, auf deren südlicher Stirnseite im darauffolgenden Jahr ein Portikus restauriert wurde und Sandstein seine beschädigten Holzsäulen ersetzte.

Während der Jahre 1995 bis 1997 verliefen die Restaurationsarbeiten. Es wurden das ursprüngliche Holzgewände, Türe, Fensterrahmen, eingebaute Schrankmöbel, Parketten und weitere Holzelemente restauriert. Restauriert wurde auch die Treppe aus Eisenguß und die Steinmosaik auf ihren Podesten. In den Jahren 1996 bis 1997 wurden auch schrittweise die meisten abgedeckten Zimmer- und Gangmalereien des Schlosses restauriert.

Die Restaurations- und Bauarbeiten verliefen jedoch so, daß im Juni 1997 die Renovierung des Hauptgebäudes des Schlosses abgeschlossen werden konnte. Im östlichen Flügel des Erdgeschosses wurde die Schloßweinstube mit tech-

Δ Zámek Fryštát, pohled na jižní průčelí
Schloß Fryštát, Ansicht der Südfassade
Fryštát Castle, view of the southern facade

per bits, fragments of animal bones and carbonified wood. Most of the findings date back to the 18th and 19th centuries. Only one finding, a fragment of an ochre tile with the indeterminable decoration dates back to the 16th century.

An interesting discovery was represented by a beautiful ceiling painting dating back to the turn of the 18th and 19th centuries that was found after taking down of the undercutting in one of the rooms in spring 1995. Another ceiling painting was discovered by chance some time later after the application of an anti-mould spray coating in the adjacent room. In spring 1996 both these findings led to immediate revision of the original exploration of all the renderings and paintings of 1992. The new exploration that was entrusted to the care of two conservators from Prague, Academic Painter Cvetko Cvetkov and Academic Sculptor Bogdan Najdenov, proved the presence of not only the ceiling paintings but also of the Classicist wall paintings from the turn of the 18th and 19th centuries in almost the whole building of the castle. On the wall of the staircase leading to an illusory grotto even a fragment of the painting decoration from the period of Baroque was discovered. In the same way it was proved that the supporting pillars in the entrance hall are made of the original sandstone panels.

The remnants of wallpapers made by hand according to a pattern with animal and floral motives, dating back to the second third of the 19th century, belong also to the valuable excavations. Small nails forged by hand with several layers of cloth wallpapers were found, too. The uncovered walls made of broken stone with visible traces of one of the fires of the castle belong to the findings dating back to the older period of the building development of the castle. The sandstone coverage with relief decoration found under the threshold of the attic door dates back probably to the Renaissance period.

Overall replacement of the roof construction damaged slightly by rot and wood worms was done in the frames of the renovation of the main building of the castle in the years 1994 and 1995. The hydro-isolation and rescue of the damp walls and floors was done consecutively. Static strengthening of the vaulted ceilings and attic appeared to be a very demanding job. The barrel vaultings of the castle corridors and some rooms of both of the castle wings had to be strengthened, too. All the interior and exterior mains had to be replaced. After the unoriginal wall dividers and undercuttings had been removed from all the rooms, the original dispositions were discovered. Up to the end of the year 1996 the new facade was finished. The pillars on the southern part of the front facade were reconstructed in the following year, and the destroyed wooden pillars were replaced by sandstone pillars.

In the course of the years 1995-1997 also the restoration works were done. The original wooden wainscoting, doors, window frames, built-in cabinet furniture, parquetry and other wooden parts were restored, as well as the cast iron staircase and stone mosaics on its landings. During the years 1996 and 1997 most of the uncovered paintings in the rooms and corridors of the castle were restored.

Nevertheless, the restoration works continued and in June 1997 the renovation of the main building of the castle was finished. Castle wine bar with all the technical background was open on the ground floor of the eastern wing of the building and castle gallery in the western wing. The gallery is run by Výtvarné centrum (Art Centre) Chagall from Ostrava. Since September 1997, two rooms on the ground floor situated in the main axis of the castle have been used as the Office of the Management of the Fryštát Castle and a Cash Desk of the resident historical exhibition of the noble furniture and art-historical collections. One of the representative ball-rooms along with the vestibule and register situated on the first floor of the western wing is assigned for the wedding ceremonies, chamber concerts and other cultural actions.

Accredited by the Town of Karviná, the Secretary of the Town Council PhDr. Roman Nogol and PhDr. Alexandra Rebrová initiated in the year 1996 the possibility to install the resident historical exhibition of the original noble movables of the confiscated castles of the Karviná area in the representative rooms of the Fryštát Castle instead of the originally recommended public libraries, classrooms and offices. In spite of the fact that the existence of the movables was regarded to be lost by the laic public and also by members of the relevant Ancient Monuments

Rebrová možnost instalovat v těchto prostorách stálou historickou expozici z původního šlechtického mobiliáře konfiskovaných karvinských zámků. Přestože jejich existence byla u zdejší laické veřejnosti, ale též pracovníků územně příslušného památkového ústavu i státního orgánu památkové péče pokládána za ztracenou, zahájili neprodleně výše uvedení pracovníci Města Karviné řadu složitých, odborně náročných jednání a konzultací s Ministerstvem kultury ČR, Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Státním ústavem památkové péče v Praze i Památkovým ústavem v Brně. Současně probíhal rozsáhlý domácí i zahraniční archivní výzkum.

Zjištěné indicie vedly do sbírkových fondů státního zámku Jaroměřice nad Rokytnou, kde se nacházela většina šlechtického nábytku a uměleckých obrazů, které dříve patřily zámkům Fryštát, Ráj a Solca. V renesančních skříňích státního zámku Březnice zase našla místo část zámecké knihovny Solca. Dvě rozměrná plátna zámku Solca byla deponována na státním zámku Vranov nad Dyjí. Pozornost při pátrání a vyhledávání kmenových fondů zdejších zámků byla upřena též na Slezské zemské muzeum v Opavě a Muzeum Těšínska v Českém Těšíně. Zde se rovněž nacházela jejich poměrně značná část, i když dnes již obtížně identifikovatelná. Vedla se také řada jednání se státními zámky Hradec nad Moravicí a Raduň u Opavy o možnostech dlouhodobých výpůjček zámeckého mobiliáře, který by mohl stávající šlechtický kmenový fond vhodně doplnit. Díky vstřícnému přístupu a mimořádnému pochopení všech výše zmíněných orgánů a organizací bylo toto úsilí Města Karviné završeno příznivými výsledky.

Po více než padesáti letech se tak mobiliář někdejších karvinských zámků vrátil do otevřené stálé expozice šlechtického nábytku a umělekohistorických sbírek zámku Fryštát, aby jej veřejnost mohla od září 1997 za dobu jeho existence zhlédnout vůbec poprvé.

nischer Ausrüstung untergebracht, in ihrem westlichen Flügel die Schoßgalerie, die das Ostrauer Kunstzentrum Chagall betreibt. Zwei Räume des Erdgeschosses, in der Achse des Schlosses gelegen, dienen seit September 1997 als Verwaltungsbüro des Schlosses Fryštát und als Kasse der historischen Dauerausstellung der Adelsmöbel und der kunsthistorischen Sammlungen. Einer der Repräsentationsäle mit dem Vorsaal und Matrikel in der Etage des westlichen Flügels ist für Hochzeitszeremonien, Kammerkonzerte und andere Kulturveranstaltungen bestimmt.

Anstatt der ursprünglich empfohlenen Betriebe der Bücherleihen, Lehrsäle und Büros in den Repräsentationsräumen des Schlosses iniierten im Jahre 1996 im Auftrag der Stadt Karviná der Sekretär des städtischen Amtes PhDr. Roman Nogol und PhDr. Alexandra Rebrová die Möglichkeit, in diesen Räumen eine historische Dauerausstellung aus dem ursprünglichen Adelsmobiliar der konfiszierten Karviner Schlösser zu installieren. Obwohl ihre Existenz bei der hiesigen Laienöffentlichkeit, aber auch bei den Mitarbeitern des territorial zuständigen Denkmalinstituts sowie des staatlichen Denkmalschutzorgans für verloren galt, nahmen die oben genannten Mitarbeiter der Stadt Karviná unverzüglich eine Reihe komplizierter, fachlich anspruchsvoller Verhandlungen und Konsultationen mit dem Kultursministerium der Tschechischen Republik, dem Außenministerium, dem Staatlichen Institut für Denkmalpflege in Prag und dem Denkmalschutzinstitut in Brno auf. Gleichzeitig verlief eine umfangreiche einheimische und ausländische Archivforschung.

Die festgestellten Indizien führten in die Fonds des staatlichen Schlosses Jaroměřice nad Rokytnou, wo sich die Mehrheit der Adelsmöbel und Kunstbilder befand, die früher den Schlössern Fryštát, Ráj und Solca gehörten. In den Renaissance-Schränken des staatlichen Schlosses Březnice wurde dagegen ein Teil der Schloßbibliothek Solca untergebracht. Zwei große Gemälde des Schlosses Solca wurden im staatlichen Schloß Vranov nad Dyjí deponiert. Die Aufmerksamkeit bei der Nachforschung und Aufsuchung der Stammbücher der hiesigen Schlösser wurde auch auf das Schlesische Landesmuseum in Opava und auf das Museum des Teschner Landes in Český Těšín konzentriert. Hier befand sich auch ihr verhältnismäßig wesentlicher Teil, wenn auch heute schon schwer identifizierbar. Es wurden auch zahlreiche Verhandlungen mit den staatlichen Schlössern Hradec nad Moravicí und Raduň bei Opava geführt über Möglichkeiten langfristiger Anleihen des Schloßmobiliars, das den bestehenden Adelsfonds entsprechend ergänzen könnte. Dank dem freundlichen Entgegenkommen und dem außerordentlichen Verständnis aller obenangeführten Organe und Organisationen konnte dieses Bemühen der Stadt Karviná mit günstigen Ergebnissen zu Ende geführt werden.

Nach mehr als fünfzig Jahren kehrte also das Mobiliar der einstigen Schlösser von Karviná in die offene Dauerausstellung der Adelsmöbel und kunsthistorischen Sammlungen des Schlosses Fryštát zurück, damit es sich die Öffentlichkeit in der Zeit seiner Existenz überhaupt zum erstenmal seit September 1997 ansehen kann.

Department and the State Authority of the Care of Historical Monuments, the above mentioned employees of the Town Council of Karviná started many complicated and demanding dealings and consultations with the Ministry of Culture of the Czech Republic, Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic, State Ancient Monuments Department in Prague and Ancient Monuments Department in Brno. Extensive archival research was done simultaneously both in the Czech Republic and abroad.

The discovered indications led to the collection funds of the castle of Jaroměřice nad Rokytnou where most of the noble furniture and artificial paintings belonging originally to the castles of Fryštát, Ráj and Solca were found. In the Renaissance cabinets of the State Castle of Březnice part of the library of the manor house in Solca was found. Two large paintings of Solca were deposited also in the State Castle Vranov nad Dyjí. Also the Silesian Regional Museum in Opava and Museum of the Těšín Area in Těšín were taken into account during the investigations. A great part of the basic funds was found there but today it is not easy to identify all the things. There were also many dealings with the State Castles Hradec nad Moravicí and Raduň at Opava about the possibility of long-time loans of the castle movables that could be added to the existing funds in an appropriate way. Thanks to the appreciative approach and extraordinary understanding of all the above mentioned authorities and organizations these efforts of the Town of Karviná were finished with very good results.

After more than fifty years the movables of the former castles of the Karviná area were returned back to the open resident exhibition of the noble furniture and art-historical collections of the Fryštát Castle so that the general public could see them since September 1997 for the first time after a long period of their previous existence.

Interiéry zámku Fryštát Interieure des Schlosses Fryštát Interiors of the Fryštát Castle

Dnes je umožněno všem návštěvníkům zámku Fryštát poznat způsob bydlení příslušníků šlechtických rodů, zvláště pak jeho posledních majitelů rodu Larisch-Mönnichů. Mobiliář představuje soubor cenných uměleckých i historických sbírek, který byl doplňován po celá staletí. Průvodcovská trasa, po níž jsou návštěvníci provázeni, musí vyhovovat především hledisku komunikativnosti. Některé malé místnosti, kde by se větší skupina návštěvníků pohybovala stěží, jsou určeny pouze k nahlédnutí.

Do zámku vstupují návštěvníci původním vchodem, nad nímž je umístěn kamenný rodový erb Larisch-Mönnichů, který má ihned při vstupu upoutat historii tohoto rodu. Hlavní vchod je zdoben po obou stranách stojícími raně barokními sochami Herkulů z roku 1682, které v minulosti tvořily součást výzdoby zámeckého parku Ráj.

Heute ist es allen Besuchern des Schlosses Fryštát ermöglicht, die Wohnweise der Angehörigen der Adelsgeschlechter, vor allem jedoch ihrer letzten Besitzer des Geschlechtes Larisch-Mönnich kennenzulernen. Das Mobiliar stellt ein Ensemble kostbarer historischer Sammlungen dar, das im Verlauf der Jahrhunderte ergänzt worden war. Die Besichtigungsrouten, auf welcher die Besucher geführt werden, muß vor allem dem Gesichtspunkt der Kommunikativität entsprechen. Einige kleine Räume, wo sich eine größere Gruppe von Besuchern schwer bewegen würde, sind nur zum Hineinschauen bestimmt.

Die Besucher betreten das Schloß durch den ursprünglichen Eingang, über den das steinerne Geschlechtswappen der Familie Larisch-Mönnich angebracht ist, das gleich beim Eintritt die Aufmerksamkeit der Besucher auf die Geschichte dieses Geschlechtes lenken soll. Der Haupteingang ist auf beiden Seiten mit frühbarocken Statuen der Herculi aus dem Jahre 1682 geschmückt, die in der Vergangenheit einen Bestandteil der Ausschmückung des Schloßparks Ráj darstellten.

Today it is possible for all the visitors of the Fryštát Castle to learn about the way of life of the members of the noble families, mainly the last owners of the castle, family of Larisch-Mönnich. The movables represent a whole set of valuable artistic and historical collections that were collected during the whole centuries. The route the visitors are guided through has to comply predominantly with the communicative point of view. Some of the small rooms where it would be complicated for a larger group of visitors to move are intended only for looking into them.

The visitors enter the castle through the original entrance above which the stone family emblem of Larisch-Mönnich is placed. It should attract the visitors' attention by history of the family just at the beginning. The main entrance is decorated on both sides by Early Baroque statues of Herculi from 1682 that were previously used as a decoration of the manor park in Ráj.

Dva Herkulové, raně barokní
sochy z původní výzdoby
zámeckého parku Ráj
Zwei Herculi, frühbarocke Statuen
aus der ursprünglichen
Ausschmückung
des Schloßparks Ráj
Two Herculi, Early Baroque
statues of the original
decoration
of the manor park Ráj

1/ Vstupní vestibul Eingangsvestibül Entrance Vestibule

Vstupní vestibul s valenými klenbami na čtyřech pilířích je vyzdoben rodovými erby významných majitelů zámku. K nejvýznamnějším patří dynastický rod těšínských Piastovců, významné místo zde zaujímá vladický rod Cikánů ze Slupska, Žampachové z Potštejna, minstrberská knížata, Gašínové z Gašína, Haugwitzové z Biskupice, Taafové z Carlingfordu a zvláště pak poslední šlechtický majitel zámku, hraběcí rod Larisch-Mönnichů. Autorem erbů s hlubokou reliéfní řezbou z roku 1996 je Jan Zemánek.

Dekoratívním prvkem vestibulu, umístěným v prostoru zrcadla slavnostního schodiště, je sousoší puttů s delfínem. Jde o původní součást sochařské výzdoby zámeckého parku Solca v novobarokním slohu z 2. poloviny 19. století. Sousoší bylo v roce 1970 přeneseno z poddolované části Karviné-Dolů do zámeckého parku v Karviné-Fryštátě. Později byla zhotovena jeho replika a originál byl v roce 1997 osazen v interiéru zámku.

Ze vstupního vestibulu vyběhá do východního i západního křídla zámku úzká chodba s valenými klenbami a místnostmi, které sloužily k zajištění hospodářského provozu zámku. Byly zde rozmístěny kuchyně, spíže, topení, lednice i sklepy, které jsou pod střední částí zámku. Stěny i valené klenby přízemí spolu se slavnostním i bočním schodištěm východního křídla zámku a schodištěm sestupujícím do iluzivní grotty v jižní části zámku jsou vyzdobeny iluzivní kvádřovou rustikou. Na pravé stěně sestupujícího schodiště se pod klasicistní malbou dochoval fragment barokní malířské výzdoby zámku. Klasicistní iluzivní výmalbu z přelomu 18. a 19. století, která dokumentuje dobový návrat ke koloristické i tvaroslovné umělosti antického umění starého Řecka a Říma, obnovili v celém areálu zámku v letech 1996 až 1997 restaurátoři akad. mal. Cvetko Cvetkov a akad. soch. Bogdan Najdenov.

Klasicistní iluzivní výmalba klenb přízemí z přelomu 18. a 19. století
Klassizistische illusionistische Bemalung der Gewölben im Erdgeschoß vom Ende des 18. und Anfang des 19. Jahrhunderts

▽ Classicist illusory painting of the vaulted ceilings of the first floor from the turn of the 18th and 19th centuries

Das Eingangsvestibül mit Tonnengewölben auf vier Pfeilern ist mit Geschlechtswappen bedeutender Schloßbesitzer geschmückt. Zu seinen bekanntesten gehört das dynastische Geschlecht der Teschner Piasten, eine bedeutende Stelle nehmen hier das Wladika-Geschlecht von Cikán von Slupsk, das Žampach Geschlecht von Potštejn, die Minstrberk Fürsten, das Geschlecht Gašín von Gašín, das Haugwitz Geschlecht von Biskupice, das Taafe Geschlecht von Carlingford und vor allem der letzte adelige Schloßbesitzer, das Grafengeschlecht Larisch-Mönnich, ein. Der Autor der Wappen mit tiefem Reliefschnitt aus dem Jahre 1996 ist Jan Zemánek.

Ein dekoratives Element des Vestibüls, angebracht im Spiegelraum der Paradetreppe, ist eine Statuengruppe von Putten mit einem Delphin. Es geht um den ursprünglichen Bestandteil der Bildhauerausschmückung des Schloßparks Solca im Neubarockstil aus der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts. Die Statuengruppe wurde im Jahre 1970 aus dem unterbauten Teil von Karviná-Doly in den Schloßpark in Karviná-Fryštát übertragen. Später wurde seine Replike angefertigt, und das Original wurde im Jahre 1997 ins Schloßinterieur versetzt.

Aus dem Eingangsvestibül führt in den östlichen sowie westlichen Schloßflügel ein enger Gang mit Tonnengewölben und Räumen, die dem wirtschaftlichen Betrieb des Schlosses dienten. Es befanden sich hier die Küchen, Speisekammern, Heiz- und Kühlräume sowie die Keller, die sich unter dem mittleren Teil des Schlosses befinden. Die Wände und Wallengewölbe im Erdgeschoß sowie die Parade- und Seitentreppe des östlichen Schloßflügels und die Treppe, die in eine illusive Grotte im südlichen Teil des Schlosses führte, sind mit illusiver Quaderrustika geschmückt. Auf der rechten Seite der hinunterführenden Treppe blieb unter der klassizistischen Wandbemalung ein Fragment der barocken Wandausschmückung des Schlosses erhalten. Die klassizistische illusive Wandbemalung des Schlosses aus dem Ende des 18. Jahrhunderts und Anfang des 19. Jahrhunderts, die die zeitgemäße Rückkehr zu der koloristischen und morphologischen Reserviertheit der antiken Kunst des alten Griechenland und Rom dokumentiert, erneuerten im ganzen Schloßareal in den Jahren 1996 bis 1997 die Restauratoren akademischer Maler Cvetko Cvetkov und akademischer Bildhauer Bogdan Najdenov.

Entrance vestibule with barrel vaults on four pillars is decorated by the family emblems of the distinguished owners of the castle. The most important is the dynasty of Piast of Těšín, significant is also the country gentleman's family of Cikán of Slupsko, Žampach of Potštejn, Princes of Minstrberk, Gašín of Gašín, Haugwitz of Biskupice, Taafe of Carlingford, and mainly the last noble owners of the castle, Counts of Larisch-Mönnich. All the coats-of-arms with deep relief engraving from 1996 are made by Jan Zemánek.

Sculptural group of Putti with a Dolphin is used as a decorative element of the vestibule. It is placed at the mirror space of the festive staircase. It is an original part of sculptural decoration of the manor park Solca made in a Neo-Baroque style of the second half of the 19th century. In 1970 the sculptural group was carried over from the undermined part of Karviná-Doly to the palace gardens in Karviná-Fryštát. Later a replica of it was made and the original was put to the interior of the castle in 1997.

A narrow corridor with barrel vaults leads from the entrance vestibule to both the eastern and western wings of the castle. There are also rooms that were used for carrying out of the running of the castle such as kitchens, provisions, heating, refrigerators and cellars that can be found only under the central part of the castle. The walls and barrel vaults of the ground floor are decorated by illusory ashlar rustic-work, as well as both the festive and lateral staircase of the eastern wing of the castle and the staircase descending to the illusory grotto in the southern part of the castle. On the right-hand side of the descending staircase there is a fragment of the Baroque painting decoration of the castle under the Classicist painting. The Classicist illusory painting of the castle from the turn of the 18th and 19th centuries that demonstrates the period return to the colourist and morphological moderation approach of the Ancient art of the Old Greece and Rome was restored by the conservators Academic Painter Cvetko Cvetkov and Academic Sculptor Bogdan Najdenov in the whole castle during the years 1996 and 1997.

△ Sousoší puttů s delfínem ve vstupním vestibulu zámku
Statuengruppe von Putten mit einem Delphin
im Eingangsvestibül des Schlosses
Sculptural group of Putti with a Dolphin
in the entrance vestibule of the castle

◁ Detail bronzové vázy, autor akad. soch. Jan Gajda, 1996, 34,5 cm v., sokl 25 cm
 Detail der bronzenen Vase, Autor akad. Bildhauer Jan Gajda, 1996, 34,5 cm Höhe, sockel 25 cm
 Detail of the bronze vase, author: Academic Sculptor Jan Gajda, 1996, 34.5 cm, pedestal 25 cm height

Slavnostní litinové schodiště zámku ▷
 Paradetreppe des Schlosses aus Eisenguß
 Festive cast iron staircase of the castle

2/ Slavnostní schodiště a schodišťová hala Paradetreppe und Treppenhalle Festive Staircase and Staircase Hall

Schodiště sloužilo slavnostnímu účelu při vstupu do společenských, ale i soukromých pokojů umístěných v patře zámku. Bylo vyrobeno z litiny kolem roku 1860, asi v nedalekých třineckých železárnách, s dekorativním zábradlím s květinovým motivem. Sloupy zábradlí jsou zdobeny antikizujícími vázami z bronzu, které jsou dílem akad. sochaře Jana Gajdy z roku 1996. Podesty pravoúhlého schodiště jsou vykládané kamennou mozaikou s geometrickými vzory, na stěně druhé podesty schodiště je zavěšen rozměrný deskový erb rodu Larisch-Mönnichů, olejomalba asi z 2. třetiny 19. století.

Diese Treppe diente feierlichen Zwecken beim Eintritt in die gesellschaftlichen, wie auch privaten Räume, die sich in der Schloßetage befanden. Sie wurde um das Jahr 1860 wahrscheinlich in den naheliegenden Eisenhüttenwerken von Třinec aus Gußeisen mit dekorativem Geländer mit Blumenmotiven erzeugt. Die Geländersäulen sind mit antikisierenden Bronzevasen geschmückt, die das Werk des akademischen Bildhauers Jan Gajda aus dem Jahre 1996 sind. Die Podeste der rechtwinkligen Treppe sind mit Steinmosaik in geometrischen Mustern ausgelegt, an der Wand des anderen Treppenpodests hängt ein großes Plattenwappen des Geschlechts Larisch-Mönnich, ein Ölgemälde etwa aus dem 2. Drittel des 19. Jahrhunderts.

This staircase was used for representative purposes at the entrance to the festive and private rooms placed on the first floor of the castle. It was made from cast iron with decorative railing with floral motives probably in the close Třinec iron-works about 1860. The pillars of the railing are decorated by antique bronze vases made by the Academic Sculptor Jan Gajda in 1996. Landings of the rectangular staircase are inlaid by stone mosaic with geometric pattern. On the wall of the second landing a large desk emblem of the family of Larisch-Mönnich, an oil-painting from the second third of the 19th century, is hung.

Deskový znak rodu Larisch-Mönnichů, olejomalba na dřevě, 2. třetina 19. století, zdobí stěnu schodiště
 Tafelwappen des Larisch-Mönnich Geschlechts, Ölgemälde auf Holz, 2. Drittel des 19. Jahrhunderts, schmückt die Wand an der Treppe
 Panel emblem of the family of Larisch-Mönnich, oil-painting on wood, second third of the 19th. century, decorates the wall of the staircase

Detail stropní historické výmalby s křišťálovým lustrem v empírovém slohu
 Detail der historischen Deckenbemalung mit Kronleuchter aus Kristall im Empirestil
 Detail of historical painting of the ceiling with crystal luster in the Empire style

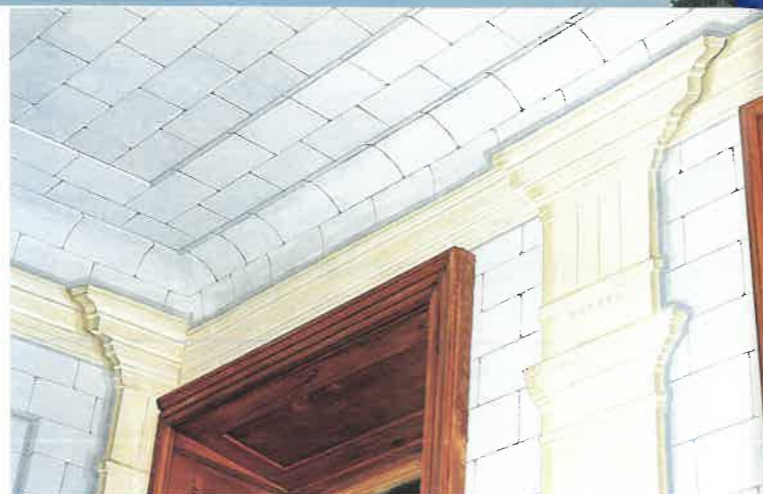

Δ Iluzivní historická výmalba sloupové síně patra zámku
Illusive historische Bemalung der Säulenhalle der Schloßetage
Illusory historical painting of the pillar cabinet on the first floor of the castle

Schodištěm se dostáváme do prvního patra, které je tvořeno z obytných celků, společenských a soukromých salonů. Vnitřní dispozice patra reprezentuje průchozí řazení pokojů s někdejší centrálním reprezentačním sálem, tzv. piano nobile, z něhož byla po stavebních úpravách v 60. letech minulého století zřízena schodišťová hala. K zajištění intimity obytné i společenské funkce salonů byla k baroknímu půdorysu připojena při empírové přestavbě zámku chodba. Patro zámku je plochostropé. Jednoduchost schodišťové haly s iluzivní kazetovou kupolí s rozetou tvořenou z akantových listů je umocněna šedou kvádřovou rustikou doplněnou pískovcovými pilastry, které vytvářejí v celé ploše haly i chodby dojem imaginární antické sloupové síně.

Die Treppe hinauf gelangen wir in die erste Etage, die durch Wohneinheiten, Gesellschafts- und Privatsalons gebildet wird. Die innere Disposition der Etage repräsentiert die Reihenfolge der Durchgangszimmer mit einstigem repräsentativem Zentralsaal, dem sog. piano nobile, aus dem nach den Bauarbeiten in den 60-er Jahren des vorigen Jahrhunderts die Treppenhalle errichtet wurde. Zur Gewährleistung der Intimität der Wohn- und gesellschaftlichen Funktion der Salons wurde zu dem barocken Grundriß während des Empireumbaus des Schlosses ein Gang gebaut. Die Schloßetage hat flache Decken. Die Schlichtheit der Treppenhalle mit illusiver Kassettenkuppel mit einer Rosette aus Akazienblättern ist verstärkt durch eine graue Quaderrustika, die mit Sandsteinpilastern ergänzt ist, was in der ganzen Fläche der Halle und des Gangs den Eindruck eines imaginären antiken Säulensaals hervorruft.

We climb the staircase and come to the first floor that is composed of residential units, festive and private drawing-rooms. The interior disposition of the first floor is represented by a passage-way arrangement of the rooms with the previous central representative ball-room, so called „piano nobile“ from which a staircase hall was made after the reconstruction in the 1860's. A corridor was added to the Baroque ground plan during the Empire reconstruction of the castle to ensure the intimacy of the living and festive function of the drawing-rooms. The first floor of the castle has a flat ceiling. Simplicity of the staircase hall illusory panel cupola with a rosette of acanthi is intensified by a grey ashlar rustic-work with sandstone pilasters that create an impression of an imaginary antique column hall in the whole space of the hall and corridor.

Δ Detaily historické výmalby patra zámku
Details der historischen Bemalung der Schloßetage
Details of historical painting of the first floor of the castle

3/ Předsálí Der Vorsaal Vestibule

Vstupujeme do salonů v západním křídle, které je prvním prohlídkovým okruhem návštěvníků. První tři místnosti jsou využívány ke konání svatebních obřadů, komorních koncertů či jiných kulturních akcí. Tomu je též přizpůsobeno interiérové zařízení složené převážně z replik historického nábytku současné italské provenience. Stěny všech místností patra jsou s výjimkou obřadního sálu pokryty hedvábnými tapetami utkanými podle klasických nebo dochovaných historických vzorů v roce 1997 v rýmařovských tkalcovnách hedvábí.

Předsálí je vyzdobeno bronzovou sochou Afrodity s jablkem, která je dílem akad. sochaře Olbrama Zoubka z roku 1996. Sál osvětluje šestnáctiplamenný lustr z českého foukaného skla z první třetiny 20. století. Je také jedním ze dvou původních lustrů, které se našly při obnově zámku.

Wir betreten die Salons im westlichen Flügel, die den ersten Rundgang der Besucher darstellten. Die ersten drei Räume werden für Hochzeitszeremonien, Kammerkonzerte oder andere Kulturveranstaltungen genutzt. Dem entspricht auch die Inneneinrichtung, die vor allem aus den Repliken historischer Möbel der gegenwärtigen italienischen Provenienz besteht. Die Wände aller Räume der Etage mit Ausnahme des Zeremoniensaals sind mit Seidentapeten bezogen, die nach klassizistischen oder erhaltenen historischen Mustern im Jahre 1997 in den Seidenwebereien in Rýmařov gewebt worden sind.

Den Vorsaal schmückt eine Bronzestatue der Aphrodite mit dem Apfel, die der akademische Bildhauer Olbram Zoubek im Jahre 1996 geschaffen hat.

Der Saal wird mit einem mit sechzehn Leuchtern besetzten Kronleuchter aus böhmischem Hohlglas aus dem 1. Drittel des 20. Jahrhunderts beleuchtet. Er ist auch einer der zwei ursprünglichen Kronleuchter, die während der Rekonstruktion des Schlosses gefunden worden waren.

We enter the drawing-rooms of the western wing that represent the first seeing round of the visitors. The first three rooms are used for wedding ceremonies, chamber concerts and other cultural actions. The interior furnishing consisting mostly of replicas of period furniture of contemporary Italian provenance is adjusted to these purposes. Walls of all the rooms on the first floor except the ceremonial hall are covered with silk wall covering woven according to the classical or preserved historical patterns in the weave works in Rýmařov in 1997.

The vestibule is decorated by bronze statue of Aphrodite with an Apple that was made by the Academic Sculptor Olbram Zoubek in 1996.

The hall is lit by sixteen-flame chandelier from the Czech blow glass dating back to the first third of the 20th century. It is also one of the two original chandeliers that were found during the renovation of the castle.

Lustr z českého foukaného skla předsálí zámku z 1. třetiny 20. století
Kronleuchter aus böhmischem geblasenem Glas in der Vorhalle des Zeremoniensaals vom 1. Drittel des 20. Jahrhunderts
Lustre from Czech blow glass in the vestibule of the ceremonial hall of the castle from the first third of the 20th century ▽

Bronzová socha Afrodity s jablkem, autor akad. soch. Olbram Zoubek, 1996, 177 cm, sokl 90 cm
Bronzene Statue von Afrodite mit Apfel, Autor akad. Bildhauer Olbram Zoubek, 1996, 177 cm, Sockel 90 cm
Bronze sculpture of Aphrodite with an Apple. Author: Academic Sculptor Olbram Zoubek, 1996, 177 cm, pedestal 90 cm ▽

4/ Matrika Matrikel Register

Nahlédneme do prostorově menší místnosti, která je dnes určena matrice. Jak ale napoví vestavěné knihovní skříně s profilovanými římsami a bohatě řezaný psací stůl nesoucí prvky klasicismu, salon dříve sloužil patrně jako pracovna či malá zámecká knihovna. Stěny pokrývají pestrobarevné tapety s květinovými motivy a cizokrajným ptactvem. Z okna pokoje se nabízí nádherný pohled do centrálního průhledu „anglického“ parku, který obklopuje jižní stranu zámku. Na stropě je zavěšen druhý původní lustr zámku. Členitý křišťálový lustr s dvanácti plameny a bohatými ověsy tereziánského typu je patrně kamenicko-šenovská sklářská práce z 1. třetiny 19. století.

Wir sehen in einen kleineren Raum hinein, der heute für die Matrikel bestimmt ist. Wie aber die eingebauten Bücherschränke mit Profilsimsen und ein reichgeschnitzter Schreibtisch mit klassizistischen Elementen andeuten, diente der Salon wahrscheinlich als Arbeitszimmer oder kleine Schloßbibliothek. Die Wände decken bunte Tapeten mit Blumenmotiven und exotischen Vögeln. Aus dem Fenster bietet sich ein wunderschöner Blick in die Zentraldurchsicht des „englischen“ Parks, der die Südseite des Schlosses umgibt. Von der Decke hängt der andere ursprüngliche Kronleuchter. Der gegliederte Kronleuchter aus Kristall, mit zwölf Lichtern besetzt und reichem Gehänge Theresianischen Typs geschmückt, ist wahrscheinlich eine Glasarbeit aus Kamenický Šenov aus dem 1. Drittel des 19. Jahrhunderts.

We look into a smaller room that is assigned to the Register today. But as it is suggested by the built-in bookcases with profiled mouldings and a writing table with rich engraving that resembles some elements of Classicism, this room was previously used probably as a study room or a small castle library. Walls are covered with multicoloured wallpapers with floral motives and exotic birds. From the window of the room there is a nice view of the central part of the „English“ park surrounding the southern part of the castle. The second original lustre of the castle is hung on the ceiling. It is a multi-piece crystal lustre with twelve flames and rich hangings of the Theresian type made probably in the glass works of Kamenický Šenov in the first third of the 19th century.

◁ Salon matriky zámku s historickými plátěnými tapetami
Salon der Schloßmatrikel mit historischen Leinentapeten
Register parlour with historical canvas wall covering

Historický tereziánský lustr salonu matriky, 1. třetina 19. století

Historischer Theresianischer Kronleuchter des Matrikelsalons aus dem 1. Drittel des 19. Jahrh.

Historical Theresian lustre in the Register from the first third of the 19th century

Zámecký park s protékajícím potokem Mlýnka

Schloßpark mit dem durchfließenden Bach Mlýnka

Palace gardens with the stream Mlýnka

◁
Bronzový svícen, 2. třetina 19. století, Vídeň, 50 cm
Bronzener Kerzenleuchter vom 2. Drittel des 19. Jahrhunderts, Wien, 50 cm
Bronze candlestick from the second third of the 19th century, Vienna, 50 cm

5/ Obřadní sál

Der Zeremoniensaal

Ceremonial Hall

Vcházíme do největšího sálu, který se v zámku nachází. Dříve sloužil k pořádání slavností, plesů, zámeckých koncertů, hostin. Jeho barokní podoba se časem změnila a postupně převzala prvky klasicistního tvarosloví. Vysoký zaoblený strop sálu je zdoben klasicistní výmalbou s vegetabilním a geometrickým dekorem. Ze dvou jeho postranních květinových rozet visí nádherné etážové lustry v tereziánském slohu, po čtyřicetosi plamenech, novodobá práce severočeských sklářů z Kamenického Šenova z roku 1996. Dominantou průčelí sálu je rozměrný gobelín Renesanční krajina s plameňáky podle návrhu akad. malíře Jana T. Strýčka, stejně jako vlněný koberec, jehož květinový dekor koresponduje s nástrojnými ornamentikou. Obě umělecká díla byla zhotovena ve valašskomeziříčské gobelince v roce 1996. Na protější straně sálu je

Wir kommen in den größten Saal, der sich im Schloß befindet. Früher diente er zu Veranstaltungen von Feiern, Bällen, Schloßkonzerten und Festmahlen. Seine barocke Gestalt hat sich mit der Zeit geändert und übernahm langsam Elemente der klassizistischen Morphologie. Die hohe abgerundete Decke des Saals ist mit klassizistischer Bemalung mit Pflanzen- und geometrischem Dekor geschmückt. Von seinen zwei Seitenrosetten mit Blumenmotiven hängen wunderschöne Etagenluster im Theresianischen Stil, mit je achtundvierzig Lichtern, eine neuzeitliche Arbeit der nordböhmischen Glasmacher aus Kamenický Šenov aus dem Jahre 1996. Die Dominante der Stirnseite des Saals stellt ein großer Gobelin „Die Renaissance-landschaft mit Flamingos“, nach dem Entwurf des akademischen Malers Jan T. Strýček, wie

We enter the largest hall that can be found in the castle. Formerly the celebrations, balls, castle concerts and banquets were held here. The Baroque appearance of this hall changed in the course of time and by stages it took the elements of the Classicist morphology. High rounded ceiling is decorated by Classicist paintings with vegetable and geometric ornaments. Two beautiful storeyed lustres made in the Theresian style are hung from two lateral floral rosettes. Each of them has 48 flames. It is a modern work of the glass-makers of North-Bohemian Kamenický Šenov from 1996. A dominant of the front wall is created by a large tapestry Renaissance Landscape with Flamingos according to the thematic suggestion of the Academic Painter Jan T. Strýček. This motive, as well as the floral ornaments of the woolen carpet, cores-

Obřadní sál zámku
Zeremoniensaal des Schlosses
▽ Ceremonial hall of the castle

◁ Torzo Venuše z carrarského mramoru, autor akad. soch. Václav Fidirich, 1996, 160 cm, sokl 110 cm, v nice obřadního sálu

Venus Torso aus carrarischem Marmor, Autor akad. Bildhauer Václav Fidirich, 1996, 160 cm, Sockel 110 cm, in der Nische des Zeremoniensaals

Torso of Venus of Carrar marble. Author: Academic Sculptor Václav Fidirich, 1996, 160 cm, pedestal 110 cm, in the niche of the ceremonial hall

▷ Obřadní sál zámku s gobelí-
nem, autor akad. mal. Jan T.
Strýček, 1996, 265 x 450 cm
Zeremoniensaal des Schlosses
mit einem Gobelin, Autor
akad. Maler Jan T. Strýček,
1996, 265 x 450 cm

Ceremonial hall of the castle
with the tapestry. Author:
Academic Painter Jan T.
Strýček, 1996, 265 x 450 cm

Δ Historická stropní výmalba obřadního sálu zámku
Historische Deckenbemalung des Zeremonien-saals des Schlosses
Historical ceiling painting of the ceremonial hall

Δ Ukázka nástěnného křišťálového svícnu obřadního sálu zámku
Probe eines kristallinen Wandleuchters des Zeremonien-saals im Schloß
Sample of wall crystal candlestick in the ceremonial hall

v nice umístěno torzo Venuše, zhotovené z carrarského mramoru, od akad. sochaře Václava Fidricha z roku 1996. Nábytek, stejně jako v předsálí, reprezentuje současnou práci italské uměleckořemeslné produkce.

Pro svoji impozantnost a vynikající akustiku sál opět slouží původnímu účelu. Konají se zde svatební obřady, komorní koncerty a jiné kulturní akce.

auch der Wollteppich, dessen Blumendekor der Deckenornamentik entspricht. Beide Kunstwerke entstanden in der Gobelinwerkstatt in Valašské Meziříčí im Jahre 1996. Auf der Gegenseite des Saals ist in der Nische ein Venus Torso angebracht, der aus carrarischem Marmor vom akademischen Bildhauer Václav Fidirich im Jahre 1996 geschaffen wurde. Die Möbel, wie auch die im Vorsaal, repräsentiert die gegenwärtige Arbeit der italienischen kunstgewerblichen Produktion.

Wegen seiner Großartigkeit und ausgezeichneter Akustik dient der Saal wieder seinem ursprünglichen Zweck. Hier finden Hochzeitszeremonien, Kammerkonzerte und andere Kulturveranstaltungen statt.

pond to the ceiling ornaments. Both these pieces of art were made in the tapestry works in Valašské Meziříčí in 1996. On the opposite wall of the hall there is a niche with a torso of Venus. The torso made of Carrar marble was made by the Academic Sculptor Václav Fidirich in 1996. The furniture represents the works of contemporary Italian arts-and-crafts production, similarly as the furniture in the vestibule.

Thanks to its stateliness and excellent acoustics, this hall is used for its original purposes. Wedding ceremonies, chamber concerts and other cultural actions are held here.

Δ Detaily historické stropní výmalby obřadního sálu zámku
Details der historischen Deckenbemalung des Zeremonien-saals des Schlosses
Details of the historical ceiling painting of the ceremonial hall of the castle

6/ Zámecká jídelna Der Schloßspeisesaal Castle Dining-Hall

Přes malou chodbu západního křídla zámku vcházíme do zámecké jídelny zařízené původním mobiliářem. Hned na první pohled nás zaujme další zajímavá klasicistní výmalba stropu. Jeho ornamentika je soustředěna do okrajových pásů s volutami a ve středu přerušovanými vavřínovými medailony s hlavičkami. Ze šedé středové rozety tvořené z podlouhlých lístků osvětluje sál osmnáctiplamenný křišťálový lustr s klasicizujícími prvky patně ze 3. třetiny 19. století. Dominantou jídelny je mohutný novorenesanční stůl oválného půdorysu s druhorokokovými zlacenými židlemi na esovitě prohnutých nožkách. Na stole pokrytém bílým ubrusem z paličkované krajky je prostřena souprava z vídeňského porcelánu z let 1787 až 1790. Vedle talířů s příbory vidíme teriny, vykrajované mísy s košíčky, soupravu na ocet a olej s dekorem ryb i typické mísy na odkládání kostí. Po stranách hodovního stolu doplňuje porcelánový servis souprava kovového nádobí s podnosem, miskou, poháry i skleněným korbelem s kovovým víkem. Střed stolu zdobí balustrový trojramenný svícen vídeňské proveniencí z roku 1860.

Kvalitní soupravu porcelánu lze spatřit také v barokní vitríně se středovou akroterii. Talířky s květinovým dekorem pocházejí z manufaktury v Březové z let 1810 až 1856, chladicí nádoba je vídeňskou prací z let 1787 až 1790, zajímavým výrobkem ze Slezska je oválná dvoumiska s kobaltem a zlatými lemy z roku 1850. Barokní nábytek doplňují nádherné skříňové přídenní hodiny zdobené plátkovým zlatem. Původně to byly závěsové hodiny zhotovené německým hodinářem Mathiasem Holzingerem z Göggingu v roce 1771, později byly předělány do stávajícího přídenního pouzdra. Zdařilým dokladem vysoké úrovně uměleckořemeslné práce je barokní komoda, která je bohatě inkrustována slovnou kostí s gravírováním. Na její desce spatříme zajímavé keramické výrobky, oválný podnos s hnědým dekorem

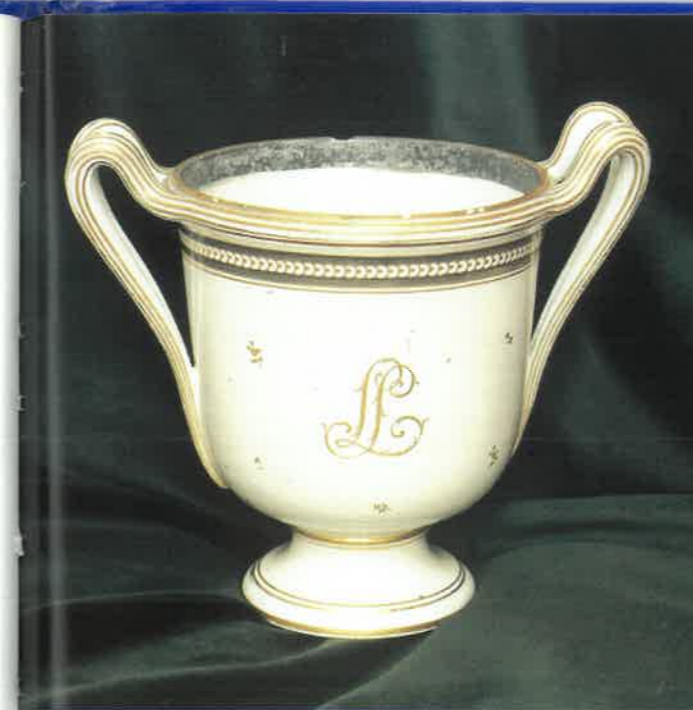
Durch den kleinen Gang des westlichen Schloßflügels kommen wir in den Speisesaal, der mit ursprünglichem Mobiliar eingerichtet wurde. Gleich auf den ersten Blick fesselt uns eine weitere klassizistische Deckenbemalung. Ihre Ornamentik konzentriert sich in die Randstreifen mit Voluten und in der Mitte unterbrochenen Lorbeermedaillons mit Köpfchen. Von der grauen Zentralrosette, gebildet aus länglichen Blättern, beleuchtet den Saal ein mit achtzehn Lichtern besetzter Kronleuchter aus Kristall mit klassizisierenden Elementen aus dem 3. Drittel des 19. Jahrhunderts. Die Dominante des Speisesaals bildet ein riesiger Neurenaissancecouchtisch ovalen Grundrisses mit vergoldeten Zweitrokostühlen auf esförmig gebogenen Beinchen. Auf dem Tisch mit weißer Tischdecke aus geklöppelter Spitze ist ein Service aus Wiener Porzellan aus den Jahren 1787 bis 1790 gedeckt. Neben den Tellern mit Bestecken sind hier Terrinen, ausgeschnittene Schüssel mit Körbchen, eine Garnitur für Essig und Öl mit Fischdekor und typische Schalen für das Ablegen der Knochen zu sehen. An den Seiten des Schmaustisches ergänzt das Porzellanservice eine Geschirrgarnitur aus Metall mit einem Tablettbrett, einer Schüssel, Bechern und einem Glashumpen mit Metalldeckel. Die Mitte des Tisches schmückt ein dreiarmer Balusterkerzenhalter Wiener Provenienz aus dem Jahre 1860.

Ein Porzellanservice hoher Qualität ist auch in einer Barockvitrine mit Zentralakroter zu sehen. Kleine Teller mit Blumendekor stammen aus der Manufaktur in Březová aus den Jahren 1810 bis 1856, das Kühlgefäß ist eine Wienerarbeit aus den Jahren 1787 bis 1790, ein interessantes Erzeugnis aus Schlesien stellt eine ovale Doppelschüssel mit Kobalt und Goldsäumen aus dem Jahre 1850 dar. Die Barockmöbel ergänzt eine wunderschöne mit Blattgold verzierte Kastenuhr. Ursprünglich war es eine Aufhängeuhr, angefertigt vom deutschen Uhrenmacher Mathias Holzinger aus Göggingen im Jahre 1771, später wurde sie in den gegenwärtigen Wandkasten umgebaut.

Through a small corridor of the western wing of the castle we enter the castle dining-hall furnished by the original movables. Our attention is attracted immediately by another interesting Classicist ceiling painting. Its ornaments are concentrated to the marginal lines with volutes and at the centre by the intermittent laurel medallions with small heads. The hall is lit by eighteen-flame crystal lustre with Classicist elements from the end of the 19th century. The lustre is hung on a grey central rosette consisting of small oblong leaves. A dominant of the dining-hall is created by a huge Neo-Renaissance table of oval shape with Late Rococo gilded chairs on goosenecked legs. On the table covered with white bobbin-laced table cloth a set of Vienna porcelain from the years 1787 - 1790 is laid. Beside plates and cutlery we can see tureens, indented bowls with small cups, a vinegar and oil set with fish decoration and typical small bowls for putting off the bones. On the lateral parts of the banquet table the china set is completed by metal dishes with a tray, small bowl, goblets and a glass tankard with a metal lid. The central part of the table is decorated by a balustrated three-branch candlestick of Vienna provenance from the year 1860.

A high-quality set of china can be seen also in a Baroque glass cabinet with a central acroter. Small plates with floral ornaments come from the manufacture of Březová from the years 1810 - 1856, cooling bowl was made in Vienna during the years 1787 - 1790. An interesting Silesian piece of art is represented by an oval double-bowl with cobalt and golden edges from 1850. The Baroque furniture is supplemented by wonderful case wall clock decorated by small plates of gold. Originally it was a hanging clock made by German clockmaker Mathias Holzinger in Gögging in 1771, later it was reshaped to the today's wall case.

A successful document of the high level of the art-craft work is represented by Baroque commode with rich inlay of ivory with engraving. On its desk we can see interesting ceramic products, an oval tray with brown decoration of the Vista of the Castle and a rounded deep bowl Wedgwood with light-green motive of the Port Ferrara. Mobile serving-trolley with metal, china and glass dishes and embroidered serviettes belong to the equipment of the dining-hall.

Δ Chladicí nádoba, Vídeň, 1787 až 1790, průměr 16,5 cm, v. 19 cm
 Kühlgefäß, Wien, 1787 bis 1790, Durchschnitt 16,5 cm, Höhe 19 cm
 Cooling bowl, Vienna, 1787–1790, diameter 16,5 cm, height 19 cm

Δ Kruhová mísa Wedgwood s motivem přístavu Ferrara, průměr 29,5 cm, v. 11 cm
 Kreisförmige Schüssel Wedgwood mit Motiv des Hafens von Ferrara, Durchschnitt 29,5 cm, Höhe 11 cm
 Rounded bowl Wedgwood with the motive of the Port Ferrara, diameter 29.5 cm, height 11 cm

Δ Oválná dvoumiska s kobaltem a zlatými lemy, Slezsko, kolem roku 1850, 33 x 6 cm
 Ovale Doppelschüssel mit Kobalt und vergoldeten Rändern, Schlesien, um das Jahr 1850, 33 x 6 cm
 Oval double-bowl with cobalt and golden rims, Silesia about the year 1850, 33 x 6 cm

Δ Souprava na ocet a olej s modrým dekorem a rybami, Praha, kolem roku 1800, 20 x 19 cm
 Garnitur für Essig und Öl mit blauem Dekor und Fischen, Prag, um das Jahr 1800, 20 x 19 cm
 Vinegar and oil set with blue decoration and a fish, Prague about the year 1800, 20 x 19 cm

◁ Hodovní stůl zámecké jídelny
 Schmaustisch vom Speisesaals des Schlosses
 Banqueting table in the castle dining-room

veduty zámku a kruhovou hlubokou mísu Wedgwood se světle zeleným motivem přístavu Ferrara. K inventáři jídelny patří pojízdný servírovací stolek s kovovým, porcelánovým a skleněným nádobím i vyšívanými ubrousky.

Na stěnách jídelny jsou zavěšena kvalitní plátna vídeňské školy z 2. poloviny 18. století. Jedná se o dvě olejomalby Zátíší s králíkem a Zátíší se psem a dvě dekorativní plátna Zátíší s kachnou a Zátíší smelounem. Dokumentárně kvalitní keramiku reprezentují závěsné talíře s vedutami slezských měst. Podlahu kryje ručně tkaný koberec s květy a hudebními nástroji v medailonech. Je prvním z řady historických ručně tkaných vlněných koberců s jemnou vazbou bez vlasu instalovaných na zámku. Koberce byly zhotoveny ve 2. čtvrtině 18. století ve francouzské manufaktuře Aubusson.

Ein gelungener Beweis des hohen Niveaus der kunstgewerblichen Arbeit ist eine Barockkommode, die mit Elfenbein und Gravierung reich inkrustiert ist. Auf ihrer Platte sehen wir interessante keramische Erzeugnisse, ein ovales Servierbrett mit braunem Dekor der Vedute des Schlosses und eine kreisförmige tiefe Schüssel Wedgwood mit hellgrünem Motiv des Hafens von Ferrara. Zu dem Inventar des Speisesaals gehört ein fahrbarer Servierwagen mit Metall-, Porzellan- und Glasgeschirr und bestickten Servietten.

An den Wänden des Speisesaals hängen kostbare Gemälde der Wiener Schule aus der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts. Es handelt sich um zwei Ölgemälde „Stilleben mit Kaninchen“ und „Stilleben mit Hund“ und zwei dekorative Gemälde „Stilleben mit Ente“ und „Stilleben mit Melone“. Die dokumentarisch wertvolle Keramik stellen Hängeteller mit Veduten schlesischer Städte dar. Den Boden deckt ein handgewebter Teppich mit Blumen und Musikinstrumenten in Medaillons. Der Teppich ist der erste in der Reihe der historischen handgewebten Wollteppiche mit feiner Bindung ohne Haare, die im Schloß installiert wurden. Die Teppiche wurden im 2. Viertel des 18. Jahrhunderts in der französischen Manufaktur Aubusson hergestellt.

On the walls of the dining-hall we can see quality canvases of the Vienna School from the second half of the 18th century. They are represented by two oil-paintings, Still Life with a Rabbit and Still Life with a Dog, and by two decorative canvases Still Life with Duck and Still Life with Melon. Documentative quality of the ceramics is represented by hanging plates with Vistas of the Silesian towns. The floor is covered with a carpet woven by hand with flowers and musical instruments in medallions. This carpet is the first one from a lot of historical carpets with a soft weave without pile woven by hand that are installed in the castle. The carpets were made in the French manufacture Aubusson in the second quarter of the 18th century.

Salon zámecké jídelny
Speisesaal im Schloß
∇ Castle dining-hall parlour

7/ Dámský salon

Der Damensalon

Ladies' Parlour

Opouštíme zámeckou jídelnu, z níž vede krytá spojovací chodba do oratoře farního kostela. Úzkým koridorem zdobeným litografiemi příslušníků císařského dvora a loveckými výjevy se dostaneme do dámského salonu. Jeho funkce byla ryze společenská. Sloužil především dámské části aristokratické společnosti k nejrůznějším zábavám, besedám, k posezení nad oblíbeným šálkem čaje či horké čokolády.

Intimitu salonu dotváří předkrbíl s bohatým rokokovým dekorem, které bylo vyrobeno z velmi kvalitního carrarského mramoru s jemným našedlým nádechem. Tato mistrovská uměleckořemeslná práce francouzské proveniencí reprezentuje období „belle époque“. Kolem mramorového předkrbíl je rozmístěna růžově čalouněná sedací gamitura se zlatením a řezanými růžemi ve stylu Ludvíka XVI. Oválný stolek s bílým krajkovým ubrusem zdobí čajová porcelánová souprava z Chodova kolem roku 1850 a proplétaná miska s květinovým dekorem na cukroví vídeňské proveniencí. Kvalitní porcelán zdobí pak předkrbíl a bíle lakovaný zlatený etažér s figurální a rostlinnou řezbou.

Prostor dámského salonu vyplňuje ladný, bohatě intarzovaný psací sekretář z doby baroka a barokní intarzovaná komoda s uměleckým kováním, na níž jsou postaveny empírové sloupkové hodiny a dvě francouzské alabastrové vázy. Dámský inventář salonu doplňuje barokní cestovní kufr z protlačované kůže s polychromií a stříbným kováním. Pochází z konce 17. století.

Stěny pokrývají historické pestrobarevné tapety, na nichž jsou nad psacím sekretářem zavěšeny dvě olejomalby Zátíší růží s poupaty a Zátíší s košem růží od neznámého autora, patrně rakouské proveniencí 2. poloviny 19. století. Mezi nimi visí klasicistní papírový vějíř na červeném sametu ve zlateném rámečku. K hodnotným obrazům zámku patří olejomalba na bídlíci Madona mezi světci od neznámého italského mistra ze 17. století, která je kopií slavného díla

Wir verlassen den Speisesaal, aus dem ein gedeckter Verbindungsgang in den Betsaal der Pfarrkirche führt. Durch einen engen Korridor, geschmückt mit Lithographien der Angehörigen des Kaiserhofs und Jagdszenen, geraten wir in den Damensalon. Seine Aufgabe war rein gesellschaftlich. Er diente vor allem dem Kreis der aristokratischen Damengesellschaft zu verschiedenen Unterhaltungen, gemütlichen Gesprächen bei der beliebten Tasse Tee oder heißer Schokolade.

Das endgültige Gepräge der Intimität des Salons gibt der Vorkaminraum mit einem Rocailledekor, der aus carrarischem Marmor sehr hoher Qualität mit feinem gräulichen Anhauch hergestellt wurde. Diese meisterhafte kunstgewerbliche Arbeit französischer Provenienz stellt die Zeit der „belle époque“ dar. Um den Vorkaminraum aus Marmor ist eine rosarot gepolsterte Sitzgarnitur mit Vergoldung und geschnitzten Rosen im Stil Ludwig XVI. Den Ovalschreibtisch mit einer weißen Spitzendecke schmückt ein Teeservice aus Porzellan, das aus Chodov um das Jahr 1850 stammt, und eine für Zuckerwerk bestimmte durchflochtene Schüssel Wiener Provenienz mit Blumendekor. Porzellanschstücke hoher Qualität schmücken den Vorkaminraum und die weißlackierte vergoldete Etagere mit Figuren- und Blumenschnitzerei.

Den Raum des Damensalons erfüllt ein harmonischer, reich intarsierter Schreibsekretär aus der Zeit des Barocks und eine intarsierte Barockkommode mit Kunstbeschlagn, auf der eine Empire-Säulenuhr und zwei französische Alabastervasen stehen. Das Inventar des Damensalons ergänzt ein barocker Reisekoffer aus durchdrucktem Leder mit Polychromie mit Silberbeschlagn. Er stammt vom Ende des 17. Jahrhunderts.

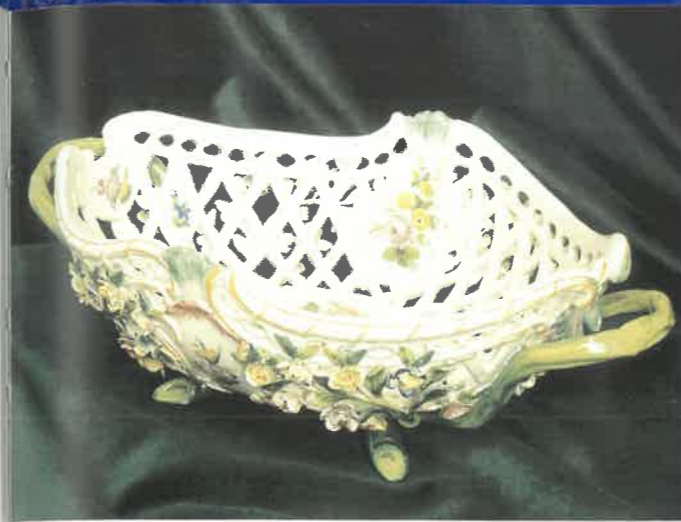
Die Wände bedecken bunte Tapeten, auf denen über dem Schreibsekretär zwei Ölgemälde „Stilleben der Rosen mit Knospen“ und „Stilleben mit Rosenkorb“ von einem unbekanntem Autor hängen, wahrscheinlich österreichischer Provenienz der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts. Zwischen ihnen hängt ein klassizistischer Papierfächer auf rotem Samt in einem vergoldeten Rahmen. Zu den wertvollen Bildern des Schlosses gehört das Ölgemälde auf Schiefer „Madonna und die Heiligen“ von einem unbekanntem italienischen Meister vom 17. Jahrhundert, das eine Kopie des berühmten

We leave the castle dining-hall from which a covered connective corridor leads to the oratory of the parish church. Through a narrow corridor decorated by lithographies of the members of the Imperial Court and hunting scenes we get to the ladies' parlour. Its function was purely representative. It was used mainly by the ladies' part of the aristocratic society for various parties, meetings, talks over a favourite cup of tea or hot chocolate.

Intimacy of the parlour is completed by mantelpiece with rich Rocaille decoration that was made of Carrar marble of a high quality with a soft grey tinge. This masterly art-craft work of French provenance represents the period of „belle époque“. Around the marble mantelpiece a sitting suite with rose-coloured upholstery, gilding and engraved roses in the style of Louis XVI is placed. The oval table with white laced table cloth is decorated by a china tea set from Chodov about the year 1850 and by a confectionary interwoven bowl with floral decoration of Vienna provenance. Quality china decorates also the mantelpiece and gilded whatnot with a white paint and figural and floral engraving.

The space of the ladies' parlour is filled by an elegant escritoire with rich inlay from the Baroque period and a Baroque commode with inlay and artistic mounting on which an Empire pillared clock and two French alabaster vases are put. The ladies' inventory of the parlour is completed by a Baroque travelling suitcase made of multicoloured pressed leather and silver mounting dating back to the 17th century.

The walls are covered with historical multicoloured wallpapers. Above the escritoire there are two oil-paintings Still Life with Roses in Bloom and Still Life with a Basket of Roses made by an unknown author, probably of Austrian provenance from the second half of the 19th century. Between them there is a paper fan on red velvet in a gilded frame hung. The other paintings belonging to the most valuable ones of the castle are the oil-painting on the slate Madonna

Δ Oválná miska s plastickým květinovým dekorem, patně Míšeň, 1870, 34 x 22 x 13 cm
 Ovale Porzellanschüssel mit plastischem Blumendekor, wahrscheinlich Meißen, 1870, 34 x 22 x 13 cm
 Small porcelain bowl with plastic floral decoration, probably Meissen, 1870, 34 x 22 x 13 cm

Čajová porcelánová souprava, Chodov, kolem roku 1850 Δ
 Teeservice aus Porzellan, Chodov, um das Jahr 1850
 Porcelain tea set, Chodov about the year 1850

▷ Váza z bílého alabastru s víčkem, Francie, 1. třetina 19. stol., průměr 13 cm, v. 33 cm
 Vase aus weißem Alabaster mit kleinem Deckel, Frankreich, 1. Drittel des 19. Jahrhunderts, Durchschnitt 13 cm, Höhe 33 cm
 White alabaster vase with a lid, France, first third of the 19th century, diameter 13 cm, height 33 cm

◁ Dámský salon zámku
 Damensalon des Schlosses
 Ladies' parlour of the castle

Andrea del Sarto Madonna delle Arpie. Impozantně působí též barokní olejomalby Portrét paní Zippelin, rozené Durscherin, z roku 1766 a Portrét šlechtické dívky, obě od neznámého autora patně z poloviny 18. století z Rakouska. Na podlaze je položen ručně tkaný koberec manufaktury Aubusson, jehož dekor tvoří středový medailon se svazkem růžových květů na béžovém podkladě s vínovou bordurou a kamínovými rozvilinami. V rozích jsou umístěny medailony s hudebními nástroji a květy. Celý koberec je zakončen tmavohnědým lemem.

Pozornosti neujde nádherný dvouetážový křišťálový lustr s bohatými ověsy a osmnácti plameny, který patří k řadě novodobých lustrů zhotovených českými skláři v Kamenickém Šenově patně ve 30. letech 20. století.

Werkes von Andrea del Sarto Madonna delle Arpie ist. Imposant wirken auch barocke Ölgemälde, das „Portrait der Frau Zippelin geb. Durscherin“ aus dem Jahre 1766 und das „Portrait eines adligen Mädchens“, beide von einem unbekanntem Autor, wahrscheinlich aus der Mitte des 18. Jahrhunderts aus Österreich.

Auf dem Boden liegt ein handgewebter Teppich aus der Manufaktur Aubusson, dessen Dekor ein Zentralmedaillon mit einem Bündel rosa Blumen mit beigem Hintergrund mit weinroter Bordüre und Rankenwerk in Karmin bildet. Die Ecken schmücken Medaillons mit Musikinstrumenten und Blumen. Der ganze Teppich hat am Rand einen dunkelbraunen Saum.

Der Aufmerksamkeit entgeht nicht der Kronleuchter aus Kristall mit zwei Etagen mit reichem Gehänge und achtzehn Lichtern, der zu der Reihe der neuzeitlichen Lüster gehört, die von böhmischen Glasmachern in Kamenický Šenov wahrscheinlich in den 30-er Jahren des 20. Jahrhunderts hergestellt wurden.

among the Saints of an unknown Italian master from the 17th century, a copy of the famous work of art Madonna delle Arpie of Andrea del Sarto. The Baroque oil-paintings Portrait of Mrs. Zippelin Born Durscherin from 1766 and Portrait of Noble Girl, both made by an unknown Austrian author probably from the middle of the 18th century, make an imposing impression, too.

The floor is covered by a carpet woven by hand from the manufacture Aubusson, the decoration of which is created by a central medaillon with a bunch of rose flowers on the beige background with a wine-red border and crimson ornaments. In the corners there are medaillons with musical instruments and flowers. The whole carpet is edged by a dark-brown fringe.

Two-storeyed crystal lustre with rich hangings and eighteen flames can not remain unnoticed. It belongs to the modern lustres made by the Czech glass-makers in Kamenický Šenov probably in the 1930's.

8/ Dámský budoár

Das Damenboudoir

Ladies' Boudoir

Z dámského salonu pouze nahlédneme do pokoje, který je svým rozměrem jedním z nejmenších na zámku. Původně sloužil jako dámská ložnice, v 90. letech 19. století nechal hrabě Jindřich Larisch-Mönnich zřídit z této místnosti pro hraběnkou Jindřišku dámský budoár. Pokoj byl zařízen bílým lakovaným nábytkem ve stylu vídeňské secese. Celé jeho prostředí je prostoupeno ženskou intimitou, kterou umocňují dámské osobní potřeby ležící na toaletním, odkládacím i nočním stolku. Patří k nim kalamář vejčitého tvaru a svícen s medailonkem z fialového porcelánu, kabelka posítá perličkami i vějíř z bílého vyšíváného tylu posítý flitry. Dámskými doplňky jsou též pletené rukavičky, bílý hedvábný slunečník, kovové nůžky s motivem osob panovnického rodu i barevný atlasový šál. Nechybí tu ani dva výtisky francouzských módních časopisů *Moniteur de la mode*, ročníky 1865 a 1867.

Na stolku září pohárek s plastickými květy z českého skla a košíček s růžovou stužkou, vyrobený v porcelánové manufaktuře Doubí kolem roku 1900. Vedle rámečku s dobovou fotografií stojí na nočním stolku nádherný šestihřanný šálek s bohatým květinovým dekorem ze západočeské porcelánky Chodov. Pochází z let 1845 až 1872. Umělecky zdařilým výrobkem je čínská porcelánová váza s plastickými hlavami lvů s kroužky, která je umístěna v nice místnosti.

Růžové tapety na stěnách dekoruje litografie *Dívka s amforou* podle obrazu Angeliky Kauffmannové a gobelín, který představuje rokokovou galantní scénu pětice mužských a ženských postav v dekorativně řešeném interiéru. Gobelín francouzské provenience patrně pochází z 2. poloviny 19. století. Historicky a dokumentárně zajímavá je fotografie s portrétem sličné komtesy Eleonory Larisch-Mönnichové z 2. poloviny 19. století.

Aus dem Damensalon werfen wir nur einen Blick in ein Zimmer, das mit seinem Ausmaß eins der kleinsten im Schloß ist. Ursprünglich diente es als Damenschlafzimmer, in den 90-er Jahren des 19. Jahrhunderts ließ Graf Jindřich Larisch-Mönnich aus diesem Zimmer für die Gräfin Jindřiška das Damenboudoir errichten. Das Zimmer ist eingerichtet mit weißen lackierten Möbeln im Stil der Wiener Sezession. Sein ganzes Milieu wird von Damenintimität durchdrungen, die die auf dem Toiletten-, Abstell- und Nachttisch liegenden Gebrauchsgegenstände verstärken. Zu ihnen gehört ein Tintenfaß in Eierform und ein Kerzenhalter mit einem kleinen Medaillon aus violetter Porzellan, eine mit Perlen bestickte Tasche und ein Fächer aus weißem Sticktüll mit Flittern benäht. Das Damenbeiwerk stellen auch gestrickte Damenhandschuhe, ein weißer seidener Sonnenschirm, eine Metallschere mit Motiv des Herrschergechlechts sowie ein bunter Atlasschal dar. Es fehlen hier nicht einmal zwei Exemplare der französischen Modezeitschriften *Moniteur de la mode*, Jahrgänge 1865 und 1867.

Auf einem kleinen Tisch glitzert ein Becher mit plastischen Blumen aus böhmischem Glas und ein Körbchen mit einem rosa Band, hergestellt in der Porzellanmanufaktur Doubí um das Jahr 1900. Neben dem Rahmen mit einem zeitgenössischen Foto steht auf dem Nachttisch eine wunderschöne sechskantige Tasse mit reichem Blumendekor aus der westböhmischen Porzellanfabrik Chodov. Sie stammt aus den Jahren 1845 bis 1872. Ein künstlerisch gelungenes Werk ist eine chinesische Porzellanvase mit plastischen Löwenköpfen mit kleinen Ringen, die in der Zimmernische untergebracht ist.

Die rosa Tapeten an den Wänden dekoriert die Litographie „Das Mädchen mit der Amphore“ nach dem Gemälde von Angelika Kauffmann und ein Gobelín, der eine galante Rokocoszene mit fünf Herren- und Frauenfiguren und einem dekorativ gelösten Interieur darstellt. Der Gobelín französischer Provenienz stammt wahrscheinlich aus der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts. Historisch sowie dokumentarisch interessant ist die Fotografie mit Portrait der anmutigen Komtesse Eleonora Larisch-Mönnich aus der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts.

From the ladies' parlour we only look into a room that belongs to the smallest rooms of the castle. Originally it had been used as a ladies' bedroom and in the 1860's the Count Jindřich Larisch-Mönnich had a ladies' boudoir for the Countess Jindřiška made of this room. The room is furnished by white painted furniture in the style of the Vienna Sezession. The whole scene is imbued by the women's intimacy that is increased by the ladies' necessities lying on the dressing, side and bedside tables. They are represented for example by an oval-shaped inkpot, candlestick with a medallion from a violet porcelain, handbag sewn with little pearls and a fan of white embroidered tulle sewn with flitters. Other ladies' accessories are knit gloves, white silk parasol, metal scissors with the motive of the members of the ruling family and coloured satin shawl. Also two prints of the French fashion magazines „*Moniteur de la mode*“ from the years 1865 and 1867 can be seen there.

On the table there is a flashing small goblet with plastic flowers made of Czech glass and a small basket with rose band decorated in a porcelain manufacture in Doubí about the year 1900. On the bedside table, beside a frame with a period photograph there is a beautiful six-cornered cup with a rich floral decoration from the West-Bohemian china-works in Chodov. It dates back to the years 1845-1872. A Chinese porcelain vase with plastic lion heads with circles, placed in the niche of the room, represents a nice piece of art.

Rose-coloured wallpapers on the walls are decorated by a lithography *Girl with Amphora*, made according to the picture of Angelika Kauffmannová, and a tapestry showing a Rococo courteous scene of five male and female figures in a decoratively arranged interior. The tapestry of French provenance dates back probably to the second half of the 19th century. A photograph with a portrait of the nice Comtesse Eleonora Larisch-Mönnich from the second half of the 19th century is interesting from both the historical and documentary point of view.

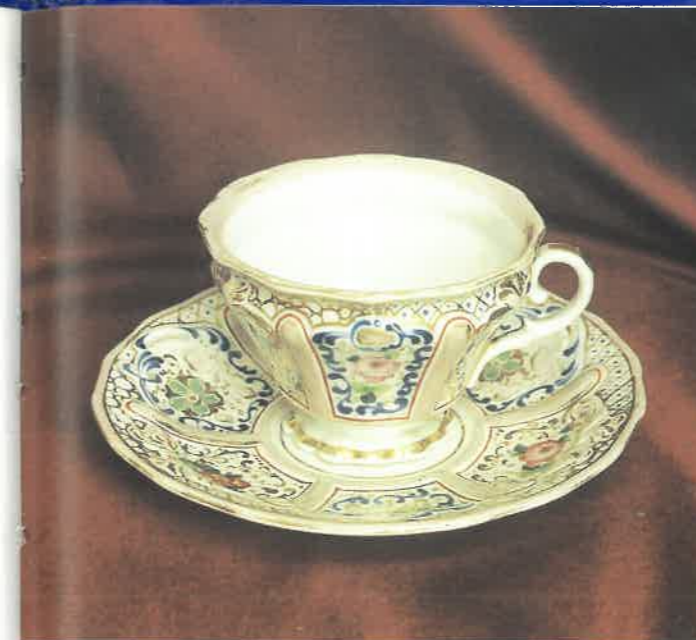
Dámský budoár zámku ▷
Damenboudoir des Schlosses
Ladies' boudoir of the castle

Dámský budoár zámku s bílým lakovaným nábytkem
Damenboudoir des Schlosses mit weißen lackierten
Möbeln

▽ Ladies' boudoir of the castle white painted furniture

Δ Čajový porcelánový šálek s podšálkem s květinovým dekorem, Chodov, 1845 až 1872
Teetasse mit Untertasse aus Porzellan mit Blumendekor, Chodov, 1845 bis 1872
Porcelain tea cup with a saucer with floral decoration, Chodov, 1845-1872

Skleněná miska s plastickým květinovým dekorem, Čechy, 19. století, 13 x 11 cm
Gläserne Schüssel mit plastischem Blumendekor, Böhmen, 19. Jahrhundert, 13 x 11 cm
Small glass bowl with plastic floral decoration, Bohemia, 19th century, 13 x 11 cm

Δ Tylový bílý vějíř s pletenými rukavičkami, průměr 16 cm
Weißer Tüllfächer mit gestrickten Handschuhen, Durchschnitt 16 cm
Tulle white fan with knit gloves, diameter 16 cm

Δ Oválný košík s květinovým dekorem, nahoře spojená ouška zlatou stužkou, Čechy, 2. polovina 19. století, 23 x 15 x 19 cm
Ovales Körbchen mit Blumendekor, oben Henkel mit goldenem Band verbunden, Böhmen, 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts, 23 x 15 x 19 cm
Small oval basket with floral decoration, handles connected by a golden band on the top, Bohemia, second half of the 19th century, 23 x 15 x 19 cm

▷ Kovové nůžky zn. Solingen s portréty osob panovnického rodu, 18 cm
Metallschere der Marke Solingen mit den Angehörigen des Herrschergeschlechts, 18 cm
Metal scissors Solingen with portraits of the members of the ruling family, 18 cm

◁ Toaletní stůl dámského budoáru zámku
Toiletentisch im Damenboudoir des Schlosses
Dressing table in the ladies' boudoir

9/ Růžový salonek

Der kleine rosa Salon

Rose Parlour

Opustíme nyní dámský salon, abychom z úzké chodby mohli nahlédnout do nejmenšího pokoje zámku, situovaného v západním křídle směrem do náměstí. Již z jeho velikosti lze soudit, že sloužil výlučně k nejdůvěrnějším rozhovorům přítomných dam, pánů nebo dvojice. Pseudorokokový zlacený nábytek na esovitě prohnutých nožkách s vyřezávanými erby a volutami navozuje atmosféru honosnosti. Zvláště působivé jsou malované žánrové výjevy na zlacené vitrině zachycující milostné páry s mandolínou, u jezírka s labutěmi nebo se skupinou hudebníků. Ve vitrině se vhodně uplatňují drobné figurky západočeských, německých, ale i čínských porcelánek.

Stěny jsou pokryty hedvábnými tapetami s květinovým motivem růží, který je dalším z dochovaných historických vzorů tapet. Na nich je zavěšeno oválné zrcadlo ve zlaceném rámu s rokokami a akantami a zlacené kartušové hodiny, které jsou dokladem mistrovské práce vídeňského hodináře Françoise Hochenadla z roku 1780.

Prohlídkou rokokového salonku končí první prohlídková trasa zámku. Projdeme nyní zpět obřadním sálem a před-sálím, abychom se dostali do salonů druhé prohlídkové trasy patra zámku v jeho východním křídle.

Wir verlassen jetzt den Damensalon, damit wir aus dem engen Gang einen Blick in das kleinste Zimmer des Schlosses werfen können, das sich in Richtung des Schloßplatzes des westlichen Schloßflügels befindet. Schon an seiner Größe kann man erraten, daß es ausschließlich zu den intimsten Gesprächen der anwesenden Damen, Herren oder Paare diente. Die vergoldeten Möbel auf esförmigen gebogenen Beinchen mit ausgeschnitzten Wappen und Voluten im Pseudorokokostil rufen die Atmosphäre der Prunksucht hervor. Besonders wirkungsvoll sind gemalte Genreszenen an der vergoldeten Vitrine, die Liebepaare mit Mandoline, am Gartensee mit Schwänen oder mit einer Musikantengruppe abbilden. In der Vitrine werden kleine Figuren der Westböhmischen, deutschen wie auch chinesischen Porzellanmanufakturen ausgestellt.

Die Wände sind mit seidenen Tapeten mit Rosenmotiv bedeckt, das ein anderes erhaltenegebliebenes historisches Tapetenmuster darstellt. An ihnen hängen ein ovaler Spiegel im vergoldeten Rahmen mit Rocailles und Akanten und eine vergoldete Kartuschenuhr, die ein Beweis der meisterhaften Arbeit des Wiener Uhrenmachers Françoise Hochenadl aus dem Jahre 1780 sind.

Mit dem Rundgang durch den Salon im Rokokostil ist die erste Besichtigungsrouten im Schloß zu Ende. Wir gehen nun zurück durch den Zeremoniensaal und Vorsaal, um in die Salons der zweiten Besichtigungsrouten des Schlosses in seinem östlichen Flügel zu geraten.

Now we leave the ladies' boudoir so that from a narrow corridor we could look into the smallest room of the castle situated in the direction of the central part of the western wing. As it can be deduced from its size, it was used exclusively for the most intimate dialogues of the present dames, gentlemen and couples. Gilded furniture on goosenecked legs with carved coats-of-arms and volutes in the Pseudo-Rococo style evokes the atmosphere of ostentatiousness. The most impressive are the painted genre scenes on a gilded glass cabinet on which we can see couples in love with a mandoline, at a lake with swans or with a group of musicians. In the glass cabinet there are small figures made in the West-Bohemian, German and Chinese china-works.

The walls are covered with silk wall covering with floral motive of roses that represents another preserved wall covering pattern. On the wall covering there is an oval mirror in a gilded frame with rocailles and acanthi, and a gilded cartouche clock, a masterpiece made by Vienna clock-maker Françoise Hochenadl in 1780.

By seeing of the Rococo parlour the first visitors' route is finished. Now we will go back through the ceremonial hall and vestibule so that we could get to the rooms of the second route of the first floor of the eastern wing of the castle.

◀ Růžový salonek zámku
Kleiner rosa Schloßsalon
Rose parlour of the castle

Δ Růžový salonek zámku v rokokovém slohu
Kleiner rosa Schloßsalon im Rokokostil
Rose parlour in the Rococo style

Zlacené kartušové hodiny, autor François Hochenadl, Vídeň, 1870 Δ
Vergoldete Uhr mit Kartuschen, Autor François Hochenadl, Wien, 1870
Gilded cartouche clock. Author: François Hochenadl, Vienna 1870

Δ Porcelánová dóza na čtyřech nožkách s draky, Čína, 19. století, 14,5 x 8 x 6 cm
Porzellandose auf vier Füßchen mit Drachen, China, 19. Jahrhundert, 14,5 x 8 x 6 cm
Porcelain box on four legs with the motive of dragons, China, 19th century, 14.5 x 8 x 6 cm

Δ Porcelánový podnos s hadem a opicí, Čína, 19. stol., průměr 21 cm, v. 15 cm
Servierblatt aus Porzellan mit Schlange und Affen, China, 19. Jahrhundert, Durchmesser 21 cm, Höhe 15 cm
Porcelain tray with a snake and a monkey, China, 19th century, diameter 21 cm, height 15 cm

10/ Zlatý sál Der goldene Saal Golden Hall

Vstupem do zlatého sálu, který byl též nazýván „parádním pokojem“, ocitáme se uprostřed interiéru s převažujícími prvky klasicismu a empíru. Malovaný strop, který pokrývají jednoduché profilované pásy s akantovými rozvilinami v nárožích a středová rozeta tvořená z akantových listů, vyznačuje klidnými a čistými formami. Barevnost stropu harmonizuje se zlatozelenými hedvábnými tapetami na stěnách.

Vysoká kachlová kamna v rohu salonu s reliéfy antických váz a květů reprezentují soulad funkčního a estetického hlediska doby kolem roku 1850. Pseudoklasicistnímu nábytku dominuje zlacená vitrína s porcelánovými i skleněnými vázami, miskami, dózami německé a české produkce. Spolu se zlacenými oválnými přížedními i květinovými stolky na vysokých kanelovaných nožkách s tmožemi působí jednoduše až přísně. Garnitura zlacených empírových křesel s hedvábnými čalouny jejich vznešenou strohost umocňuje. Zajímavě působí anglická pětiprstá váza ve tvaru kolébky se dvěma závěsnými uchy na rokajových nožkách z roku 1890.

Stěny salonu jsou vyzdobeny portréty příslušníků rodu Larisch-Mönnichů. Dominantou mezi plátny je olejomalba Sedící dáma v tylovém šatě od sicilského malíře historických a žánrových obrazů Michela Rapisardiho kolem roku 1850. Obraz je vsazen do bohatě řezaného zlaceného rámu s rodovými erby Larisch-Mönnichů. Na protilehlé stěně jsou umístěny portréty sourozenců Heleny a Jindřicha, hrabat Larisch-Mönnichů, jejichž autorem je opavský portrétista Egon Josef Kossuth kolem roku 1930. Mezi těmito obrazy uprostřed visí oválný portrét na plátně starého muže od

Wir kommen in den goldenen Saal, der auch „Paradezimmer“ genannt wurde. Wir geraten inmitten eines Interieurs mit überwiegenden Elementen des Klassizismus und Empire. Die bemalte Decke, die einfache profilierte Streifen mit Akanthusrankenwerk an den Ecken und der Zentralrosette, gebildet aus Akanthusblättern, bedecken, strömt ruhige und klare Formen aus. Die Buntheit der Decke ist im Einklang mit den goldgrünen seidenen Tapeten an den Wänden.

Der hohe Kachelofen in der Ecke des Salons mit Reliefs antiker Vasen und Blumen stellt den Einklang des funktionellen sowie ästhetischen Gesichtspunkts um das Jahr 1850 dar. Unter den pseudoklassizistischen Möbeln dominiert eine vergoldete Vitrine mit Vasen, Schüsseln, Dosen aus Porzellan und Glas deutscher und böhmischer Herkunft. Zusammen mit den vergoldeten ovalen Wand- und Blumentischen auf hohen kanellierten Beinchen mit Tischgestellen wirkt sie einfach, sogar streng. Die Garnitur vergoldeter Empiresessel mit seidenen Bezügen verstärkt ihre vornehme Schroffheit. Interessant wirkt die englische fünffingrige Vase in Form einer Wiege mit zwei Aufhängehaken auf den Rocaillefüßchen aus dem Jahre 1890.

Die Wände des Salons sind mit Portraits der Angehörigen der Familie Larisch-Mönnich geschmückt. Die Dominante unter den Gemälden ist das Ölgemälde der „Sitzende Dame im Tüllkleid“ von dem sizilianischen Maler historischer und Genrebilder Michele Rapisardi um das Jahr 1850. Das Bild ist eingefasst in einem reich geschnitzten vergoldeten Rahmen mit dem Familienwappen Larisch-Mönnich. An der gegenüberliegenden Wand befinden sich die Portraits der Geschwister Helena und Jindřich, Grafen Larisch-Mönnich, deren Autor der Portraitist Egon Josef Kossuth aus Opava um das Jahr 1930 ist. Zwischen diesen Bildern in der Mitte hängt ein ovales Portrait eines alten Mannes auf Leinen von einem unbekanntem Autor etwa um das Jahr 1850. An der Gegenwand ist das Portrait des Grafen Jindřich Larisch-Mönnich aufgehängt, das von einem unbekanntem Maler im Jahre 1857 mit Pastell gemalt wurde.

Von der Akanthosenrosette der bemalten Decke hängt ein vielgliedriger Kronleuchter mit reichem Gehänge der böhmischen Provenienz, der zusammen mit leuchtenden Kristalllampen die Würde des goldenen Saals verstärkt. Der

By entering the golden hall that used to be also called „fancy room“ we find ourselves in the middle of the interior with prevailing elements of Classicism and Empire. Painted ceiling covered by simple profiled stripes with acanthi in the corners and a rosette composed of acanthi leaves is impressive by its calm and pure forms. Colours of the ceiling are in harmony with the golden-green silk wall covering.

High tile stove in the middle of the room with reliefs of the antique vases and flowers represent a harmony of the functional and esthetic point of view of the period about the year 1850. Pseudo-Classical furniture is dominated by a gilded glass cabinet with porcelain and glass vases, small bowls and boxes of the German and Czech production. Along with the gilded oval wall and flower tables on high cannelured legs with cross bars they make a simple, even a rigorous impression. A suite of gilded Empire armchairs with silk upholstery even increases the impression of the majestic rigorousness. English five-finger vase in the shape of a cradle with two suspension handles on rocaille legs from the year 1890 is very interesting.

The walls of the room are decorated by the portraits of the members of the family of Larisch-Mönnich. A dominant among the canvases is represented by an oil-painting Sitting Dame in Tulle Dress made by a Sicilian painter of historical and genre pictures Michele Rapisardi about the year 1850. The painting is put into a gilded frame with rich carves of the family emblems of Larisch-Mönnich. On the opposite wall there are portraits of Helena and Jindřich, Counts of Larisch-Mönnich, painted by the portrait painter from Opava, Egon Josef Kossuth about the year 1930. Between these pictures there is a portrait of an Old Man on canvas, made by an unknown author probably about the year 1850. On the opposite wall there is a portrait of the Count Jindřich Larisch-Mönnich, a pastel drawing made by an unknown author in 1857.

A crystal chandelier with rich hangings of Czech provenance that along with the lit crystal lamps increases the stateliness of the golden hall is hung on an acanthi rosette on the painted ceiling. The parquet is covered with woolen car-

neznámého autora asi kolem roku 1850. Na protější stěně je zavěšen portrét hraběte Jindřicha Larisch-Mönnicha malovaný pastelem od neznámého autora z roku 1857.

Z akantové rozety malovaného stropu visí členitý křišťálový lustr s bohatými ověsy české provenience, který spolu s rozsvícenými křišťálovými lampami umocňuje důstojnost zlatého sálu. Parkety jsou pokryty vlněným ručně tkaným kobercem s motivy antikizujících váz s květy. Zhotoven byl podle návrhu akad. malíře Jana T. Strýčka ve valašskomeziříčské gobelíně v roce 1996. Také z oken tohoto sálu se nabízí okouzující výhled do zámeckého parku, jehož osa míří středem centrálního průhledu do volné přírody a podtrhuje jeho výtvarnou působivost.

Parkettboden ist mit handgewebtem Wollteppich mit Motiven antikisierender Vasen mit Blumen bedeckt. Er wurde nach dem Entwurf des akademischen Malers Jan T. Strýček in der Gobelinfabrik in Valašské Meziříčí im Jahre 1996 hergestellt. Auch aus den Fenstern dieses Saals bietet sich eine bezaubernde Aussicht in den Schloßpark, dessen Achse durch die Mitte der Zentraldurchsicht in die freie Natur führt und seine künstlerische Wirkung unterstreicht.

pet woven by hand with the motive of ancient vases with flowers. It was made according to the model of the Academic Painter Jan T. Strýček in the tapestry works in Valašské Meziříčí in 1996. From the windows of this room there is another charming view of the palace gardens whose axis is directed through the central part to the open countryside and increases the artistic impression they make.

△ Portrét hraběte Jindřicha Larisch-Mönnicha, pastel, zlatený řezaný rám, autor neznámý, 1857, 33 x 24 cm
Portrait des Gräfs Jindřich Larisch-Mönnich, Pastell, vergoldeter geschnitzter Rahmen, Autor unbekannt, 1857, 33 x 24 cm
Portrait of the Count Jindřich Larisch-Mönnich, pastel, gilded engraved frame, unknown author, 1857, 33 x 24 cm

△ Sedící dáma v tylovém šatě, olejomalba na plátně, 103 x 81 cm, zlatený řezaný rám s erby, autor Michele Rapisardi, kolem roku 1850

„Sitzende Dame im Tüllkleid“, Ölgemälde auf Leinen, 103 x 81 cm, vergoldeter geschnitzter Rahmen mit Wappen, Autor Michele Rapisardi, um das Jahr 1850

Sitting Dame in Tulle Dress, oil-painting on canvas, 103 x 81 cm, gilded engraved frame with coats-of-arms. Author: Michele Rapisardi, about the year 1850

△ Porcelánová váza s barevným plastickým dekorem, patně Čína, 19. stol., 20 cm
Vase aus Porzellan mit buntem plastischem Dekor, wahrscheinlich China, 19. Jahrhundert, 20 cm
Porcelain vase with coloured plastic decoration, probably China, 19th century, 20 cm

△ Sleněná dóza z růžového matového skla s víčkem, Čechy, kolem roku 1860, průměr 11,5 x 13 cm
Gläserne Dose aus rosa Mattglas mit Deckelchen, Böhmen, um das Jahr 1860, Durchmesser 11,5 x 13 cm
Glass box made of rose mat glass with a lid, Bohemia about the year 1860, diameter 11.5 x 13 cm

△ Zlatý sál zámku
Goldener Schloßsaal
Golden hall of the castle

△ Váza porcelánová „pětiprstá“, Anglie, kolem roku 1890, 30 x 10 x 24 cm
„Fünffingrige“ Vaze aus Porzellan, England, um das Jahr 1890, 30 x 10 x 24 cm
„Five-finger“ porcelain vase, England about the year 1890, 30 x 10 x 24 cm

11/ Pánský salon Der Herrensalon Gentlemen's Parlour

Ze zlatého sálu vstoupíme do menšího pokoje, v němž začíná průchozí řazení jednotlivých pokojů po celém obvodu východního křídla zámku. Zařízení nábytku i předměty praktické potřeby odpovídají funkci pracovny majitele zámku. Rokokový nábytek je tu doplněn klasicistním psacím stolem s cylindrickým uzávěrem. Na něm je postaven mramorový kalamář, zlacená dóza z míšeňského porcelánu a mosazný rámeček s filigrány a dobovou fotografií. V rohu místnosti je umístěn klasicistní sekretář se sklápěcí deskou, na jehož homí desce stojí sloupkové hodiny s antickými výjevy, mistrovská práce litevského hodináře Carla Balzarka kolem roku 1820.

Na malé rokokové komodě s bohatým mosazným kováním je postavena mramorová busta Apolla od italského sochaře E. Clericciho z roku 1877. Sedací rokokový nábytek, který tvoří rozložitá lavice se třemi zlacenými židlemi s rákosovým

Aus dem goldenen Salon treten wir in das kleinere Zimmer ein, in dem die Reihenfolge der einzelnen Durchgangszimmer am ganzen Umfang des östlichen Schloßflügels anfängt. Die Möbel sowie die praktischen Gebrauchsgegenstände entsprechen der Funktion eines Arbeitszimmers des Schloßbesitzers. Die Rokokomöbel werden hier durch einen klassizistischen Schreibtisch mit Zylinderdeckung ergänzt. Auf ihm stehen ein Tintenfaß aus Marmor, eine vergoldete Dose aus Meißner Porzellan und ein Messingrahmen mit Filigranen und einer zeitgenössischen Fotografie. In der Ecke des Zimmers ist ein klassizistischer Sekretär mit einem Klappbrett untergebracht, auf dessen oberer Platte eine Säulenuhr mit antiken Szenen steht, ein Meisterwerk des Litauischen Uhrenmachers Carl Balzark um das Jahr 1820.

We leave the golden hall and enter a smaller room in which the passage-way arrangement of the individual rooms through the whole eastern wing of the castle begins. The furnishing and objects of practical usage correspond to the function of a workroom of the owner of the castle. Rococo furniture is completed by a Classicist writing table with a cylindrical closure. On the table there is a marble inkpot, gilded box made of Meissen china and a brass frame with filigrees and a period photograph. In the corner of the room there is a Classicist escritoire with a tip-up desk. On the upper side of the desk there is a pillared clock with ancient motives, a masterpiece made by Lithuanian clock-maker Carl Balzarc about the year 1820.

Pánský salon zámku
Herrensalon des Schlosses
▽ Gentlemen's parlour of the castle

△ Mramorový kalamář s kovovou nádobkou s víčkem, Vídeň, 19. století, 17 x 10 x 14 cm
Tintenfaß aus Marmor mit Metallfäßchen und kleinem Deckel, Wien, 19. Jahrhundert, 17 x 10 x 14 cm
Marble inkpot with small metal vessel and a lid, Vienna, 19th century, 17 x 10 x 14 cm

△ Čajový porcelánový koflík s podšálkem, Slavkov, 19. století, průměr 9, v. 7,5 cm
Teetasse aus Porzellan mit Untertasse, Slavkov, 19. Jahrhundert, Durchmesser 9, Höhe 7,5 cm
Porcelain tea cup with a saucer, Slavkov, 19th century, diameter 9 cm, height 7.5 cm

Kazeta z leštěného dřeva, intarzovaná perletí, slonovinou a stříbrem, Vídeň, 19. století, 13,5 x 11,5 x 8 cm
Kassette aus poliertem Holz, mit Perlmutt, Elfenbein und Silber intarsiert, Wien, 19. Jahrhundert, 13,5 x 11,5 x 8 cm
Casket made of polished wood with pearl, ivory and silver inlay, Vienna, 19th century, 13.5 x 11.5 x 8 cm

výpletem a menší psací stůl, dominuje středu salonu. Na jeho desce potažené kůží leží různé užitkové předměty. Hned na první pohled zaujme zemský glóbus se zvířetníkem a nádherná kazeta intarzovaná perletí, slonovinou a stříbrem. Čajový koflík ze slavkovského porcelánu, dýmka s masivní hlavou z pěny i ebenová hůl s rukojetí stříbné koňské hlavy intimitu pánského pokoje jen dotvářejí.

Původní parkety také v tomto salonu pokrývá francouzský ručně tkaný koberec. Jeho střed je zdoben medailonem s rokaji a svazkem květin, v okrajovém pásu se střídá ornamentální vzor s růžemi s červenohnědým lemem.

Hedvábné tapety na stěnách s původním klasicistním vzorem barevně oživují plátna rakouských, anglických a italských mistrů. Nemohou zde chybět ani portréty panovníků, císařovny Marie Terezie, která je zpodobněna ve smutečním šatě, císaře Josefa II., osvíceného panovníka rakousko-uherské monarchie. Obě mistrovská díla jsou zasazena do rokokových rámců, pocházejí od anonymního autora z 2. poloviny 18. století. Rozměrym plátnem je barokní portrét arcibiskupa, jehož autorem je portrétista

Auf einer kleinen Kommode im Rokokostil mit einem reichen Messingbeschlag steht eine Marmorbüste des Apollon von dem italienischen Bildhauer E. Clericci aus dem Jahre 1877. Eine Sitzgarnitur im Rokokostil – eine große Bank mit drei vergoldeten Stühlen mit Schilfflecht und einem kleineren Schreibtisch – dominiert in der Mitte des Salon. Auf der mit Leder bezogenen Tischplatte liegen verschiedene Gebrauchsgegenstände. Schon auf den ersten Blick zieht unsere Aufmerksamkeit der Erdglobus mit Zodiakus und eine wunderschöne mit Perlmutter, Elfenbein und Silber intarsierte Kassette auf sich. Teetasse aus Porzellan aus Slavkov, eine Pfeife mit massivem Kopf aus Schaum sowie ein Ebenstock mit Griff in Form des silbernen Pferdekopfes geben dem Herrenzimmer das endgültige Gepräge.

Den ursprünglichen Parkettboden bedeckt auch in diesem Salon ein französischer handgewebter Teppich. Seine Mitte schmückt ein Medaillon mit Rocailles und einem Blumenbündel, im Randstreifen wird das ornamentale Muster mit Rosen durch rotbraunen Saum abgelöst.

Seidene Tapeten an den Wänden mit dem ursprünglichen klassizistischen Muster beleben farblich die Ge-

On a small Rococo commode with rich brass mounting there is a marble bust of Apollo made by the Italian sculptor E. Clericci in 1877. Sitting Rococo furniture consisting of a large bench, three gilded chairs with a wicker-work and a small writing table dominates the centre of the parlour. On the desk of the table coated by leather there are various utility things. Our attention is attracted immediately by a globe of the earth with a zodiac and beautiful casket with a nacre, ivory and silver inlay. A tea cup made of the Slavkov china, a pipe with a massive foam head and ebony walking stick with a handle in the shape of a horse's head completes the intimacy of the gentlemen's parlour.

The original parquetry of this room is also covered with French carpet woven by hand. Its centre is decorated by a medallion with rocailles and bunch of flowers, the marginal stripe by an ornamental pattern, rose flowers and red-brown fringe.

Silk wall covering with original Classicist pattern is enlivened by the colours of the canvases painted by Austrian, English and Italian masters. Also the portraits of the rulers, the Empress Marie Terezie who is portray-

Josef Helbing z roku 1703. Na protější stěně visí olej na plátně Krajina se stádem na způsob italského malíře Rose da Tivoli ze 17. století. Olejomalba Cvičení koně patří do okruhu školy anglického malíře Jana Jiřího Hamiltona z první třetiny 18. století.

Salon je osvětlován členitým křišťálovým lustrem s dvanácti plameny, který je novodobou prací českých sklářů z Kamenického Šenova z třicátých let 20. století.

Většinu volného času trávila šlechta různými sběratelskými zálibami, jízdu na koni nebo lovem. Lovecké zbraně pak tvořily nepostradatelnou součást výbroje zámeckého pána. Takové pušky, používané na lovech v 19. století, jsou zavěšeny na stěnách u okna pánského salonu. K mistrovským dílům patří jednuška z roku 1835 s dlouhou hlavní, otevřeným kolečkovým zámkem a bohatou výzdobou s loveckými motivy. Chloubou majitele byly též dvojhlavňové předovky s kolečkovými zámkem, bohatě inkrustované stříbrem a zlatem s loveckými výjevy, vyrobené v polovině 19. století v dílně F. Ludykara v Třeboňi.

mälde der österreichischen, englischen und italienischen Meister. Hier dürfen die Portraits der Herrscher - Kaiserin Maria Theresia im Trauerkleid und Josef II., des aufgeklärten Herrschers der Monarchie Österreich-Ungarn - nicht fehlen. Beide Meisterwerke sind in Rokokorahmen eingefasst, die von einem anonymen Autor aus der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts stammen. Ein geräumiges Gemälde ist das barocke Portrait des Erzbischofs, dessen Autor der Portraitist Josef Helbing aus dem Jahre 1703 ist. An der Gegenwand hängt ein Gemälde auf Leinwand „Landschaft mit einer Herde“ im Stil des italienischen Malers Rose da Tivoli aus dem 17. Jahrhundert. Das Gemälde „Pferdedressur“ gehört in den Kreis der Schule des englischen Malers John George Hamilton aus dem 1. Drittel des 18. Jahrhunderts.

Der Salon wird beleuchtet mit einem vielgliedrigen Kronleuchter aus Kristall mit zwölf Lichtern, der eine neuzeitige Arbeit der böhmischen Glasmacher aus Kamenický Šenov aus den 30-er Jahren des 20. Jahrhunderts ist.

Die meiste Freizeit erfüllte der Adel mit verschiedenen Vorlieben für Sammeltätigkeit, Reiten oder Jagd. Die Jagdwaffen bildeten dann einen unentbehrlichen Bestandteil der Ausrüstung des Schlossherrn. Die auf der Jagd im 19. Jahrhundert gebrauchten Gewehre sind an den Wänden am Fenster des Herrensalon aufgehängt. Zu den Meisterwerken reihet sich der Einläufer aus dem Jahre 1835 mit einem langen Lauf, geöffnetem Randschloß und einer reichen Verzierung mit Jagdmotiven. Den Stolz des Besitzers stellten auch zweiläufige Vorderlader mit Radschlössern dar, die mit Silber und Gold mit Jagdszenen reich inkrustiert wurden. Sie wurden in der Mitte des 19. Jahrhunderts in der Werkstatt von F. Ludykar in Třeboň hergestellt.

△
 Portrét arcibiskupa, profilovaný rám, autor Josef Helbing, 1703, 109 x 134,5 cm
 Portrait des Erzbischofs, profilierter Rahmen, Autor Josef Helbing, 1703, 109 x 134,5 cm
 Portrait of the Archbishop, profiled frame. Author: Josef Helbing, 1703, 109 x 134.5

ed in her mourning dress, and the Emperor Josef II, the ruler of the Austria-Hungarian Empire, a man of light and learning, can not be missing here. Both the masterpieces are put into the Rococo frames. They were made by an unknown author from the second half of the 18th century. A large canvas is represented by a Baroque portrait of the Archbishop from the year 1703 whose author is the portrait painter Josef Helbing. On the opposite wall there is an oil-painting on canvas Landscape with a Herd made according to the style of the Italian painter Rose da Tivoli from the 17th century. The oil-painting Horse Dressage belongs to the circle of the school of English painter John George Hamilton from the first third of the 18th century.

The parlour is lit by a crystal lustre with twelve flames, a modern masterpiece of the Czech glass-makers from Kamenický Šenov from the 1930's.

The nobility spent most of their spare time by various hobbies, collecting of various things, horse-riding or hunting. Hunting weapons created an indispensable part of the armaments of the nobleman then. Such guns that were used for hunting in the 19th century are hung on the wall next to the window of the gentlemen's parlour. A masterpiece of this kind is represented by one-barrel gun from the year 1835 with a long barrel, open rounded lock and rich decoration with hunting motives. The owner of the castle could have been also proud of the two-barrel front-loaders with rounded locks and rich silver and gold inlay with hunting motives, made in the workshop of F. Ludykar in Třeboň in the middle of the 19th century.

▷
 Průhled do salonů východního křídla zámku
 Durchblick in die Salons des östlichen Flügels des Schlosses
 View through the parlours of the eastern wing of the castle

12/ Zámecká knihovna Die Schloßbibliothek Castle Library

Dominantou této malé místnosti je řada zasklených skříní s knihami, které dříve tvořily součást zámecké knihovny Solca. Podle rodové tradice byla základní část této knihovny pořizována z větší části v polovině 18. století a jejím zakladatelem byl pravděpodobně hrabě František Jan Larisch.

Knihovna obsahuje především knihy německé, ostatní jsou převážně latinské, francouzské nebo anglické. Z latinských knih je podstatná část tištěna v německých zemích. Dominuje literatura právnícká se sbírkami zákonů, z ostatních oborů jsou zde zastoupeny filozofie, filologie, militaria, fyzika, chemie a alchymie. Občas zde nalezneme cestopisy, románovou literaturu a biografie významných osobností z konce 18. století.

Knihovní skříně jsou novodobou replikou historizujících slohů 19. století. Na jejich profilovaných římsách je ve středu umístěna měděná busta Římana od neznámého italského mistra z 19. století, po stranách antikizující vázy ze stříbrného plechu. Před knihovnou jsou na původních parketách položeny dvě barokní intarzované truhličky, z nichž jedna plnila funkci pokladny cechu krejčířů a je z roku 1698.

Na stěnách pokrytých novodobými zelenými tapetami s palmotovými listy jsou zavěšeny Rossiniho rytiny s vedutami italských měst a přístavů kolem roku 1820. Dokumentárně zajímavá je litografie mapy opavského Slezska od Johanna Christiana Schreibera z roku 1770 a veduta Karvině od neznámého autora z roku 1841. V supraportách jsou zavěšeny grafické listy s portréty básníků a malířů, jejichž autorem je italský rytec Comiliet z 19. století.

Die Dominante dieses kleinen Raums bildet eine Reihe verglaster Schränke mit Büchern, die früher einen Bestandteil der Schloßbibliothek Solca bildeten. Nach der Familientradition wurde der Grundteil dieser Bibliothek größtenteils in der Mitte des 18. Jahrhunderts angeschafft, und ihr Gründer war wahrscheinlich Graf František Jan Larisch.

Die Bibliothek enthält vor allem deutsche Bücher, andere sind überwiegend lateinisch, französisch oder englisch. Von den lateinischen Büchern wurde ein wesentlicher Teil in den deutschsprachigen Ländern gedruckt. Hier dominiert die juristische Literatur mit Gesetzsammlungen, von den anderen Fächern sind hier Philosophie, Philologie, Militaria, Physik, Chemie und Alchymie vertreten. Ab und zu finden wir hier Reisebeschreibungen, Romane und Biographien berühmter Persönlichkeiten vom Ende des 18. Jahrhunderts.

Die Bücherschränke in der Bibliothek sind eine neuzeitige Replik der historisierenden Stile des 19. Jahrhunderts. Auf ihren profilierten Simschen ist in der Mitte eine Kupferbüste eines Römers von einem unbekanntem italienischen Meister aus dem 19. Jahrhundert angebracht. An den Seiten stehen antikisierende Vasen aus Silberblech. Vor dem Bücherschrank sind auf dem ursprünglichen Parkettboden zwei kleine intarsierte Barocktruhen gestellt, von denen eine als Kasse der Schneiderzunft diente. Sie stammt aus dem Jahre 1698.

An den Wänden, die mit neuzeitigen grünen Tapeten mit Palmettenblättern bedeckt sind, hängen Kupferstiche von Rossini mit Veduten italienischer Städte und Häfen um das Jahr 1820. Dokumentarisch interessant ist die Lithographie der Karte des Tropauer Schlesiens von Johann Christian Schreibern aus dem Jahre 1770 und die Vedute von Karviná von einem unbekanntem Autor aus dem Jahre 1841. In den Supraporthen sind graphische Blätter mit Bildnissen der Poeten und Maler aufgehängt, deren Autor der italienische Kupferstecher Comiliet aus dem 19. Jahrhundert ist.

This small room is dominated by a row of glazed cabinets with books that had previously created a part of the manor library in Solca. According to the family tradition, the basic part of this library was completed mostly in the middle of the 18th century and it was probably founded by the Count František Jan Larisch.

The library includes mostly German books, the others are written predominantly in Latin, French and English. The greatest part of the Latin books was printed in the German Lands. Juristic literature with digests of laws is dominant here, out of the other subjects philosophy, philology, military, physics, chemistry and alchemy are represented here. We can also find the books of travels, novels and biographies of distinguished personalities of the end of the 18th century here.

The bookcases are modern replicas of the historicizing styles of the 19th century. On their profiled mouldings we can find a copper bust of a Roman made by an unknown Italian master of the 19th century in the middle, and antique vases made of silver on both sides. In front of the bookcase there are two Baroque small coffers with inlay laid on the original parquet. One of them was used as a treasury of the Tailors' Guild and dates back to the year 1698.

On the walls covered with modern green wallpapers with palm leaves there are Rossini's engravings with the Vistas of Italian towns and ports about the year 1820. A lithography of the map of Silesia around Opava made by Johann Christian Schreibern in 1770 and a Vista of Karviná made by an unknown author in 1841 are both interesting from the documentary point of view. On the decorated places above the doors there are graphic sheets with portraits of poets and painters made by the Italian engraver Comiliet in the 19th century.

◁ Zámecká knihovna
Schloßbibliothek
Castle library

◀
 Renesanční
 sál zámku
 Renaissance-
 saal im
 Schloß
 Renaissance
 hall of the
 castle

13/ Renesanční sál

Der Renaissancesaal

Renaissance Hall

Mobiliář této místnosti je svědectvím staršího vývoje interiérového zařízení zámku. Dokladem jsou dvě masivní pozdně renesanční truhly bohatě zdobené řezbou. Pocházejí z 1. třetiny 17. století a původně sloužily k odkládání šatstva a prádla i osobních předmětů. Renesanční tvarosloví nese též měděná kruhová mísa na dřevěné torčované noze, na níž upoutá reliéf s mytologickými výjevy bojů Amazonek s Řeky.

Mistrovským kusem nábytku z doby baroka kolem roku 1650 je francouzský ebenový kabinet s nádhernou květinovou marketerií. Barevné dřevěné vzory s květinami, ornamentálními úponky i ptáčky na čemém ebenovém dřevě ve spojení s želovinou a slonovinou tvoří velmi působivý celek.

Prostor ladně vyplňuje ebenová šperkovnice v klasicistním slohu, jež je bohatě intarzována želovinou a slonovou kostí. Zdobí ji kovová loďkovitá mísa s putty, stojící na jedné nožce, která je patně vídeňské provenience kolem roku 1850.

Ostatní nábytek sálu vyrobený z mořeného dubu či ořechu reprezentuje období historizujících slohů 19. století. Roh sálu dekorují skříňové přizdní hodiny se skupinou antických postav, s bohem Poseidónem držícím trojzubec uprostřed. Celá hodinová skříň je vyložena hodnotnými řezbářskými reliéfy z 19. století. Výplň čelních dveří s reliéfy Kalvárie, poustevníka a Larisch-Mönnichova rodového erbu, stejně jako hodinový stroj vídeňské značky Prethauer, nese stopy staršího vývoje 18. století.

Sál sloužil nejen k důstojné rodové reprezentaci. Kovový kalamář se zvířecími zuby a dva kovové pohárky na jemně formovaném pseudoklasicistním psacím stole alespoň v náznavu připomínají prostředí pracovny. Dominantou sálu je velký kruhový řezaný stůl se dvěma židlemi typu Savonarola ze 3. třetiny 19. století, na němž je postavena kovová mísa na noze s postranními uchy a tři skleněné karafy různých velikostí patně českého a slezského původu z 19. sto-

Das Mobiliar dieses Raumes ist Zeugnis einer älteren Entwicklung der Einrichtung des Schloßinterieurs. Das beweisen zwei reich geschnitzte massive Truhen im Stil der Spätrenaissance. Sie stammen aus dem 1. Drittel des 17. Jahrhunderts, und ursprünglich dienten sie zur Aufbewahrung der Kleider und Wäsche wie auch der persönlichen Gebrauchsgegenstände. Durch die Renaissance wurde auch die kreisförmige Kupferschüssel auf torcierter Holzsäule geprägt, an der das Relief mit mythologischen Szenen der Kämpfe der Amazonen mit den Griechen unsere Aufmerksamkeit auf sich zieht.

Ein Meisterstück der Möbel aus der Barockzeit um das Jahr 1650 ist das französische Ebenkabinett mit einer prachtvollen Blumenmarketerie. Farbige Holzmuster mit Blumen, ornamentalem Geranke und Vögeln auf schwarzem Ebenholz in Verbindung mit Schildkrot und Elfenbein bilden ein wirkungsvolles Ganzes. Den Raum erfüllt ein Schatzkästchen aus Ebenholz im klassizistischen Stil, das reich mit Schildkrot und Elfenbein intarsiiert ist. Es wird geschmückt mit einer kanuförmigen Schüssel aus Metall mit Putten, die auf einem Bein steht und wahrscheinlich Wiener Provenienz um das Jahr 1850 ist.

Die anderen, aus gebeizter Eichen- oder Nußbaum hergestellten Möbel repräsentieren die Periode der historisierenden Stile des 19. Jahrhunderts. Die Ecke des Saals dekoriert eine an die Wand gestellte Schrankuhr mit einer Gruppe antiker Figuren, in der Mitte mit dem Gott Poseidon, der den Dreizahn hält. Der ganze Uhrenschrank ist mit wertvollen Schnitzreliefs aus dem 19. Jahrhundert ausgelegt. Die Ausfüllung der Stirntür mit Reliefs des Kalvarienberges, eines Einsiedlers und des Familienwappens Larisch-Mönnich genauso wie das Uhrenwerk der Wiener Marke Prethauer, tragen die Spuren der älteren Entwicklung des 18. Jahrhunderts.

Movables of this room represent a testimony of the older development of the interior furnishing of the castle. It is documented by two massive Late Renaissance coffers decorated by rich engraving. They date back to the first third of the 17th century and originally they were used for storage of the clothes, underwear and personal things. The Renaissance morphology can be also seen on a copper rounded bowl on a wooden torturous leg with a relief of the mythological motives of fights of the Amazones with the Greeks.

Masterpiece furniture from the period of Baroque about the year 1650 is represented by a French ebony cabinet with a nice floral inlay. Coloured wooden patterns with flowers, ornamental tendrils and birds on a black ebony wood in connection with the tortoiseshell and ivory make a very impressive composition.

The space is elegantly filled by an ebony jewel-box in the Classicist style with a nice tortoiseshell and ivory inlay. It is decorated by a small metal bowl in the shape of a boat with putti standing of one small leg, probably of Vienna provenance about the year 1850.

The rest of the furniture of the hall is made of mordant oak or walnut-tree wood and represents the period of the historicizing style of the 19th century. The corner of the hall is decorated by a case wall clock with a group of ancient figures with Poseidon holding a three-prong in the middle. The whole clock case is covered with valuable carved reliefs of the Calvary, a hermit and the family coat-of-arms of Larisch-Mönnich. As well as the clock machine with the Vienna mark of Prethauer, it bears the traces of the older development of the 18th century.

The hall had not been used only for the stately family representation. A metal inkpot with animal teeth and two small metal goblets on a softly formed Pseudo-Classicist writing table indicate also the possible usage of the hall as a work-room. The hall is dominated by a great rounded engraved table with two chairs of Savonarola type from the second half of the 19th century on which there is a small metal bowl on a leg with lateral handles and three glass carafes of various sizes, probably of the Czech and Silesian origin from the 19th century. A masterpiece of the Czech

Δ Barokní kabinet s květinovou marketerií, Francie, kolem roku 1650
Barockkabinett mit Blumenmarketerie, Frankreich, um das Jahr 1650

◁ Detail květinové marketerie, Francie, kolem roku 1650
Detail der Blumenmarketerie, Frankreich, um das Jahr 1650
Detail of the floral decoration, France about the year 1650

Pozdně renesanční truhla, bohatě řezaná, 1. třetina 17. století
Spätrenaissance-Truhe, reich geschnitzt, 1. Drittel des 17. Jahrhunderts
Late-Renaissance coffer, rich engraving, first third of the 17th century

letí. Mistrovskou práci českých sklářů reprezentuje karafa z červeného matového skla, která zdobí víko renesanční truhly, spolu s tyrolskou barevnou kameninovou terinou s dračími hlavami na držadlech z 19. století.

O módnosti napodobovat orientální umění ve 2. polovině 19. století také v evropských zemích svědčí orientální křeslo patrně anglického původu, které stojí v rohu sálu. Bohatě řezané čemé lakované dřevo má na sedáku a opěradle tzv. zříceninový mramor vytvářející zajímavé siluety.

Červené hedvábné tapety na stěnách barevně oživují keramické talíře zavěšené nad šperkovicí s nápisem Libertas a portrétem muže z keramické dílny A. Mariottiho ze San Marina v Itálii, stejně jako delftská fajáns s motivem holandské krajiny z 2. poloviny 18. století.

Stěnu mezi okny zdobí dřevěný reliéf Larisch-Mönnichova rodového znaku neznámého řezbáře z druhé třetiny 19. století. Obrazy v tomto sále většinou pocházejí od opavského malíře E. J. Kossutha. Jsou to tři portréty neznámých osobností, Dáma v zeleném šatě, Portrét malého děvčátka a Portrét rakouského důstojníka z roku

Der Saal diente nicht nur der würdevollen Repräsentation des Adelsgechlechts. Ein Metalltintenfaß mit Tierzähnen und zwei Metallbecher auf feinformatem pseudoklassizistischen Schreibtisch erinnern mindestens im Anschein an das Milieu eines Arbeitszimmers. Die Dominante des Saals ist ein großer kreisförmiger geschnitzter Tisch mit zwei Stühlen des Typs Savonarola vom 3. Drittel des 19. Jahrhunderts, auf dem eine Metallschüssel auf einem Fuß mit Seitenhenkeln und drei gläserne Karaffen verschiedener Größen stehen, wahrscheinlich böhmischen oder schlesischen Ursprungs aus dem 19. Jahrhundert. Eine Meisterarbeit der böhmischen Glasmacher repräsentiert eine Karaffe aus rotem Mattglas, die den Deckel einer Renaissancetruhe schmückt, zusammen mit einer aus dem 19. Jahrhundert stammenden bunten Tiroler Steingutterrine mit Drachenköpfen an den Henkeln.

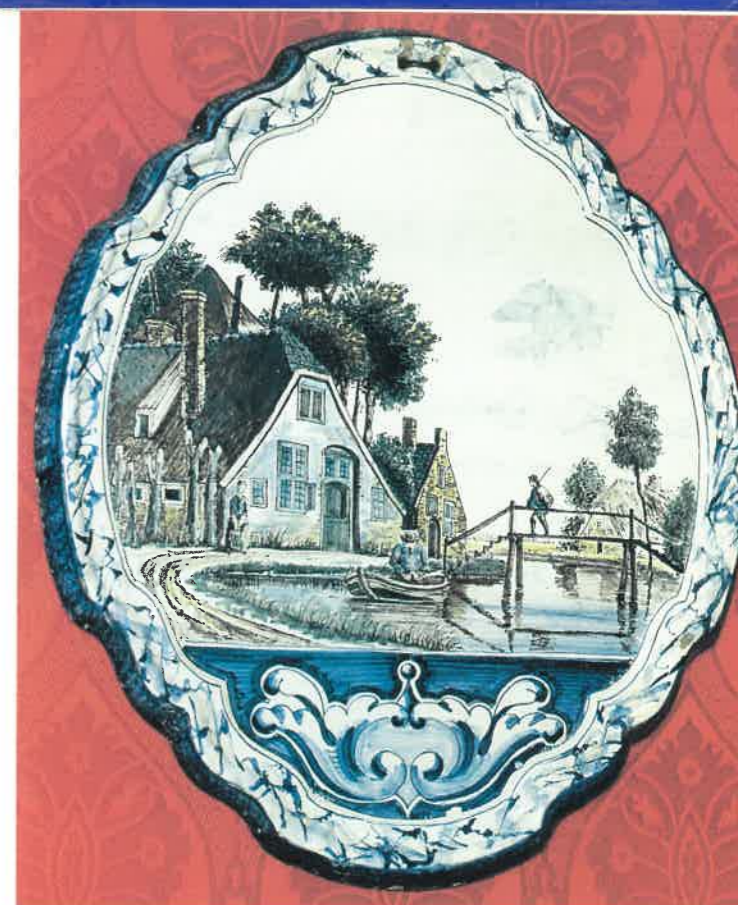
Von der modischen Tendenz, die Orientkunst in der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts auch in den europäischen Ländern nachzuahmen, zeugt auch der orientalische Sessel, wahrscheinlich englischen Ursprungs, der in der

glass-makers is represented by a carafe from mat red glass that decorates the top of a Renaissance coffer along with a Tyrolese coloured pottery tureen with dragons' heads on the handles from the 19th century.

A fashion to imitate the Oriental art in the European countries in the second half of the 19th century is documented also by the Oriental armchair of probably English origin that is placed in the corner of the hall. It is made of black painted wood with rich engraving and on its seat and back there is so-called ruin marble that creates interesting silhouettes.

Red silk wall covering on the walls is enlivened by coloured ceramic plates hung above a jewel-box with an inscription „Libertas“ and a portrait of a Man, all from the ceramic works of A. Mariotti in San Marino in Italia, as well as a Delphian faience with a motive of Dutch landscape from the second half of the 18th century.

The wall between the windows is decorated by a wooden relief of the Larisch-Mönnich family emblem made by an unknown wood-carver from the second half of the 19th century. The pictures in this hall are mostly made

Δ Delftská fajáns, kachle s motivem krajiny, 2. polovina 18. století
Delfter Fayence, Kachel mit Motiv einer Landschaft, 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts
Delphian faience, tile with the motive of a landscape, second half of the 18th century

Δ Karafa z červeného matového skla s kovem, Čechy, 19. století
Karaffe aus rotem Mattglas mit Metall, Böhmen, das 19. Jahrhundert
Carafe of the mat red glass with metal, Bohemia, 19th century

Dřevěný reliéf znaku rodu Larisch-Mönnichů, 2. třetina 19. století
Holzrelief des Wappens des Geschlechts Larisch-Mönnich, 2. Drittel des 19. Jahrhunderts
Wooden relief of the emblem of the family Larisch-Mönnich, second third of the 19th century

Δ Allegorie podzimu, olejomalba na plátně, profil. rám, benátský mistr, přísl. rodiny Bassanů, 17. stol., 105 x 160 cm
 „Allegorie des Herbstes“, Ölgemälde auf Leinwand, profilierter Rahmen, Venezianischer Meister, Angehöriger der Familie Bassano, 17. Jahrhundert, 105 x 160 cm
 Allegory of Autumn, oil-painting on canvas, profiled frame, Venetian master, member of the family of Bassano, 17th century, 105 x 160 cm

1916. Egon Josef Kossuth je rovněž autorem portrétu Margaret Christine Larisch-Mönnichové, provdané von Pillersdorf, malovaného pastelem roku 1916 v Opavě. K mistrovským dílům instalovaným na zámku patří rozměrné plátno Allegorie podzimu, jehož autorství je připisováno příslušníku rodiny Bassanů, Francesku Bassanovi nebo Jacobu, Franceskovu otci, z Benátek v 17. století.

Sál osvětluje dvanáctiplamenný mosazný lustr s vegetabilním dekorem a dračími hlavami, který je novodobou replikou holandské pasířské práce. Na parketách je položen ručně tkaný koberec z řady historických kobereců Aubusson. Jeho střed na červeném poli tvoří dvojí typ souměrně kladených růžic. Bordura s rozvilinami a květy má bleděmodrý základ.

Ecke des Saals steht. Ein reich geschnitztes schwarz lackiertes Holz hat am Sitzbrett und an der Lehne sog. Trümmermarmor, der interessante Silhouetten bildet.

Rote seidene Tapeten an den Wänden beleben keramische Teller, aufgehängt über dem Schmuckkasten mit der Inschrift Libertas und das Portrait eines Mannes aus der keramischen Werkstatt von A. Mariotti aus San Marino in Italien, wie auch die Delfter Fayence mit einem Motiv der holländischen Landschaft aus der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts.

Die Wand zwischen den Fenstern schmückt ein Holzrelief des Larisch-Mönnich Geschlechtswappens von einem unbekanntem Schnitzer aus der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts. Die Bilder in diesem Saal stammen überwiegend von dem Maler E. J. Kossuth aus Opava. Es sind drei Portraits unbekannter Persönlichkeiten, Die „Dame in grünem Kleid“, „Das Portrait eines jungen Mädchens“ und „Das Portrait eines österreichischen Offiziers“ aus dem Jahre 1916. Egon Josef Kossuth ist auch Autor des Portraits von Margaret Christine Larisch-Mönnich, verheiratet von Pillersdorf, das im Jahre 1916 in Opava mit Pastell gemalt wurde. Zu den Meisterwerken im Schloß gehört ein großflächiges Gemälde aus Venedig vom 17. Jahrhundert „Die Allegorie des Herbstes“, die dem Angehörigen der Familie Bassano, Francesco Bassano oder Jacob, dem Vater von Francesco zugeschrieben wird.

Der Saal wird beleuchtet von einem mit zwölf Lichtern besetzten Kronleuchter aus Messing mit Pflanzendekor und Drachenköpfen, der eine neuzeitige Replik der holländischen Gürtlerarbeit darstellt. Auf dem Parkettboden ist ein handgewebter Teppich aus der Reihe historischer Teppiche Aubusson gelegt. Seine Mitte im roten Feld bilden zwei Arten symmetrisch gelegter Rosen. Die Bordüre mit Rankenwerk hat einen hellblauen Untergrund.

by the painter E. J. Kossuth from Opava. They are represented by three portraits of unknown persons, Dame in Red Dress, Portrait of a Small Girl and Portrait of an Austrian Officer from the year 1916. Egon Josef Kossuth is also the author of the portrait of Margaret Christine Larisch-Mönnich, married von Pillersdorf, painted by pastel in Opava in 1916. Large canvas Allegory of Autumn painted probably by a member of the family of Bassano, either Francesco Bassano, or his father Jacob from Venice of the 17th century belong to the masterpieces installed in the castle.

The hall is lit by a twelve-flame brass chandelier with vegetable decoration and dragons' heads, a modern replica of the Dutch girdlers' work. On the parquetry there is a carpet woven by hand, one of the historical carpets of Aubusson. Its centre on a red background is created by two types of symmetrically laid rosettes. The border and also the flowers have a light-blue base.

Δ Portrét malého děvčátka, olejomalba na plátně, profilovaný rám, autor E. J. Kossuth, Opava 1916
 Portrait eines kleinen Mädchens, Ölgemälde auf Leinwand, profilierter Rahmen, Autor E. J. Kossuth, Opava, 1916
 Portrait of a Small Girl, oil-painting on canvas, profiled frame. Author: E. J. Kossuth, Opava 1916

14/ Grafický salon Der graphische Salon Graphic Parlour

V tomto salonu nás vítá malá kolekce barokních rytin od neznámého holandského rytce, zachycující kolorit života v holandských přístavech a na venkově v 17. století. Ucelenější soubor tvoří litografie italského malíře a rytce F. Rossiniho, na nichž autor zachytil kolem roku 1820 veduty různých italských měst a staveb antického Říma.

Bizamě působí drobné napodobeniny antických kamejí na červeném sametu, položené ve vitríně klasicistního obdélného stolku, který byl vyroben v dílně francouzského nábytkáře F. Duranta. V rohu salonu jsou ozdobou rokoko-

In diesem Salon begegnet uns eine kleine Kollektion barocker Stiche von einem unbekanntem holländischen Kupferstecher, die das Lebenskolorit in holländischen Höfen und auf dem Lande im 17. Jahrhundert abbilden. Ein geschlossenes Ensemble bilden Lithografien des italienischen Malers und Kupferstechers F. Rossini, auf denen der Autor um das Jahr 1820 Veduten verschiedener italienischer Städte sowie Bauten des antiken Rom abbildet.

Bizzar wirken kleine Nachahmungen antiker, auf rotem Samt gelegter Kameen, die in einer kleinen Vitrine des klassizistischen rechteckigen Tischchens ausgestellt sind. Das Tischchen wurde in der Werkstatt des französischen Möbelmachers

In this parlour we are welcomed by a small collection of Baroque engravings made by an unknown Dutch engraver, showing the local colours of life in the Dutch ports and countryside in the 17th century. A more completed collection consists of the engravings made by the Italian painter and engraver F. Rossini. The author depicts the Vistas of various Italian towns and buildings of the Ancient Rome about the year 1820.

◁ Grafický salon zámku
Graphischer Salon des Schlosses
Graphic parlour of the castle

Soubor litografií F. Rossiniho s vedutami italských měst a staveb antického Říma, kolem roku 1820
Serie von Lithographien von F. Rossini mit Veduten der italienischen Städte und Bauten des antiken Rom, um das Jahr 1820
Collection of lithographies of F. Rossini with Vistas of Italian towns and buildings of the Ancient Rome, about the year 1820

vé komody nádherné sloupkové stolní hodiny z ebenového dřeva se zlacenou opírající se dívčí postavou s lyrou. Jde o mistrovskou práci pocházející z dílny Johanna Hübnera v Neuhausen v Německu kolem roku 1800. Historický nábytek je doplněn barokním psacím sekretářem se sklápěcí deskou a nástavcem, který byl později klasicistně upravován.

F. Durant hergestellt. In der Ecke des Salons verziert die Rokokokommode eine kleine wunderschöne Säulenuhr aus Ebenholz mit einer vergoldeten, sich anlehnenen Mädchenfigur mit Lyre. Es geht um ein Meisterwerk, daß aus der Werkstatt Johannes Hübner aus Neuhausen in Deutschland um das Jahr 1800 stammt. Die historischen Möbel werden durch einen Barocksekretär mit Klappbrett und Aufsatz ergänzt, der später klassizistisch hergerichtet wurde.

Small imitations of the Ancient cameos on red velvet make a bizarre impression. They are put in a glass case of a small Classicist oblong table that was made in the workshop of the French furniture-maker F. Durant. In the corner of the parlour there is a Rococo commode decorated by beautiful pillared table clock from the ebony wood with a gilded girl's figure with a lyre, leaning against the clock. It is a masterpiece coming from the works of Johann Hübner in Neuhausen in Germany about the year 1800. The historical furniture is completed by Baroque escritoire with a flap and an extension that was later modified according to the Classicist style.

Stolní hodiny se zlacenou dívčí postavou s lyrou, autor ▶
Johann Hübner, Neuhausen, kolem roku 1800

Tischuhr mit vergoldeter Mädchenfigur mit Lyre, Autor
Johann Hübner, Neuhausen, um das Jahr 1800

Table clock with gilded girl's figure with a lyre. Author:
Johann Hübner, Neuhausen about the year 1800

◀
Empírový zlacený lustr
grafického salonu zámku
Vergoldeter Kronleuchter im
Empirestil vom graphischen
Salon des Schlosses
Empire gilded lustre in the
graphical parlour
of the castle

15/ Lovecký salon

Der Jagdsalon

Hunting Parlour

V tomto salonu se odráží životní způsob aristokracie, která vedle politické, obchodní i průmyslové činnosti hledala únik v zálibách lovením zvěře, pořádáním parforsních honů, štvanic i cvičením jezdeckých koní. A právě trofeje ulovené zvěře, lovecké zbraně, trubky, prachovnice a jiné lovecké potřeby v tomto salonu jsou toho dokladem.

Množství smčího, jeleního i dančího paroží zvěře ulovené ve 2. polovině 19. století ve zdejších i rakouských revírech se třemi kulovnicemi, předovkami se zápalkovým zámekem z dílny Franze Adama ve Feldsbergu a D. Fenta ve Steyeru působí pro milovníky těchto zálib strhujícím dojmem. Mezi zbraněmi nechybí ani lovecké kuše s kohoutkem z roku 1865 s iniciálami F. B..

Na zelených hedvábných tapetách je zavěšena lovecká prachovnice ve tvaru zploštělého rohu, vyrobená v Čechách na konci 16. století a mosazná lesnice z Chuchelné ve Slezsku z 19. století. Soubor mědirytin augšpurského barokního malíře a rytce Johanna Eliase Ridingera kolem roku 1736 na stěnách salonu živě zachycuje lovecké scény, štvaniče, psy a různá divoká zvířata. Mistrovskou prací je olejomalba Zápas levhartů s jelenem od německého autora Karl Rutharta z roku 1666.

Prostředí dotváří masivní dubový stůl s řezanými židlemi ve slohu lidového baroka 18. století, na němž upoutá pětiplamenný svícen z kamzičích parůžků, dekorativní alabastrová mísa se čtyřmi bronzovými medvídky i velká prachovnice s víkem. Dobový ráz podtrhují cínové nádoby a německý fajánsový korbek z druhé třetiny 18. století na barokní intarzované komodě.

Salon je osvětlován lustrem z jeleního paroží korunního desateráka.

In diesem Salon spiegelt sich die Lebensweise der Aristokratie wider, die neben der politischen, industriellen und Handelstätigkeit das Flucht suchte in der Vorliebe für Jagd, in Veranstaltungen parforcer Jagd, Hetzen und Dressuren von Pferden. Und gerade die Trophäen des gejagten Wilds, Jagdwaffen, Trompeten, Pulverbüchsen und andere Jagdrequisiten in diesem Salon sind ein Beweis dafür.

Eine Menge von Reh-, Hirsch- und Dambockgeweihen vom Wild gejagt in der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts in hiesigen sowie österreichischen Jagdrevieren mit drei Kugelbüchsen, Vorladegewehren mit Zündschloß aus der Werkstatt Franz Adams in Feldsberg und D. Fent in Steyer, wirkt auf die Liebhaber dieser Vorlieben hinreißend. Unter den Waffen fehlen nicht einmal Jagdarmbrüste mit Hahn aus dem Jahre 1865 mit den Initialen F. B.

An grünen seidenen Tapeten ist eine Jagdpulverbüchse in Form eines verflachten Horns aufgehängt, hergestellt in Böhmen am Ende des 16. Jahrhunderts, und ein Messingjagdhorn aus Chuchelná in Schlesien aus dem 19. Jahrhundert. Kupferstiche des Augsburger Barockmalers und Stechers Johann Elias Ridinger um das Jahr 1736 an den Wänden des Salons bilden lebendig Jagdszenen, Hetzen, Hunde und verschiedene Wildtiere ab. Ein Meisterwerk ist ein Ölgemälde „Leopardenkampf mit einem Hirsch“ von dem deutschen Autor Karl Ruthart aus dem Jahre 1666.

Das Milieu ergänzt ein massiver Eichentisch mit geschnitzten Stühlen im volkstümlichen Barockstil aus dem 18. Jahrhundert. Er lenkt unsere Aufmerksamkeit auf den Kerzenhalter aus Gamsenweih, besetzt mit fünf Lichtern, eine dekorative Schüssel aus Alabaster mit fünf bronzenen Bärchen und eine große Pulverbüchse mit Deckel. Die zeitgenössische Prägung unterstreichen Zinngefäße und ein deutscher Fayencehumpen aus dem 2. Drittel des 18. Jahrhunderts auf der intarsierten Barockkommode.

Der Salon wird beleuchtet mit einem Kronleuchter aus dem Geweih des Kronzehners.

In this parlour the life style of the aristocracy is reflected. Besides the political, business and industrial activities they looked for an escape in their hobbies, hunting of the wild animals, arranging of hunts with the hounds, chases and dressage of the riding horses. All of it is documented by the trophies of the hunt wild animals, hunting weapons, trumpets, gunpowder cases and other hunting requisites in this parlour.

Many roe deer, red deer and fallow deer antlers of the wild animals hunt down on the local, as well as Austrian hunting grounds in the second half of the 19th century, along with three rifles, front-loaders with match locks from the works of Franz Adam in Feldsberg and D. Fent in Steyer, make a very euphoric impression on the lovers of these hobbies. Also the hunting crossbows with cocks from the year 1865 with the initials F. B. are not missing among the weapons.

On the green silk wall covering there is a hunting gunpowder case in the shape of a hooked horn made in Bohemia at the end of the 16th century and a brass French horn from Chuchelná in Silesia from the 19th century. A collection of copper engravings made by the Augsburg Baroque painter and engraver Johann Elias Ridinger about the year 1736 hanging on the walls of the parlour depicts the hunting scenes, chases, dogs and various wild animals in a realistic way. Another masterpiece is represented by the oil-painting of Fight of Leopards with a Stag painted by the German author Karl Ruthart in 1666.

The whole setting of the room is completed by a massive oak table with engraved chairs in the style of Popular Baroque of the 18th century. The attention of the visitors is attracted by a five-flame candlestick made of short chamois antlers, a decorative alabaster bowl with four small bronze bears and a great gunpowder case with a lid lying on the table. The period impression is augmented by tin vessels and a German faience tankard from the second third of the 18th century standing on the Baroque inlaid commode.

The parlour is lit by a chandelier made of antlers of a crown ten-tined stag.

Detail loveckého salonu zámku ▷
 Detail des Jagdsalons im Schloß
 Detail of the hunting parlour of the castle

◁
 Lovecký salon zámku ve stylu lidového baroka
 s trofejemi
 Jagdsalon des Schlosses im Stil des Volksbarocks
 mit Trophäen
 Hunting parlour in the style of Popular Baroque
 with trophies

Lustr z jeleního paroží loveckého salonu zámku
 Kronleuchter aus Hirschgeweihen im Jagdsalon
 des Schlosses
 Lustre made of stag antlers in the hunting parlour ▽

16/ Pánská ložnice

Das Herrenschlafzimmer

Gentlemen's Bedroom

Pánská ložnice se nese v duchu rokoka. Dokladem špičkové uměleckořemeslné zručnosti je dvoukřídlová inkrustovaná skříň s rokokovou řezbou na římsě. Nezbytným doplňkem ložnice je toaletní souprava postavená na komodě. Tvoří ji kameninová mísa a džbán s vínově červeným květinovým dekorem i Iněný ručník s vyšíváním vínově červeným lemem. Nechybí tu ani dvě zajímavé porcelánové dýmky s motivem pijáků a veduty Maria Zellu v Rakousku se šňůrou a střapci. Na rokokových zlacených křeslech s erby a vínově červeným čalounem je položen cylindr od firmy Wenzl Fischer-Weipert v Čechách z roku 1846 a vycházková čemá hůl se stříbrou rukojetí.

Dominantou ložnice je rozměmá, pohodlná druhorokoková postel s řezbou růží. Nad ní je zavěšena litografie s portrétem hraběte Jindřicha Larische-Mönnicha. Před postelí je postaven zouvák s gobelínem pošíťm perličkami do tvaru holinky. K sakrálním předmětům ložnice patří dřevěný kruzifix rakouské provenience a cínová kropenka s reliéfem sv. Jana Nepomuckého s pozadím Prahy, pocházející z dílny opavského cínaře Jana Schöpfnera z konce 18. století.

Hedvábné tapety s původním klasicistním vzorem barevně oživuje rozměmá plátno Válečný výjev od anonymního autora z konce 17. století patmě vyjadřující s dramatickou barevností patos třicetileté války.

Das Herrenschlafzimmer wurde im Rokokostil eingerichtet. Ein Beweis der hohen kunsthandwerklichen Geschicklichkeit ist ein zweiflügeliger inkrustierter Schrank mit Rocailleschnitt an der Simse. Eine unentbehrliche Ergänzung ist eine Toilettengarnitur auf der Kommode. Sie besteht aus einer Schüssel aus Steingut, einem Krug mit weinrotem Dekor und einem Leinenhandtuch mit ausgesticktem weinrotem Saum. Es fehlen hier nicht einmal zwei interessante Porzellanpfeifen mit dem Motiv der Trinker und Veduten von Maria Zell in Österreich mit Schnurr und Quasten. An den vergoldeten Rokokosesseln mit Wappen und weinrotem Bezug liegt ein Zylinder von der Firma Wenzl Fischer-Weipert in Böhmen aus dem Jahre 1846 und ein schwarzer Spazierstock mit silbernem Handgriff.

Die Dominante des Schlafzimmers bildet ein geräumiges Bett mit Rosenschnitzerei aus der Zeit des Zweitrokoko. Darüber hängt eine Lithographie mit dem Portrait des Grafen Jindřich Larisch-Mönnich. Vor dem Bett steht ein Stiefelknecht mit Gobelin, benäht mit Perlen in Form eines Stiefels. Zu den sakralen Gegenständen des Schlafzimmers gehört ein hölzernes Kruzifix österreichischer Provenience und ein Weihwasserbecken aus Zinn mit dem Relief des Heiligen Johannes von Nepomuk mit Prag im Hintergrund, vom Ende des 18. Jahrhunderts, das aus der Werkstatt des Opavaer Zinngießers Jan Schöpfner stammt.

Seidene Tapeten mit dem ursprünglichen klassizistischen Muster beleben farbig ein großes Gemälde, genannt „Die Kriegsszene“, von einem anonymen Autor vom Ende des 17. Jahrhunderts, das offensichtlich den Pathos des Dreißigjährigen Kriegs ausdrückt.

The gentlemen's bedroom is furnished according to the spirit of the Baroque period. The top arts-and-crafts' workmanship is documented by a two-leaved inlaid cupboard with rocaille engraving on the moulding. A necessary accessory of a bedroom, a toilet set, can be seen on the commode. It is composed of a crockery bowl and a jug with a wine-red floral decoration and a linen towel with embroidered wine-red rim. Also two interesting porcelain pipes with the motives of drinkers and a Vista of Maria Zellu in Austria with a twine and tassels are not missing here. On the Rococo gilded armchairs with coats-of-arms and red-wine upholstery there is a top head made by the firm Wenzl Fischer-Weipert in Bohemia in the year 1846, and a walking stick with a silver handle.

The bedroom is dominated by large comfortable Second Rococo bed with engraving in the shape of rose flowers. Above it there is a lithography with a portrait of the Count Jindřich Larisch-Mönnich. In front of the bed there is a bootjack with a tapestry sewn with little pearls in the shape of a high boot. A wooden crucifix of the Austrian provenience and tin aspersorium with a relief of St. Jan Nepomucký on the background of Prague, coming from the workshop of the pewterer Jan Schöpfner from Opava from the end of the 18th century, belong to the sacral objects of the bedroom.

The silk wall covering with the original Classicist pattern is enlivened by the colourful large canvas War Scene painted by an anonymous author from the end of the 17th century expressing the dramatic pathos of the Thirty Years' War.

Detail holandského lustru pánské ložnice zámku

Detail des holländischen Kronleuchters des Schlafzimmers im Schloß

Detail of the Dutch lustre in the gentlemen's bedroom

◀
Pánská ložnice zámku
Herrenschlafzimmer des Schlosses
Gentlemen's bedroom of the castle

17/ Orientální salonek I Der Orient salon I Oriental Parlour I

Ve dvou následujících saloncích jsou vystaveny rozličné předměty orientálních sbírek, které zaujímaly mezi zálibami rodové aristokracie významné místo. Tyto sbírky se nestaly součástí obývaných interiérů, ale byly ukládány odděleně v jedné nebo více malých místnostech. Dalším důkazem o napodobování orientálního umění evropskými výrobci je desetidílný černě lakovaný paraván s japonským dekorem a dva příbomíky s chinoiserií patřící anglické provenienci z 19. století.

K originálům japonského umění se však řadí dvě řezané polychromované výplně chrámové stěny, bronzové vykuřovač a chrámová hedvábná korouhev, pocházející ze šintoistické svatyně 18. až 19. století.

Zbraně japonského umění zde představuje několik různých typů. K sečným zbráním patří dvě kopí typu naginata z černého lakovaného dřeva s mosazným kováním z 18. až 19. století. Střelnou zbraň reprezentuje luk z černého lakovaného dřeva s kostními pěštními klíny a toulcem na šípky, který je bohatě intarzován perletí a zlatem z 19. století. Ukázkou palné zbraně je puška, předovka s doutnákovým zámkem se stříbrou inkrustací a rodovým znakem knížat, dajmjů, v Macumae, v provincii Ošima na Ezu z 18. století.

K běžným osobním potřebám z řady japonského umění patří osmiboká cestovní krabice užívaná aristokracií, černě lakovaná miska na jídlo s víkem, talíř a dóza na čaj s dvojitým víkem z 19. století.

Velký význam pro sběratele měl také import čínského porcelánu, který v tomto salonku představují dvě velmi kvalitní šestihorné vázy pod glazurou a tři porcelánové talíře s žánrovou malbou z období dynastie Kchang-si v 17. až 18. století.

In zwei weiteren Salons werden verschiedene Gegenstände der orientalen Sammlungen ausgestellt, die unter den Vorlieben der Familienaristokratie eine bedeutende Stelle einnahmen. Diese Sammlungen waren nicht Bestandteil des bewohnten Interieurs, sie wurden separat deponiert, in einem oder mehreren kleinen Zimmern. Ein anderer Beweis der Nachahmung der Orientkunst von europäischen Herstellern ist ein zehnteiliges schwarz lackiertes Paravent mit japanischem Dekor und zwei Geschirrschränke mit Chinoiserie, wahrscheinlich englischer Provenienz aus dem 19. Jahrhundert.

Zu den Originalen der japanischen Kunst reihen sich aber auch geschnitzte polychromierte Ausfüllungen der Domwand, ein bronzenes Ausräuchergefäß und ein seidenes Dombanner, das aus einem schintoistischen Tempel aus dem 18. bis 19. Jahrhundert stammt.

Die Waffen der japanischen Kunst stellen hier ein paar verschiedener Typen dar. Zu den Hieb Waffen gehören zwei Lanzen des Typs Naginata aus schwarz lackiertem Holz mit Messingbeschlag aus dem 18. bis 19. Jahrhundert. Schießwaffen repräsentiert ein Bogen aus schwarzem lackiertem Holz mit beinernen Faustkeilen mit einem Pfeilköcher aus dem 18. Jahrhundert, der reich mit Perlmutt und Gold intarsiert ist. Ein Beispiel für Feuerwaffen ist ein Gewehr, Vorlader mit Zündschnurrschloß mit silberner Inkrustation und Geschlechtswappen der Fürsten, Daimios, in Macumae in der Provinz Oschima auf Ezo aus dem 18. Jahrhundert.

Zu den gewöhnlichen Gebrauchsgegenständen aus der Reihe der japanischen Kunst gehören eine achtkantige Reiseschachtel, die der Aristokratie gehörte, ein schwarzlackiertes Eßschüssel mit Deckel, Teller und Teedose mit Doppeldeckel aus dem 19. Jahrhundert.

Eine große Bedeutung für die Sammler hatte auch der Import des chinesischen Porzellans, das in diesem Salon zwei sehr kostbare sechskantige Vasen unter Glasur und drei Porzellanteller mit Genremalerei aus der Zeit der Dynastie Kchang-si im 17. bis 18. Jahrhundert darstellen.

In two following parlours there are displayed various objects of the Oriental collections that were very favourite among the other hobbies of the aristocracy. These collections did not become a part of the living interiors but were placed separately in one or more small rooms. Another document of imitation of the Oriental art by the European masters is represented by a black painted screen with a Japanese decoration and two sideboards with a chinoiserie of probably English provenance from the 19th century.

Two engraved multicoloured temple wall fillers, bronze fumigator and temple silk banner coming from the Chintoist sanctuary of the 18th or 19th century belong to the original pieces of the Japanese art.

Japanese weapons are represented by several various types. Two lances of the naginata type made of black painted wood with a brass sheathing from the 18th or 19th century belong to the cutting weapons. A long bow made of black painted wood with bone fist wedge and arrow quiver, which has a rich pearl and golden inlay and dates back to the 19th century, represents a shooting weapon. A sample of a fire arm is represented by a rifle, front-loader with a fuse lock with silver inlay and the family emblem of the Daimios, Princes from Macumae in the Oshima province in the 18th century.

Eight-side travelling box belonging to the aristocracy, black painted small eating bowl with a lid, a plate and a tea box with a double lid dating back to the 19th century belong to the usual personal necessities of the Japanese art.

Also the import of the Chinese porcelain was very important for the collectors. In this parlour it is represented by two six-corner glazed vases of a high quality and three porcelain plates with a genre painting from the period of the dynasty Kchang-si from the 17th and 18th centuries.

△
Detail paravánu s černě lakovanými panely a japonerií, patrně Anglie, 18. století

Detail des Paravents mit schwarz lackierten Paneelen und Japonerie, wahrscheinlich England, 18. Jahrhundert

Detail of the screen with black painted panels and Japanese decoration, probably England, 18th century

△
Porcelánová barevná mísa, dynastie Kchang-si, Čína, 18. století
Bunte Porzellanschüssel, Dynastie Kchang-si, China, 18. Jahrhundert
Porcelain coloured bowl, Kchang-si Dynasty, China, 18th century

Δ
Dřevěná výplň chrámové stěny s barevnou polychromií, Japonsko, 18. až 19. století
Holzausfüllung der Domwand mit bunter Polychromie, Japan, 18. bis 19. Jahrhundert
Multicoloured wooden filling of the temple wall, Japan, 18th or 19th century

◁
Toulec na šípy z čemého lakovaného dřeva, intarzován perletí, Japonsko, 19. století
Pfeilköcher aus lackiertem Holz, mit Perlmutter intarsiert, Japan, 19. Jahrhundert
Arrow quiver of black painted wood, pearl inlay, Japan, 19th century

18/ Orientální salonek II Der Orientsalon II Oriental Parlour II

Patně evropského původu jsou dvě dekorativní šperkovnice, kryté černým lakem se zlatými motivy japonerie z 19. století.

Originály japonských výrobků jsou pak již čtyři stupňovité stoly, kryté červeným lakem se zlatěním z 18. století, na nichž vynikají dva čínské měděné talíře, koflík a čajová konvice s hořákem zdobená kantonským barevným emailem kolem roku 1800. Z Číny pochází nádoba na svítky s kobaltovou modří, která byla později ve zdejších prostředích upravená na odkládání deštníků. Čínským výrobkem je rovněž akvárium zdobené kantonským emailem pod glazurou z 18. století.

K japonskému umění zde náleží několik bizarních kultovních předmětů. Na šperkovnici upoutá skříňový oltářík s dřevěnou polychromovanou postavou bódhisattvy Kanno na lotosovém trůnu, na stěně zase dvě obřadní kopí z hlazeného dřeva s bronzovými tulejkami ve tvaru bájných netvorů a obětní lampion s nápisem gošindo, to znamená lampa pro božstvo, který visí od stropu. Tyto předměty pocházejí z 19. století. Tajuplný kolorit vzdálených krajů vhodně doplňují pestrobarevné tapety s historickými vzory květů a cizokrajného ptactva.

Wahrscheinlich europäischen Ursprungs sind zwei dekorative Schmuckkästen, gedeckt mit schwarzem Lack und vergoldeten Motiven von Japonerien aus dem 19. Jahrhundert.

Die Originale der japanischen Erzeugnisse stellen vier mit rotem Lack und Vergoldung gedeckte Stufenstühle aus dem 18. Jahrhundert dar, auf denen zwei chinesische Kupferteller, eine Tasse und Teekanne mit Brenner, verziert mit Kantonemaille um das Jahr 1800 hervortreten. Aus China stammt ein Gefäß für Rollen mit Kobaltblau, das später in hiesigem Milieu als Schirmständer hergerichtet wurde. Ein chinesisches Erzeugnis ist auch das mit Kantonemaille unter Glasur verzierte Aquarium aus dem 18. Jahrhundert.

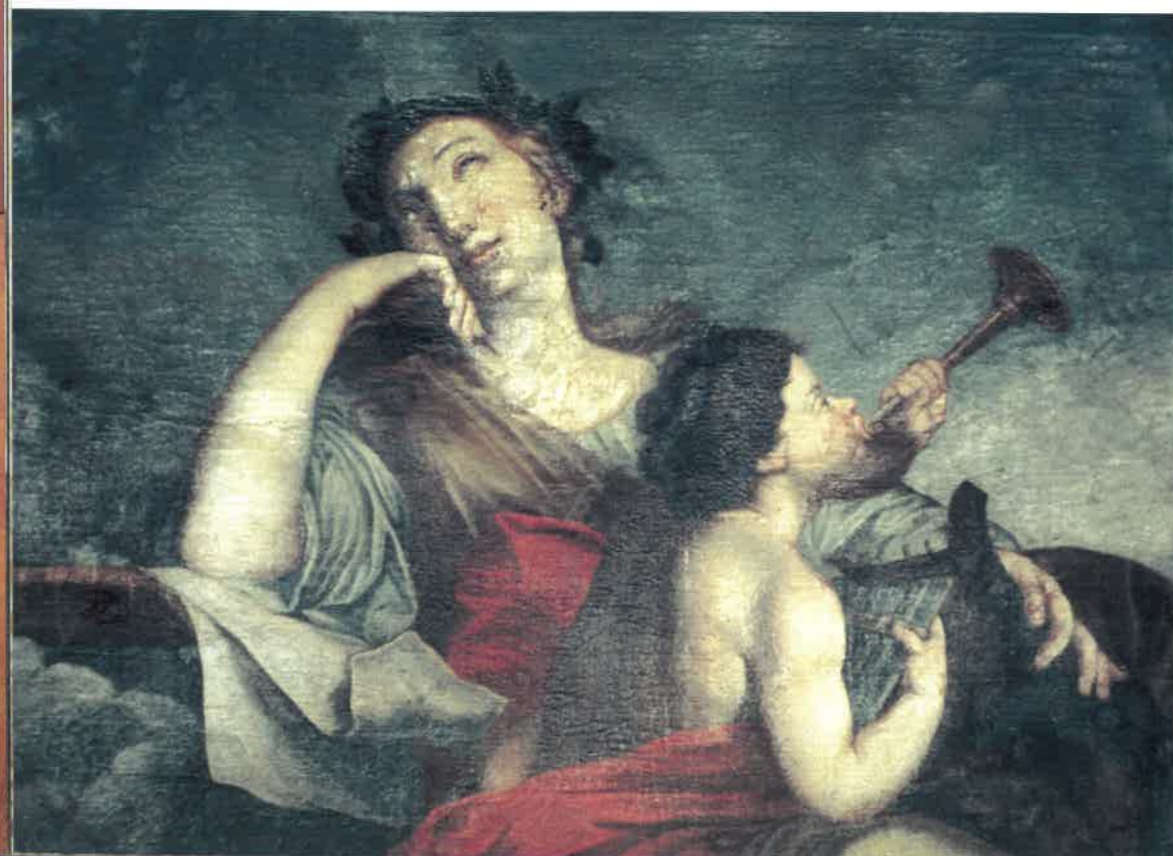
Zu der japanischen Kunst gehören hier ein paar bizarre Kultgegenstände. Auf den Schmuckkästchen fesselt unsere Aufmerksamkeit ein Schrankaltar mit hölzerner polychromierter Figur von Bódhisattva Kanno auf dem Lotos-Thron, an der Wand dagegen zwei Zeremonienlanzen aus poliertem Holz mit Bronzentüllen in Form der sagenhaften Ungeheuer und ein Opferlampion mit der Aufschrift Goshindo, das heißt Götterlampe, die von der Decke hängt. Diese Gegenstände stammen aus dem 19. Jahrhundert. Das geheimnisvolle Kolorit ferner Länder ergänzen passend bunte Tapeten mit historischen Mustern von Blumen und exotischen Vögeln.

Two decorative jewel-boxes covered with a black paint with gilded motives of Japanesery from the 19th century are probably of European origin.

Original Japanese pieces of art are represented by four step-like tables covered with gilded red paint dating back to the 18th century. On the tables there are two Chinese copper plates, a mocha cup and a tea pot with a burner decorated by a Cantonese coloured enamel about the year 1800. A cobalt blue vessel for scrolls that was later adjusted for putting off the umbrellas comes from China, as well as an aquarium decorated by Cantonese enamel under glazing dating back to the 18th century.

Several bizarre ritual objects belong to the Japanese art. The attention is attracted by a small case altar with a wooden multicoloured figure of the Bodhisattva Kanno on a lotus throne placed on the jewel-box. On the wall there are two ceremonial lances made from a smooth wood with bronze eyes in the shape of the mythical monsters and a sacrificial lantern with an inscription Goshindo, meaning a lantern for the Deity, that is hung on the ceiling. These objects come from the 19th century. Mysterious environment of the remote countries is nicely completed by manycoloured wall covering with historical patterns of flowers and exotic birds.

◁
Orientální salonek zámku se šperkovnicí, vázou a akváriem
Orientsalon des Schlosses mit Schmuckkasten, Vase und Aquarium
Oriental parlour of the castle with a jewel-box, vase and aquarium

19/ Hudební salon Der Musiksalon Musical Parlour

Vcházíme do předposledního pokoje druhé prohlídkové trasy zámku, hudebního salonu. Nábytek ve stylu druhého rokoka odpovídá duchu poloviny 19. století a nejlépe vystihuje intimitu i komorní atmosféru salonu. Setkáváme se tu s rozkošnou sedací zlacenou gamiturou na prohýbaných nožkách, která je potažena sametovým čalouněním s plastickými květy červených růží. Na druhorokokovém stolku s prohnutými nožkami spojenými tmoží září na desce potažené sametem trojramenný svícen z českého čirého broušeného skla. Vedle něj jsou pak položeny housle se smyčcem z roku 1745. Jde o kvalitní kopii houslí značky Jacobus Steiner.

Upoutá rovněž tabulový klavír značky Merhaut, sestavený v Lipsku v 19. století. Přes jeho desku je přehozen květinový pléd, na němž stojí mosazný svícen, rozkošný oválný obrázek s kyticí sušených květů s modrou stužkou, vsazený do bohatě řezaného rámu. Kvalitním uměleckořemeslným dílem jsou pak empírové hodiny na čtyřech nožkách z 1. poloviny 19. století, pocházející z Francie.

Lyrickou atmosféru navozuje háčková harfa pocházející z konce 19. století, patně z Německa. Idylický kout s hedvábnými šedými tapetami vyplňuje drobná olejomalba Dáma s loutnou ve zlaceném rámu od anonymního autora. Jde o kopii patně holandského mistra z 19. století. Čelní stěnu zdobí rozměrné plátno Alegorie hudby od neznámého autora z 18. století. Nad klavírem visí fotografie s portréty manželského páru Jindřicha a Jindřišky, hrabat Larisch-

Wir betreten das vorletzte Zimmer der zweiten Besichtigungsrouten des Schlosses, den Musiksalon. Die Möbel im Stil des zweiten Rokocos entsprechen dem Geist der Mitte des 19. Jahrhunderts und drücken am besten die Intimität und Kammeratmosphäre des Salons aus. Wir treffen hier eine reizende vergoldete Sitzgarnitur auf gebogenen Beinchen, die mit Samtbezug mit plastischen Blumen roter Rosen bezogen ist. Auf dem kleinen Tisch mit gebogenen Beinchen, vereint mit Tischgestell aus der Zeit des zweiten Rokocos, strahlt auf der mit Samt bezogenen Platte ein dreiarmliger Kerzenhalter aus purem geschliffenem böhmischem Glas. Neben ihm liegt eine Geige mit Bogen aus dem Jahre 1745. Es geht um eine wertvolle Kopie der Geige der Marke Jacobus Steiner.

Die Aufmerksamkeit der Besucher fesselt auch ein Tafelklavier der Marke Merhaut, konstruiert in Leipzig im 19. Jahrhundert. Über seine Platte ist ein Blumenplaid gedeckt, auf dem ein Kerzenhalter aus Messing und ein reizendes, in reich geschnitztem Rahmen eingefasstes Ovalbild mit einem Strauß trockener Blumen mit blauem Band stehen. Eine wertvolle kunstgewerbliche Arbeit stellt eine Empireuhr auf vier Füßchen aus der 1. Hälfte des 19. Jahrhunderts, die aus Frankreich stammt, dar.

Die lyrische Atmosphäre vermittelt eine Häkchenharfe, die aus dem Ende des 19. Jahrhunderts, wahrscheinlich aus Deutschland, stammt. Die idyllische Ecke mit grauen seidenen Tapeten füllt ein kleines Ölgemälde „Dame mit Laute“ im vergoldeten Rahmen von einem anonymen Autor aus. Es handelt sich um eine Kopie eines wahrscheinlich holländischen Meisters aus dem 19. Jahrhundert. Die Stirnwand schmückt ein großes Gemälde „Die Allegorie der Musik“

We enter the last but one room of the second visitors' route of the castle, the musical parlour. The furniture in the style of the Second Rococo corresponds to the spirit of the middle of the 19th century, and in the best way accords with the intimacy and chamber atmosphere of the parlour. We can find here a delightful gilded sitting suite on small bent legs covered with velvet upholstery with plastic red rose flowers. On the velvet covered desk of a small Second Rococo table with bent legs connected by a cross bar there is three-branch candlestick made from the Czech pellucid cut glass shining. Next to it there is a violin with a bow from the year 1745 laid. It is a replica of the violins made by Jacobus Steiner of a very high quality.

Also the table piano of the Merhaut mark made in Leipzig in the 19th century attracts attention. Its desk is covered with a floral plaid on which there is a brass candlestick, delightful oval picture with a small bunch of dry flowers with a blue band put into a frame with rich engraving. An art-craft masterpiece of a high quality is represented by Empire clock on four small legs from the first half of the 19th century that comes from France.

Lyrical atmosphere is evoked by a hook harp dating back to the end of the 19th century, coming probably from Germany. Idyllic corner with grey wallpapers is filled by a small oil-painting Dame with Lute in a gilded frame painted by an unknown author. It is a replica of probably Dutch master from the 19th century. The front wall is decorated

◁ Hudební salon zámku
Musiksalon des Schlosses
Musical parlour of the castle

◁ Alegorie hudby, řezaný zlacený rám, autor neznámý, střední Evropa, 18. století
„Allegorie der Musik“, geschnitzter vergoldeter Rahmen, Autor unbekannt, Mitteleuropa, 18. Jahrhundert
Allegory of Music, engraved gilded frame, unknown author, Central Europe, 18th century

-Mönnichových kolem roku 1890. Mezi okny je pak umístěna fotografie JUDr. Jana Larisch-Mönnicha na koni kolem roku 1900, posledního držitele zámku do roku 1945. Fotografie s portrétem v oválném hnědém rámu z doby kolem roku 1890 patří hraběnce Jindřišce Larisch-Mönnichové, matce JUDr. Jana Larisch-Mönnicha.

Parkety kryje jemný, ručně vázaný koberec, poslední z řady již známých koberců z francouzského Aubussonu. Střed koberece je tvořen svazkem růží, po okrajích jsou rozmístěny jednotlivé růže s větvičkami a akantovými rozvilinami.

von einem unbekanntem Autor aus dem 18. Jahrhundert. Über dem Klavier hängen Fotografien mit den Portraits des Ehepaars Jindřich und Jindřiška, Grafen Larisch-Mönnich um das Jahr 1890. Zwischen den Fenstern hängt eine Fotografie des JUDr. Jan Larisch-Mönnich reitend, um das Jahr 1900, des letzten Schoßbesitzers bis 1945. Die Fotografie mit dem Portrait im braunen Ovalrahmen aus der Zeit um das Jahr 1890 gehört der Gräfin Jindřiška Larisch-Mönnich, der Mutter von JUDr. Jan Larisch-Mönnich.

Die Parketten bedeckt ein feiner handgewebter Teppich, der letzte aus der Reihe der schon bekannten Teppiche aus dem französischen Aubusson. Die Mitte des Teppichs bildet ein Rosenstrauß, an den Rändern sind einzelne Rosen mit Zweiglein und Akantenrankwerk verteilt.

by a large canvas Allegory of Music painted by an unknown author in the 18th century. Above the piano there are photographic portraits of the married couple of Jindřich and Jindřiška, the Counts Larisch-Mönnich from about the year 1890. Between the windows there is a photograph of JUDr. Jan Larisch-Mönnich on a horse back about the year 1900. He was the last owner of the castle up to the year 1945. Photographic portrait in brown oval frame from the time about the year 1890 depicts the Countess Jindřiška Larisch-Mönnich, the mother of Jan Larisch-Mönnich.

The floor is covered with a fine carpet made by hand, the last one of the collection of the already known carpets from the French Aubusson. The centre of the carpet is created by a bunch of rose flowers, along the selvage there are separate rose flowers with small branches and acanthi leaves.

◁ Oválný obrázek s kytičkou sušených květů v řezaném rámu, 19. století

Ovales Bild mit einem Strauß getrockneter Blumen im geschnitzten Rahmen, 19. Jahrhundert

Oval picture with a small bunch of dry flowers in engraved frame, 19th century

△ Detail hudebního salonu zámku
Detail des Musiksalons im Schloß
Detail of the musical parlour of the castle

20/ Modrý salonek (čajovna) Der Blaue salon (Teeraum) Blue Parlour (Tearoom)

Opouštíme hudební salon, abychom vstoupili do intimního prostředí čajovny, které vybízí k důvěrnému posezení a tichým rozhovorům při šálku čaje s biskvitem, horké čokolády nebo voňavého punče. Tomu odpovídá i pohodlná sedací zlacená gamitura v pseudoklasicistním slohu s modrorůžovým čalouněním. Rokokový stůl na zlacené noze s mramorovou deskou zdobí půvabná duhorokoková porcelánová souprava s baňatými květovanými konvicemi a koflíky ze západočeské Březové z doby kolem roku 1850.

Dokonalostí a důstojnou krásou nás osloví barokní plátno Putto v krajině, mistrovská práce anonymního autora z 18. století. Z obrazu jakoby vystupoval malý baculatý chlapeček s kudmatými světlými vlásky, opírající se o tmavohnědou skálu, za níž je průhled do travnaté krajiny. Levou rukou se opírá o hůl, kterou si pravou rukou přidržuje, a z tmavého pozadí jeho dětská pleť vyzraňuje růžové světlo.

Výtvarnou výzdobu stěn potažených modrými hedvábnými tapetami pak dotváří malé zrcadlo s fasetovými květy ve zlaceném rámu a barokní obrazové hodiny vsazené do zlaceného rámu. Reprezentují mistrovskou práci vysoké umělecké úrovně francouzské proveniencí z 1. poloviny 18. století.

Wir verlassen den Musiksalon, um in das intime Milieu des Teeraums einzutreten, das zu einer kleinen Teepause und leisen Gesprächen bei einer Tasse Tee mit Biskuit, heißer Schokolade oder duftenden Punch einlädt. Dem entspricht auch die bequeme vergoldete Sitzgarnitur im pseudoklassizistischen Stil mit blaurosa Bezug. Der Rokokotisch auf vergoldetem Bein mit einer Marmorplatte schmückt eine reizende Porzellangarnitur des zweiten Rokoko mit bauchförmigen geblumten Kannen und Tassen aus Březová in Westböhmen aus der Zeit um das Jahr 1850.

Durch Vollkommenheit und würdige Schönheit spricht uns das Barockgemälde „Putto in der Landschaft“, ein Meisterwerk eines anonymen Autors aus dem 18. Jahrhundert an. Es scheint, als ob aus dem Bild ein kleiner Bube mit lockigen hellen Haaren hervorträte, an einen Fels angelehnt, hinter dem die Durchsicht in eine grasreiche Landschaft zu sehen ist. Mit der linken Hand lehnt er sich an einen Stock, mit seiner rechten Hand hält er sich an ihm fest, und aus dem dunklen Hintergrund strahlt seine Kiderhaut ein rosa Licht aus.

Die künstlerische Gestaltung der Wände, bedeckt mit blauen seidenen Tapeten, ergänzt ein kleiner Spiegel mit Fassettenblumen im vergoldeten Rahmen und eine barocke Bilduhr, eingefasst in einen vergoldeten Rahmen. Sie repräsentiert ein Meisterwerk hohen künstlerischen Niveaus französischer Herkunft aus der Mitte des 18. Jahrhunderts.

We leave the musical parlour and enter the intimate atmosphere of the tearoom that invites to an intimate sitting and chatting over a cup of tea with biscuits, hot chocolate or sweet-smelling punch. Also the comfortable gilded sitting suite made in the Pseudo-Classicist style with blue-rose upholstery corresponds to the atmosphere. Small Rococo table on a gilded leg with a marble desk is decorated by an elegant Second Rococo china set with ball-shaped flowered teapots and cups made in Březová in the Western Bohemia about the year 1850.

Baroque canvas Putto in the Countryside, a masterpiece of an anonymous author from the 18th century makes an impression by its perfection and respectability. As if a small dumpy boy with curly fair hair, leaning against a dark-brown rock, came out of the painting. By his left hand he leans against a stick that he holds also in his right hand. His child's complexion emits a rose light on the dark background. Behind the rock there is a view through the grassy countryside.

The artistic decoration of the walls covered by blue silk covering is completed by a small mirror with facet flowers in a gilded frame and Baroque picture-like clock put into a gilded frame. They represent masterpieces of a high artistic level of French provenance from the first half of the 18th century.

◀ Modrý salonek zámku
Kleiner blauer Salon des Schlosses
Blue parlour of the castle

◁ Obrazové hodiny ve zlaceném rámu, Francie, 18. století
 Bilduhr im vergoldeten Rahmen, Frankreich, 18. Jahrhundert
 Picture-like clock in gilded frame, France, 18th century

◊ Křišťálový lustr s ověsy, Čechy, 20. století
 Kronleuchter aus Kristall mit Gehänge, Böhmen, 20. Jahrhundert
 Crystal lustre with hangings, Bohemia, 20th century
 ▽

Δ Obraz Putto v krajině, zlacený profilovaný rám, autor neznámý, olejomalba, 18. století, 70 x 60 cm
 Das Bild „Putto in der Landschaft“, vergoldeter profilierter Rahmen, Autor unbekannt, Ölgemälde, 18. Jahrhundert, 70 x 60 cm
 Painting Putto in the Countryside, gilded profiled frame, unknown author, oil-painting, 18th century, 70 x 60 cm

Čajovna je posledním salonkem prohlídky zámku Fryštát, který je svojí empírovou architekturou i historickými interiéry zcela jedinečným šlechtickým sídlem v regionu a mimořádným uměleckohistorickým významem přesahuje i jeho rámec. Po dokončení obnovy vedlejší budovy zámku, tzv. Lottyhausu, bude také zámecké patro tohoto objektu upraveno a zpřístupněno veřejnosti.

Der Teeraum ist der letzte Salon der Besichtigungsrouten des Schlosses Fryštát, das mit seiner Architektur und seinen historischen Interieuren einen ganz einzigartigen Adelsitz in der Region darstellt und mit seiner außergewöhnlichen kunsthistorischen Bedeutung auch ihren Rahmen übertrifft.

Nach der Vollendung der Renovierung des Nebengebäudes des Schlosses, des sog. Lottyhauses, wird auch die Schloß-etage dieses Objekts hergerichtet und der Öffentlichkeit zugänglich gemacht.

The tearoom is the last parlour of the seeing of the Fryštát Castle that represents a completely unique noble residence in this region thanks to its Empire architecture and historical interiors. Its extraordinary art-historical importance exceeds even the borders of the region.

After finishing of the renovation of the adjacent building called Lottyhaus the first floor of this object will be also adjusted and open for the public.

Prameny a literatura
Quellen und Literatur
Sources and Literature

Státní ústřední archiv Praha (dále jen SÚA), fond Národní pozemkový fond Praha, sign. Karvinná – svozy. SÚA, fond Státní památková správa Praha, sign. D-Karvinná. Ráj, 30-Karviná-Solca + Památky různé, soupisy svozů.
 SÚA, fond Ministerstvo školství a kultury Praha, sign. Fryštát.
 Slezský zemský archiv Opava, fond Velkostatek Karvinná.
 Oesterreichisches Staatsarchiv Wien, Kriegsarchiv, fond Schlesien, Kartensammlung des Kriegsarchivs, Bildersammlung L I 92, s. 199.
 Památkový ústav Brno, archiv Státní památkový úřad pro Moravu a Slezsko Brno, sign. Fryštát, Karvinná, Ráj.
 Městský úřad Karviná, oddělení Správy zámku a památkové péče, Evidenční listy památek a sbírkových předmětů.
 BAYER, J.: *Denkwürdigkeiten der Stadt Freistadt im Herzogthum Schlesien*, Wien 1879, 307 s.
 BENATZKY, J.: *Významné stavební památky v Karviné-Fryštátě*, in: Karviná, Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě města, MěNV Karviná 1968, s. 290–295.
 Týž, *Zámek ve Fryštátě*, in: Těšínsko č. 4, 1994, s. 34–36.
 BIERMANN, G.: *Geschichte des Herzogthums Teschen von G. Biermann*. Zweite neubearbeitete Auslage. Teschen 1894, 396 s.
 HOSÁK, L.: *Historický místopis země moravskoslezské*. VIII. Těšínský kraj. Brno, Melantrich 1938. s. 872–940.
 SLÁMA, F.: *Vlastenecké putování po Slezsku*. Praha 1886. s. 253–258.
 TOŠNEROVÁ, M.: *Rukopisné fondy zámeckých, hradních a palácových knihoven. Průvodce po rukopisných fondech v České republice*, sv. I., Archiv Akademie věd České republiky, Praha 1995. s. 135.

OBSAH
INHALT
CONTENTS

Předmluva	5	10/ Zlatý sál	59
Historie a architektonický vývoj zámku Fryštát ..	7	11/ Pánský salón	62
Interiéry zámku Fryštát	33	12/ Zámecká knihovna	67
1/ Vstupní vestibul	34	13/ Renesanční sál	69
2/ Slavnostní schodiště a schodišťová hala ..	37	14/ Grafický salón	75
3/ Předsálí	39	15/ Lovecký salón	77
4/ Matrika	40	16/ Pánská ložnice	81
5/ Obřadní sál	42	17/ Orientální salonek I	83
6/ Zámecká jídelna	45	18/ Orientální salonek II	85
7/ Dámský salón	49	19/ Hudební salón	87
8/ Dámský budoár	52	20/ Modrý salonek (čajovna)	91
9/ Růžový salonek	57	Prameny a literatura	94
<hr/>			
Vorwort	5	10/ Der goldene Saal	59
Geschichte und architektonische		11/ Der Herrensalon	62
Entwicklung des Schlosses Fryštát ..	7	12/ Die Schloßbibliothek	67
Interieure des Schlosses Fryštát	33	13/ Der Renaissancesaal	69
1/ Eingang vestibül	34	14/ Der graphische Salon	75
2/ Paradedtreppe und Treppenhalle	37	15/ Der Jagdsalon	77
3/ Der Vorsaal	39	16/ Das Herrenschlafzimmer	81
4/ Matrikel	40	17/ Der Orientalsalon I	83
5/ Der Zeremoniensaal	42	18/ Der Orientalsalon II	85
6/ Der Schloßspeisesaal	45	19/ Der Musiksalon	87
7/ Der Damensalon	49	20/ Der Blaue salon (Teerraum)	91
8/ Das Damenboudoir	52	Quellen und Literatur	94
9/ Der kleine rosa Salon	57	<hr/>	
Preface	5	10/ Golden Hall	59
History and architectonic development		11/ Gentlemen's Parlour	62
of the Fryštát Castle	7	12/ Castle Library	67
Interiors of the Fryštát Castle	33	13/ Renaissance Hall	69
1/ Entrance Vestibule	34	14/ Graphic Parlour	75
2/ Festive Staircase and Staircase Hall	37	15/ Hunting Parlour	77
3/ Vestibule	39	16/ Gentlemen's Bedroom	81
4/ Register	40	17/ Oriental Parlour I	83
5/ Ceremonial Hall	42	18/ Oriental Parlour II	85
6/ Castle Dining-Hall	45	19/ Musical Parlour	87
7/ Ladies' Parlour	49	20/ Blue Parlour (Tearoom)	91
8/ Ladies' Boudoir	52	Sources and Literature	94
9/ Rose Parlour	57		

Alexandra Rebrová
ZÁMEK FRYŠTÁT

Fotografie Edmund Kijonka

Obálku a grafickou úpravu navrhla Štěpánka Bělovská
Do němčiny přeložila Tamara Franková, do angličtiny Diana Svobodová
Odpovědný redaktor Roman Nogol
Vydalo nakladatelství Tilia v Šenově u Ostravy v roce 1998
pro Oddělení správy zámku a památkové péče
Referátu tajemníka Městského úřadu v Karviné
jako svou 25. publikaci
Vytiskla Tiskárna Oldřicha Haroka v Šenově u Ostravy
Vydání první

ISBN 80-86101-09-6

